

Прамая лінія ВУХА, ГОРЛА, НОС
Пра тое, якія захворванні пагражаюць нашаму ЛОР-апарату і як з імі змагацца, мы пагаворым на чарговай «прамой лініі». У ёй з'явіцца ўдзел загадчыца дэпартаменту сурдамоўнага аддзялення РНЦ «Старына-дзяржаўнага» Нікі Юр'яна КАСЦЮК і загадчыца фаніятрычнага аддзялення гэтага ж цэнтру Наталля Сяргееўна КАНОЙКА. «Прамая лінія» адбудзецца 25 лістапада, у сераду, з 14.00 да 15.30 па нумарах 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21.
Папярэднія пытанні можна задаваць па тэлефонах 8 (017) 287 18 36 і 287 18 29.

Прамая лінія Якім будзе аграц дапамогі?
Новыя ўмовы атрымання адраснай сацыяльнай дапамогі, падтрымка інвалідаў, а таксама ўсе «пенсійныя пытанні» — гэта стане тэмай «прамой лініі» газеты «Звязда» з удзелам намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Валянціны Вікенцьеўны КАРАЛЁВАЙ. Такім чынам, увага! Паводле папярэдняй дамоўленасці, наша «прамая лінія» пройдзе 8 снежня з 11 да 12 гадзін па рэдакцыйных тэлефонах: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія пытанні прымаюцца па нумарах 287 17 57.

БЕЛАРУСЬ ВЫПРАЦАВАЛА КАНЧАТКОВУЮ ПАЗІЦЫЮ ПА ЎДЗЕЛЕ Ў МЫТНЫМ САЮЗЕ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў нараду па пытанні фарміравання Мылтнага саюза.
У ёй узялі ўдзел кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Уладзімір Макей, намеснік прэм'ер-міністра Андрэй Кабякоў, старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Міхаіл Мясніковіч. Гэта ўжо другая нарада на гэту тэму на працягу лістапада гэтага года. Першая (у пашыраным складзе) прайшла 17 лістапада. Па яе выніках Аляксандр Лукашэнка даручыў аператыўна падрыхтаваць прапановы, якія ўдакладняць пазіцыю Беларусі па гэтым пытанні.
Кіраўнік дзяржавы паведамаў, што 27 лістапада ў Мінску адбудзецца пасяджэнне Міждзяржаўнага ЕўрАЭС, у рамках якога плануецца правесці мерапрыемствы з удзелам трох прэзідэнтаў — Беларусі, Казахстана і Расіі — абмеркаваць пытанні па фарміраванні Мылтнага саюза і ў перспектыве Адзін аэканамічнай прасторы. На пасяджэнні таксама плануецца падпісаць дакументаў, якія павінны пакласці пачатак функцыянаванню Мылтнага саюза трох дзяржаў.
«На папярэдній нарадзе мы дэталёва абмеркавалі праблемы фарміравання Мылтнага саюза. Даволі шчыра выказаліся прыхільнікі гэтага саюза і людзі, якія абазначылі ў ім пэўныя праблемы. Тады ўзніклі пытанні, і мы дамовіліся, што на працягу тыдня — 10 дзён будзем вядоўць узгадненне пазіцыі для таго, каб падрыхтаваць у цэлым пазіцыю краіны для Прэзідэнта, з якой мы павінны выступіць пры фарміраванні Мылтнага саюза», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.
Прэзідэнт азнаёміўся з падаргульняючымі прапановамі, падрыхтаванымі ўдзельнікамі пасяджэння, і адзначыў, што «гэта ўзвжаньне, прапрацаваньне падыходзіць».
За аснову пры прыняцці канчатковага рашэння беларускім бокам аб уступленні Беларусі ў Мылтны саюз узята ацэнка магчымых наступстваў для эканамічнай і палітычнай беспекі краіны.
Беларусь чакае, што гэта якасна новае інтэграцыйнае ўтварэнне будзе заснавана на прынцыпах раўнапраўя і ўзаемнай выгады, забеспячэння свабоды перамяшчэння тавараў і паслуг, універсальнага сеткавага рэгулявання, роўных умоў гаспадарання для прадпрыемстваў, устанавлення неабгрунтаваных бар'ераў ва ўзаемным гандлі.
Прэзідэнт лічыць, што інтарсы краін у Мылтным саюзе павінны быць узаемнымі і збалансаванымі.

Аляксандр Лукашэнка пацвердзіў намер развіваць канструктыўнае супрацоўніцтва з ЕС

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 21 лістапада павіншаваў Хермана ван Рампея з выбраннем на пасаду прэзідэнта Еўрапейскага саюза.
«Перакананы, што пад вашым кіраўніцтвам Еўрапейскі савет будзе паспяхова вырашаць складаныя задачы, якія стаяць перад Еўрасаюзам і яго краінамі», — адзначыў кіраўнік беларускага дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка пацвердзіў глыбокую зацікаўленасць у далейшым развіцці канструктыўнага і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Еўрапейскім саюзам.
Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

МІНЧАНЕ АТРЫМАЛІ ПЕРАДЫШКУ НА СЛыху ПАСЛЯ ПЕРШАЙ ГРЫПОЗНАЙ ХВАЛІ?

На мінулым тыдні ў беларускай сталіцы працягвае зніжацца захваральнасць насельніцтва на грып і вострыя рэспіраторныя інфекцыі. Усяго за тыдзень з 16 па 22 лістапада было зарэгістравана 32 400 вяртотаў хворых у медыцынскіх установах з сімптомамі прастуды. Для параўнання: на папярэднім тыдні — 49 227, а два тыдні таму — 64 669 вяртотаў.
Самым напружаным днём для паліклінічных устаноў стаў на традыцыйны панядзелак, калі да медыцыў звярнуліся 8218 чалавек (у папярэдні панядзелак — больш як 12 тысяч). А далей паказчыкі вяртоты дзень за днём працягвалі змяншацца: у аўторак па медыцынскую дапамогу звярнуліся 6469 чалавек, у сераду — 5494, чацвер — 5002, пятніцу — 4025, суботу — 1851 і ў нядзелю — 1341 чалавек. Дзеці і падлеткі ва ўзросце да 17 гадоў складалі менш за палову ад агульнай колькасці захварэлых — 12 435 чалавек. У бальніцы за тыдзень даўляўся шпіталізаваць 557 хворых з вострымі віруснымі інфекцыямі. Кожны дзень патрба ў заздэкаванымі стацыянарнай дапамогі працягвала змяншацца: калі ў панядзелак у стацыянары былі шпіталізаваныя 112 мінчан, то ў суботу — ужо ўдвая менш. На папярэднім тыдні (з 9 па 15 лістапада) у стацыянары трапілі 838 мінчан, у якіх захворванне працягвала ў цяжкай форме. А яшчэ на тыдзень раней колькасць шпіталізаваных даходзіла ў сталіцы да тысячы чалавек за тыдзень.
Надзея НИКАЛАЕВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАдЗЕЙ

НА ФІЛІПІНАХ ВЫКРАДАЮЦЬ І ЗАБІВАЮЦЬ

На поўдні Філіпінаў баевыя выкіралі і застрэлілі 21 чалавека. Цэлы забітых паліцэйскіх знайшлі непадалёк ад месца выкрадання.
Усяго былі выкрадзены 40 чалавек, сярод якіх філіпінскія паліцыі і журналісты. Паліцыя працягвае аглядаць тэрыторыю ў пошуках астатніх людзей; мяркуецца, што іх узялі ў закладнікі. Узброеных людзей было каля сотні, яны з'яўляюцца прыхільнікамі масцовага палітыка, духонга кіраўніка правінцы Андала Аматугана. Мата баевы — не далучыўся яго суперніка, мэра правінцы Эсмэаля Мангундату да ўдзелу ў выбарах (яны прызначаны на май 2010 года, а рэгістрацыя пачынаецца на наступным тыдні). Сярод выкрадзеных апынулася жонка мэра, а таксама яго памочнікі. Па некаторых звестках, лідарам групы баевыі можа быць сын Аматугана.

ІРАН ТРЭНІРУЕЦЦА

У ноч на панядзелак у Іране стартвалі найбуйнейшыя ў краіне ваенныя вучэнні, якія атрымалі назву «Мадафіні-Асман-Велаят-2» — аб'аронцы нябэсаў і зямлі-2». Як сцвярджае камандуючы іранскімі ВПС бригады генерал Ахмад Мікрані, вучэнні не з'яўляюцца надзвычайнымі і плававіліся яшчэ год таму.
Паводле слоў міністра абароны Ахмада Валідзі, маневры працягнуцца пяць дзён і будуць агульшчы ў розных раёнах, якія займаюць амаль траціну ахотнай плошчы Ірана — 600 тыс. кв. км. Асноўнай задачай маневраў будзе адпрацоўка дзеянняў па абароне іранскіх ядзерных аб'ектаў — рэактараў у Натанзе і Тэгеране, а таксама АЭС, якая цяпер будзе ў Бусэры, і новага завода па перапрацоўцы матэрыялаў, што расшыфляюцца.

БРЫТАНЦЫ І АМЕРЫКАНЦЫ Ў ІРАКУ НЕ СЯРЬЖУЮЦЬ

Брытанскія вайскоўцы не толькі не знаходзіліся ў цесным узаемдзяньні з амерыканскімі калегамі падчас ваеннай аперацыі ў Іраку, але і часта ўступалі з імі ў канфлікты. Як піша The Daily Telegraph, такія звесткі ўтрымліваюцца ў серыі дакладаў буйных брытанскіх военачальнікаў.
Першыя сур'язныя разыходжанні ў тэматыцы вядзення вайны выявіліся ў 2003 годзе. Брытанскія вайскоўцы настойвалі на так званым «мяккім» падыходзе, які ставіў на першае месца дыпламатычныя

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 24.11.2009 г. (для бн разлікаў)
▲ 1 долар ЗША..... 2 732,00
▲ 1 еўра..... 4 092,54
▲ 1 латвійскі лат..... 5 775,90
▲ 1 польскі злоты..... 1 185,22
▲ 1 чэшская крона..... 158,59
▲ 1 польскі злоты..... 992,43
▲ 1 расійскі рубель..... 94,87
▲ 1 украінская грыўня..... 337,28

Курсы замежных валют для разлікаў у беларускіх разліках
Цэнтрабанк РФ
USD..... 28,7986
UAH..... 35,3357
1000 BYR..... 10,5374
EUR..... 43,0856

Падвышце цену на часопіс «Галоўны Бухгалтэр» ГРБ на 2009 год у рэдакцыйнай ціне.
Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.
ААТ «Агентства Уладзіміра Грыбкова» УНП 100024047
Ліцэнзійны нумар № 02140/0172806
выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

ISSN 1990 - 763X
09222

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

24 ЛІСТАПАДА 2009 г.
АЎТОРАК
№ 222
(26580)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЕЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

«НЕ ТАРМАЗІ, ДЗЕД!»

Фотарэпартаж

Першыя шчаслівыя пракаціліся на новым атракцыёне табаган.

Фота Анатоля КИШЧУКА

А ў МІНСКУ ўжо КАТАЮЦЦА НА СНОЎБОРДАХ І САНЯХ

Яшчэ не выпаў снег, а мінчане ўжо катаюцца на санях. Праўда, сані гэтыя ляцяць не па снезе, а па спецыяльна пракладзеным рыжках, але ўражанні ад спуску на табгане не меншыя. І чарга з людзей, што жадалі апрабаваць новы атракцыён падчас адкрыцця гарналыжнага цэнтру «Сонечная даліна», проста пужала.
Як кажуць супрацоўнікі парка, шмат чаго тут не паспелі запусціць з-за дрэннага дажджлівага надвор'я. Але ў будучыні наведвальнікаў чакае шмат прыемных сюрпрызаў: абсталяваныя закуплена шмат, набытая для пракату сноуборды і горныя лыжы. Выпадзе снег — і цэнтр адрэз ператворыцца ў міні-лыжны курорт. Праўда, некаторыя сноубордзісты не сталі чакаць зімы і «апрабавалі» новы схіл — з'яўдзілі па вузкай паласе са штучнага снегу ці нават проста па мокрай, слізкім траве.

СТАР.3

ДЗЕД МАРОЗ ПАВОДЛЕ ТАРЫФУ

10 варыянтаў дадатковага заробку

Час, як вядома, — грошы. Прычым у прамым сэнсе: пры абыстым жададні і наяўнасці некалькіх вольных гадзін у дзень або ў тыдзень можна адшукаць непрацяглы, але зусім не лішнюю падпрацоўку. Магчымасці, асабліва ў жыхароў гарадоў, тут ёсць. Вызначыцеся і спіс найбольш папулярных варыянтаў. Аднак сярод іх мы адрозніваем па катэгорыямі такія крыжы спецыфічныя прапановы, які сэткавыя маркетынг ці танцы ў начных клубах.

ГАНДЛЯЦЬ — НЕ РАБАВАЦЬ

Ці не самая вялікая колькасць заявак — на распаўсюджвальніку. Да таго ж самай рознай прадукцыі, ад ачышчальнікаў паветра і посуду да кніг і касметыкі «Oriflame». Што ж да даходу, то ў пераважнай большасці выпадкаў ён залежыць ад ступені актыўнасці — звычайна гаворка ідзе аб 7-10 працэнтах ад кошту рэалізаванага тавара.
Зразумела, падацца ў гандаль цяжка, і ў тым ліку ў псіхалагічным плане. Але тыя, хто ўсё ж заняўся гэтай справай, сцвярджаюць: яна можа прыносіць дадаткова прынамсі ад 100-200 тысяч рублёў у месяц. Асабліва калі трапілі стварыць кола пастаянных кліентаў.

ЗУСІМ НЕ «ДЗІЦЯЦЫ» ГРОШЫ

Спецыфікай буйных гарадоў апошняга часу стаў рост нараджальнасці. Адпаведна, павялічылася патрба ў няньках. Аднак распачаць зарабляць на доглядзе дзяцей не так проста. Не выпадае тут і разлічвацца на звышпрыбыткі. Цалкам натуральна, што ў гэтай справе бацькі паводзяць сябе вельмі асцярэжна і даярваюць «чалавеку з вуліцы» толькі ў вельмі рэдкіх выпадках. Нягледзячы на бліжэй атэчаны. А са знаёмых шмат не возьмець. Ад зноў «стандартна» тарыф — яні правіла, гэта 1 ці 2 «умоўных адзінак» за гадзінку.

ДЗЕ ПОПЫТ, ТАМ І ПРАПАНОВЫ

Можна колыкі заўгодна разважаш аб сумленнасці падобных паслуг, але, на жаль, даводзіцца канстатаваць: прапановы падрыхтоўкі рэфарэтаў, курсавых і дыпломных работ знаходзяць сваю «мэтавую аўдыторыю». Прычым калі-нікіталі та яўдэторыя згодная някепска паліцыі — у «пикавыя часы» тэрміновае напісанне таго ж «дыплама» можа прынесці да 200 «умоўных адзінак».

ДЗЯСЯТКА ЗА «ДЗЯСЯТКУ»

Больш зарабляюць рэпетытары, але ў гэтым выпадку без спецыяльнага дыплама і добрай рэпутацыі — аніяк. Калі ёсць дзве гэтыя ўмовы, настаніць можа разлічкова на 5—10, а выкладчык — на 10—20 «умоўных адзінак» за гадзінку дадатковых заняткаў. Прычым ці варта аддаваць перавагу менавіта выкладчыкам ВНУ — яшчэ пытанне. Практыка сведчыць, што вынікі работы настаніўкаў нічым не горшыя. Па вельмі прастай прычыне: «асноў» выпускнікі і ўступныя іспыты складае менавіта школьная праграма.

КАМП'ЮТАРНЫ ДЫСК — НАШ СЯБАР

Спецыяльнай падрыхтоўкі патрабуе і праца дызайнера. Аднак спецыяльна адукацыя тут абавязкова не заўсёды. Каб зрабіць пэўны праект (асабліва палыт сьвіня — на праекты ўладкавання кватэр у новабудоваў), часам дастаткова амавацца пэўнымі камп'ютарнымі праграмамі. Праўда, і заробак тут будзе адпаведным — ён можа складаць усяго 5—10 долараў.

БУМ АДНОЛЬКАВЫ ДЛЯ ўСІХ

Нагледзячы на скептычныя прагнозы, будаўнічы бум у большасці гарадоў не сышоў на «нуль». Таму поле дзейнасці для сантэхнікі, электрыкаў і тынкоўшчыкаў застаецца шырокім. Але пры тым аднаразовыя заказы для «адзіночак» — з'ява дастаткова рэдкая. Хоць і не ўнікальна: пры пэўным шанцаванні можна знайсці заяўку на паклейку шпалераў за 30—50 або дробны рамонт газавога абсталявання за 5 долараў.

ЦЯЖКАСЦІ ПЕРАКЛАДУ

Нагледзячы на павышэнне сярэдняга ўзроўню ведання замежных моў, патрба ў перакладчыках застаецца. Аднак першым відавочным плюсам для гэта, хто хоча заняцца падобнай дзейнасцю, з'яўляецца валоданне не толькі англійскай, нямецкай і французскай мовамі. А плісам другім — знаёмства з прафесійнай лексікай у той або іншай сферы. Абдзеве гэтыя ўмовы могуць прыносіць у тыдзень ад 50 долараў і вышэй.

МАЕ ТОЙ, ТО РЫЗЫКУЕ

Вялікая колькасць запрашэнняў скіравана ўладальнікам уласных аўтамабіляў. Яны могуць часова «перакваліфікавацца» ў таксістаў. Некаторыя фірмы прыбываюць дадатковымі «бонусамі», напрыклад, пры ўмове сталега супрацоўніцтва дапамогай у тэхналогіях транспартнага сродку. Аднак выдаткі «мінус» у гэтым выпадку — нестабільны заробак, які вызначаецца паводле дамоўленасці. Прычым найбольш ацэньваюцца выезды ў самы «рызыковы» начны час.

«РЭКЛАМНЫ» БІЗНЭС

Амаль ніякай рызык (вядома, калі карыстацца толькі спецыяльна прызначанымі для гэтага дошкамі) у расклейшчыка аб'яў і распаўсюджвальнікаў рэкламных улетак у ажыўленых месцах горада. Звышпрыбыткі дадобы занята нібыта не дае, у гэтым выпадку прапануецца не больш за 5-7 тыс. рублёў за гадзінку. Але карэспандэнт «Звязды» ўсё ж пераканаўся: для многіх — гэта таксама

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

СТАЎКА РЭФІНАНСАВАННЯ ЗНІЦЦА НА 0,5

Ужо з 1 снежня гэтага года стаўка рэфінансавання складзе 13,5 працэнта гадавых, паведамаў карэспандэнт «Звязды» намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Беларусі Міхаіл Журавовіч. Ён праінфармаваў, што праўленнем галоўнага банка адпаведнае рашэнне прынята.
У галоўным банку патлумачылі, што падставой для змянення стаўкі сталі зніжэнне ўзроўню інфляцыі, рост дэпазітаў насельніцтва, стабільная сітуацыя на ўнутраным валютным рынку і шэраг іншых пазітыўных тэндэнцый у эканоміцы краіны. Акрамя таго, паспрыяла гэтым працэнтная і курсавая палітыка, што вядоўзіцца ў рэспубліцы. «Побач з іншымі манетарнымі інструментамі яна становіцца паўплывала на павышэнне прывабнасці рублёвых зберажэнняў грамадзян і захаванне даверу насельніцтва да нацыянальнай валюты», — адзначаюць у Нацбанку. У Нацбанку таксама падкрэсліваюць, што і надалей галоўная банкаўская ўстанова краіны будзе падтрымліваць высокую прывабнасць укладваў у нацыянальнай валюце і забяспечваць даступнасць крэдытаў для насельніцтва і прадпрыемстваў.
Ігар ГРЫШЫН.

НЕЗАПЛАНАВАНАЯ ЦЕПЛЯНЯ ПЛЮС СУР'ЭЗНЫЯ ДАДЖЫ

Ужо на працягу двух тыдняў запар у Беларусі назіраецца аманальна цёплае дажджлівае надвор'е, калі сярэднясутачная тэмпература прыкладна на 4—8 градусаў перавышае кліматычную норму. І на гэтым тыдні пад уплывам мяккіх вятраваных мас з боку Атлантыкі ў нашай краіне будзе дажджліва і цёпла, паведамаў рэдакцыі галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідрометцэнтру Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.
Сур'эзныя дажджы па ўсёй тэрыторыі краіны прагназуюцца сіноптыкамі менавіта сёння ўдзень і ўначы на сераду. У сераду ўдзень, а таксама ў чацвер і пятніцу невялікі дажджы чакаюцца толькі месцамі па рэспубліцы. Аднак ужо ў выхадныя дажджы зноў узмацаюцца і пройдуць паўсюдна па краіне. Часам чакаюцца моцныя туманы.
Тэмпература паветра ўначы на працягу тыдня 1—7, удзень — 4—11 цяпла, а ў паўднёвых раёнах у чацвер да плюс 13 градусаў. Сіноптыкі адзначаюць, што аманальна цёплыя ў другой палове лістапада выклікала невялікую паўторную вегетацыю раслін.
Сяргей КУРКАЧ.

У МІНГАРВЫКАНКАМЕ РАСПРАЦАВАЛІ НОВЫЯ ПРАПАНОВЫ ПА СТЫМУЛЯВАННІ НАРАДЖАЛЬНАСЦІ

У беларускай дэмаграфічнай палітыцы новы акцэнт: дзяржава лічыць неабходным дадатковым меры падтрымкі не толькі шматдзетных, але і маладзетных сем'яў, а таксама маладых сем'яў. На практыцы гэта азначае цэлы шэраг змяненняў у выплце дзіцячых дапамог, падатковых, жылльвія і іншых прэфэрэнцый.
Камітэт па адукацыі разам з Камітэтам па працы і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама ўжо распрацавалі першыя прапановы такога роду. Як расказала начальнік аддзела аховы дзяцінства Камітэта па адукацыі Зінаіда Вараб'ева, перш за ўсё гаворка ідзе аб змене новай норме — выплце маладажонам ва ўзросце ад 18 да 35 гадоў 200 базавых велічынь (ціпер гэта 7 мільяру рублёў). Праўда, у выпадку скасавання шлюбной гэта сума павінна быць з іх сплачана, прычым з улікам інфляцыі.
Акрамя таго, унесена прапанова выдаваць маладым сем'ям пазыкі на будаўніцтва жылля на 25 і 40 гадоў пад невысокую плату за карыстанне — 5 і 7,5 % гадавых, зразумела, калі яны знаходзяцца на ўліку асобаў з патрэбай у паліпшэнні жылльвія ўмоў.

ВАЙРАТАВАЛЬНІКІ ДАПАМАГЛІ ВЫБРАЦЦА НА БЕРАГ ПЕНСІЯНЕРУ, ЯКІ ЗАХРАС У ГЛЕБІЦЫ АДАКЛАДАННЯХ НА КАМСАМОЛЬСКІМ ВОЗЕРАХ

Як паведамаў прэс-сакратар Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Аляксандр ЛАПАНІК, мужчына сам выкілаў выратавальнікаў. Ён патэлефанаваў на пульт дэжурнага МНС вечаарам у суботу і сказаў, што захраў у возеры.
Выратавальнікі аператыўна прыбылі на названае месца, дзе і знайшлі 55-гадовага мужчыну па пояс у вадзе. Яго выцягнулі на бераг двое супрацоўнікаў сталічнага МНС. Мінчанін расказаў, што раней быў вадалазам, але як апынуўся вечаарам у вадзе — дакладна патлумачыць не змог.
Уладзімір ЖДАНОВІЧ, «Мінск—Навіны».

БАЦЬКА І СЫН ЗАГІНУЛІ НА ПАЖАРЫ

У Чашніцкім раёне, у вёсцы Осава, у выніку пажару загінулі 87-гадовы бацька і яго 50-гадовы сын.
Як паведамаў «Звяздзе» ў Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях, меркавана прычына пажару — парушэнне правільнай эксплуатацыі печы (вугальны выпуў з печы).
Пажарныя ліквідавалі пажар. Агнём былі знішчаны дах, сталевае перакрыццё, сцены дома, дзве гаспадарчыя пабудовы. Агульная страта — 5 мільяру рублёў. Па словах суседзяў, загінулыя злоўжывалі спіртнымі напоймі, выпівалі яны і незадоўга да трагедыі.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

ПО ПОРУЧЕНИЮ ЦЕНТРА РУП «МИНСКИЙ ЭЛЕКТРОМЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД» (ПРОДАВЕЦ) КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА)

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже транспортных средств: Лот № 1: Каток асфальтовый ДУ-47Б (1989 г.в.). Начальная цена с НДС — 11 918 000 бел. руб. Лот № 2: Погрузчик фронтальный Т0-28 (1989 г.в.). Начальная цена с НДС — 14 750 000 бел. руб. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется на р/с № 301202000010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк» МРФО 153001357, КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 дней со дня проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 24.12.2009 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 09.12.2009 г. до 17.00 по указанному адресу.
Контактные телефоны: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rlt.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА)

ПО ПОРУЧЕНИЮ ОАО «АВТОМАГИСТРАЛЬ» (ПРОДАВЕЦ)

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже комплекса сервисного обслуживания («Валерьяны», расположенного в д. Валерьяны Узденского района Минской области в составе здания: гостиница с рестораном, об. пл. 1206 кв.м, пункт технического обслуживания автомобилей, об. пл. 242, 3 кв.м; здание овощехранилища, об. пл. 156,2 кв.м; здание павильона-клиентской, об. пл. 19,6 кв.м; здание подстанции, об. пл. 54 кв.м; сооружение: стоянка для автомобилей, об. пл. 2268,7 кв.м; скважина (артезианская) (2 ед.), водонапорная башня, насосная, очистные сооружения, внутривоздушные сети; передаточные устройства и оборудования) согласно списку. Начальная цена с НДС (снижена на 20 %) — 1 479 937 496 бел. руб. Площадь земельного участка 1,7823 га. Задаток в размере 10 % от начальной цены. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 07.10.2009 г. Аукцион состоится 10.12.2009 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 09.12.2009 г. до 17.00 по указанному адресу.
Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rlt.by.

Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rlt.by.

ВОЛЯ НАРОДА — НАЙВЫШЭЙШЫ ЗАКОН

Сёння спяўняецца трынаццаты год з дня правядзення рэспубліканскага рэфэрэндуму па шэрагу вельмі важных пытанняў, якія маюць вялікую дзяржаўную і грамадскую значнасць. Сярод іх было лёсавызначнае пытанне — аб двух дзясятках супрацьлеглых праектаў абнаўлення Канстытуцыі.

За праект Канстытуцыі, прапанаваны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, прагласавала больш як пяць мільянаў чалавек (70,45 працэнта грамадзян). Такім чынам, беларускі народ, які непасрэдна выйшаў на рэспубліканскі рэфэрэндум сваёй воляю, у чарговы раз праявіў сваю шматляковую мудрасць, вырашыў канстытуцыйны крызіс, адыграў ролю галоўнага, вярхоўнага арбітра ў дзяржаўным канфлікце паміж галінамі ўлады. У гэтым заключачае значэнне рэфэрэндуму, яго агульнанароднага і агульначалавечага каштоўнасці. Беларускі народ прыняў важнае, лёсавызначнае для дзяржавы і грамадства рашэнне, непасрэдна рэалізавав сваю свабоду і незалежнасць.

24 лістапада ўзяў верх народная мудрасць, свабодна і непасрэдна выявіў сваю волю народа — найвышэйшы закон. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1996 года, прынятая на рэспубліканскім рэфэрэндуме 24 лістапада, — гэта найважнейшы палітыка-прававы дакумент, дагавор суверэннай улады і ўсяго народа Беларусі, падобнае вобразнага выраза класіцы, гэта «закон законаў». Канстытуцыя не толькі крыніца аформіла якая нова дзяржаўнасць, палітычны і сацыяльна-эканамічны змены, якія адбыліся ў грамадстве, але і завяршыла будаўніцтва суверэннай беларускай дзяржавы. Паводле меркавання Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнка, Канстытуцыя «ўвабала і сабе пераемнасць і вопыт шматвякова гістарычнага шляху Беларусі, азнаменавала новы этап у палітычным і сацыяльна-эканамічным развіццях нашай краіны».

Беларуская Канстытуцыя гарантуе кожнаму грамадзяніну свабоды і правы, неабходныя для стварэння працы, годнага жыцця і гарманічнага ўзаемавага развіцця асобы. Яна стварае рэальныя ўмовы для фарміравання па-спраўдому народнай дзяржавы, кансалідацыі нашага грамадства, мабілізацыі яго намаганняў на выкананне задач цяперашняй

п'яцігодкі, дзіві якой «Дзяржава для народа, для чалавека». Канстытуцыя ўпершыню замацавала натуральныя (неадчужальныя) правы чалавека, паставіла яго ў роўныя ўмовы з дзяржавай, вызначыла іх узасменны абавязкі і адказнасць. Правы і свабоды чалавека і гарантыі іх рэалізацыі — найважнейшы каштоўнасць. Ім прысвечана палова артыкулаў Канстытуцыі, яны размешчаныя там на першым месцы.

Артыкул 1 Канстытуцыі ўтрымлівае мадэль, праект развіцця Рэспублікі Беларусь — унітарная дэмакратычная сацыяльная прававая дзяржава. Максімальнае набліжэнне да гэтай мадэлі, да «дасканалага» грамадства магчымае толькі праз выкананне ўсімі Канстытуцыі, праз фарміраванне правапрымяняльнай практыкі, якая адвядвае яе сутнасць, пры дапамозе выканання правоў і свабод грамадзян і ўсвядомленага выканання ім сваіх абавязкаў. У гэтай справе вельмі важная роля канстытуцыйнага кантролю, які здзяйсняецца Канстытуцыйным Судом Рэспублікі Беларусь, садзейнічае фарміраванню дэмакратычнай прававой сацыяльнай дзяржавы і ў першую чаргу абароне правоў, свабоды і законных інтарэсаў чалавека і грамадзян. На павышэнне эфектыўнасці канстытуцыйнага кантролю скіраваны Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 чэрвеня 2008 г. № 14 «Аб некаторых захадах па ўдасканаленні дзейнасці Канстытуцыйнага Суду Рэспублікі Беларусь», які ўсклаў на Канстытуцыйны Суд шэраг дадатковых павязаных абавязкаў па пярэдняму кантролю канстытуцыйнасці ўсіх законаў да падпісання кіраўніком дзяржавы. Канстытуцыйным Судом у парадку абавязковага пярэдняга кантролю ўжо разгледжана больш як 160 законаў.

Цэльнасць шлях станаўлення, развіцця і зацвярджэння канстытуцыйнага прававодства ў Рэспубліцы Беларусь, Канстытуцыйны Суд у Пасланні аб стане канстытуцыйнага канстытуцыйнага адзначыў, што яна стала рэальнасцю, адным са складальніц канстытуцыйнага асновы беларускай дзяржаўнасці, а забеспячэнне вярхоўнасці Канстытуцыі, прамое дзеянне яе нормаў застаюцца найважнейшымі паказчыкамі устойлівасці канстытуцыйнага ладу.

А.Г. ЦІКАВЕНКА,
суддзя Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь.

Колькасць новых жыллёвых чаргавікоў сталіцы ў наступным годзе паменшыцца прыкладна на 30 працэнтаў

Пра гэта журналістам учора паведаміў **начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Мінскага гарвыканкама Мікалай КОМ.**

Кіраўнік упраўлення нагадаў, што 16 лістапада Прэзідэнт Беларусі быў падпісаў Указ № 543, згодна з якім у нашай краіне змяняюцца ўмовы прыняцця грамадзян на ўлік асобаў з патрэбай у палітычным жыллёвым умова, забеспячэння жыллі пашыранымі жылляў дзяржаўнага жыллёвага фонду, а гэта павінна прывесці да скарачэння чаргавікоў у наступным годзе. Такім чынам, на ўлік асобаў з патрэбай у палітычным жыллёвым умова не прымаюцца грамадзяне, забеспячэння агульнай жыллой плошчай больш як 15 кв. м на чалавека. Трэба заўважыць, што цяпер будзе ўлічвацца сума плошчаў усіх жыллых памяшканняў, якія знаходзяцца ва ўласнасці або ў карыстанні грамадзяніна і членаў яго сям'і.

Асобна адзначаецца, што асобы, якія ўпершыню ўзялі ў шлюб і жывуць разам з бацькамі, цяпер прымацца на жыллёвы ўлік на агульных падставах з улікам забяспечанасці жыллем на кожнага жыхара менш як 15 кв. м агульнай плошчы. Гэтая пазіцыя была адрадавана сталежымі чыноўнікамі не беспадстаўна. У апошняга гады ў жыллёвую чаргу былі ўключаны і якасці тых, хто ўпершыню ўзяў шлюб і не мае асобнай кватэры, 114 тысяч сем'яў. Разам з тым, вялікая частка такіх маладых сем'яў жыве разам з бацькамі ці іншымі членамі сям'і часам у даволі вялікіх па плошчы кватэрах. Між іншым, як адзначыў Мікалай КОМ, сёння ў Мінску ў чарзе на атрыманне сацыяльнага жылля стаіць 1200 сем'яў і грамадзян. Па лініі пазачарговага будаўніцтва з магчымым атрыманнем льготнага жыллёвага крэдыту на ўлік стаіць 8,5 тысяч сем'яў, з якіх сёння 3 тысячы сем'яў ужо будуць сабе жыллё. Мікалай КОМ лічыць, што для больш хуткага скарачэння жыллёвай чаргі, у сталіцы трэба менавіта прапанаваць насельніцтву сістэму будзеберажэнняў, развіцця іпатэчнае крэдытаванне і механізм выкарыстання жыллёвых аблігацый. Не апошняе ролю ў развіцці жыллёвага сектара адыгравае долевае будаўніцтва. Кіраўнік упраўлення паведаміў, што сёння па лініі долевага будаўніцтва льготнага крэдыту на 20 гадоў пад 5 працэнтаў гадавых у Мінску атрымалі ўжо каля 1,5 тысячы забудовчыкаў.

Гэты ўказ кіраўніка дзяржавы ўваходзіць у сілу з 19 лютага наступнага года.

Сяргей КУРКАЧ.

Доктар адкажа

Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

Да канца месяца **дзядзька ў «гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) п'януць:**

24 лістапада — намеснік дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру неўралогіі і нейрахірургі Генадзь Дзямян'явіч СІТНІК.

25 лістапада — начальнік аддзела арганізацыі лекавага забеспячэння Міністэрства аховы здароўя Наталія Уладзіміраўна МАЛАШКА.

Абзац

▲ Грунтовыя воды падтапілі каля 200 падворкаў у Брэсце. Гэта выклікала выпадзенне вялікай колькасці ападкаў. У зоне падтаплення апынулі падворкі на сямі вуліцах горада. У падвалах жылляў можа узровень вады дасягае 60 см. Для ліквідацыі наступстваў стыхіі была прыгнутая спецыяльная тэхніка выратавальнікаў і камунальных службаў горада. Пацярпелых няма.

▲ Вучоны Інстытута гісторыі НАН Беларусі учора прыступілі да даследавання пляцоўкі будаўніцтва АЭС у Аўстраўцы на працягу будавання гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Спецыялісты будуць працаваць у Аўстраўцы на працягу тыдня, ім трэба будзе даследаваць 400 га.

▲ Мінскі школьнік траўмаваны гуравым цяжкіком. Індэнт адбыўся ўвечары 22 лістапада недалёка ад прыпынку «Курсоўшчына». Шасцікласнік адной з мінскіх школ парушыў элементарныя правылы бяспекі: хадзіў па чыгуначным пуцях. Бесклапотнасць прывяла да трагедыі. На хлопчыка наехаў грузавы цягнік. Падлетку адрэзала руку на ўзроўні сярэдняй часткі плечавой косткі. Акрамя таго, хлопчык атрымаў адкрыты пералам аднаго з п'яльцоў ступні. Дзіця дастаўлена ў бальніцу.

▲ Расіянін спрабаваў нелегальна вывезці праз Езрышча буйную партыю лому калярных металаў. Аўтамабіль КамАЗ, якім кіраваў непрануочы 27-гадовы расіянін, быў затрыманы ў гарадоцкім раёне. У ім выяўлена 15,6 т лому калярных металаў коштам Br23,7 млн. Суправаджальныя дакументы на груз у вадацэля не было. Груз канфіскаваны, складзены працаток.

▲ Даследаванні, праведзеныя вытворцамі касметычнай прадукцыі, сведчаць пра тое, што жонкі дзень за днём наносяць на скуру свайго твару каля 515 хімічных злучэнняў. Гэтая лічба складаецца са штодзённага выкарыстання гігіенічнай і эстэтычнай касметыкі, парфумі і іншых сродкаў догляду. Згодна са звесткамі апытання, сярэднястатыстычная жанчына штодзень выкарыстоўвае мінімум 13 касметычных прадуктаў для твару, у склад кожнага з якіх уваходзіць да 20 хімічных інгрэдыентаў. Напрыклад, ламада для вуснаў утрымлівае 33 кампаненты, ласьдэн для скуры — 32, тату для веек — 29. Паколькі доўгатэрміновы эффект прымянення многіх з гэтых рэчываў ніколі не выяўчаецца, не выключана, што яны могуць быць небяспечнымі для здароўя.

Поўны абзац

▲ У Вялікабрытаніі нованароджаную дзючынку назвалі ў гонар аўтамабільнай маркі — Кіа. Гэтае дзіця нарадзілася ў сямейнай пары Тоні Рычардсана і Саманты Сміт. Па шляху ў бальніцу горада Пул ройшы прайшлі на дзямі сядзенні мінскага Кіа Sagens. Спачатку бацькі хацелі назваць дзіцячыню Шіні, аднак вырашылі памяншаць рашэнне на карысць пайдэваркарскай маркі. Выканаўчы дырэктар брытанскага падраздзялення Кіа пакадаў дзючыны, бацькам і астатнім іх дзецям цудоўнага жыцця.

▲ Чарговы з'езд партыі «Адзіная Расія» не абышоўся без індэнтаў. Двое ўдзельнікаў форуму атрымалі траўмы, звальваючыся з трыбуны падчас пасяджэння. На трыбунах, усталяваных у зале пасяджэння, не было агароджы, а крэслы для ўдзельнікаў сталі амаль ушыўальны да краю. Праход на вышыні 3 м над падлогай быў вузкім і амаль не асвятляўся. Спачатку звальнуўся член Савета Федэрацыі ад парламента Ямала-Ненецкай АА, саўладальнік Праму-сувязьбанка Д. Ананьёў. Ён змог устаць і нават паспрабаваў вярнуцца на трыбуну, падцягнуўшыся на руках, але вышыня трыбуны не дазволіла гэтага зрабіць. Затым з трыбуны звалілася віз-гу-бернатар Пецярбург Ала Манілава. На «хуткай дапамозе» яе адвезлі ў бальніцу. Цяпер разбіраюцца з кампаніяй, якая рыхтвала залу да з'езда.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Геаграфія дзеловага супрацоўніцтва: Сербія

Срэчка ДЖУКІЧ: «СВАБОДНЫ ГАНДАЛ — НАША БУДУЧЫНЯ!»

У мінулым годзе ўзаемны таваразварот Беларусі і Сербіі склаў каля 65 мільянаў долараў. Ці ёсць рэзервы для яго павелічэння ў найбліжэйшыя гады? З гэтага пытання пачалася наша гутарка з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Сербія ў Рэспубліцы Беларусь Срэчка ДЖУКІЧАМ.

— Таваразварот у 65 мільянаў долараў з'яўляецца самым высокім паказчыкам за апошнія дзесяць гадоў, — кажа спадар Пасол. — У пачатку гэтага года мы насуперак крызісу планавалі павелічыць аб'ём узаемага гандлю да 100 мільянаў. Для гэтага былі зроблены сур'ёзныя крокі — ад супрота на самым высокім узроўні да шэрагу іншых мерапрыемстваў. Але крызіс аказаўся больш моцным, чым меркавалася. Рынкі сталі зрывацца. Многія дзяржавы робяць захады для скарачэння імпарту, што, безумоўна, адраджае ваеца на таваразвароты з іншымі краінамі. Бо калі нават адна краіна праводзіць палітыку абмежавання імпарту, гэта адначасна прыводзіць да паніжэння таваразвароту. Такім чынам, суветныя эканамічныя крызісы сёлета ўплывае на нашы планы і перашкаджае ў дасягненні нават леташняга паказчыка аб'ёму сербска-беларускага гандлю.

Але, нягледзячы на крызісную сітуацыю, 2009 год — вельмі паказальны і выніковы для двухбаковага адносінаў. У прыватнасці, 29-30 верасня адбыліся палітычныя кансультацыі паміж беларускім і сербскім міністэрствамі замежных спраў, чэцвёртае пасяджэнне Міжурдавага ўзаемадзейнага палаты Мінска і Белграда. У нас ёсць рэгіянальная палата горада Нови Сад, якая супрацоўнічае з Магілёвам. У горада Ніш развіваюцца дзелавыя адносіны з Гроднам. Ёсць і іншыя, якія кантактаваць з Барысавам, Мааьром, Салігорскам, Наваполацкам. Супрацоўніцтва на рэгіянальным узроўні — важнае звяно нашых узаемаадносін, да якога сёння, несумнянна, трэба прыглядаць прыватны бізнэс. У гандлёвых адносінах з беларуска боку ўдзельнічаюць у асноўным дзяржаўныя прадпрыемствы. У Сербіі проста па-мужчын супротца і нармальна пагаварыцца. Цяпер я ўжо нічога не хачу. Мярне рэальна заганлі у кут. Мярне рэальна не пускаяць праз тэлевізар да народа...»

Цікава, няўжо да шчырай размовы аб рэфармаванні расійскай міліцыі, выкараненні карупцыйных праў у краіне-суседзі на высокім узроўні пакуль не дасяглі. Між тым, тамтэйшыя спецыялісты ды і простыя людзі даўно кажуць пра тое, што міліцыя — цяжка хворая. Напрыклад, у звароце грамадзян да грамадзян «За капіталны рамонт міліцыі» яго ініцыятары п'януць: «Чаму міліцыя не любіць і б'яцца тыя, каго яна заклікана абараняць? Чаму ўсе талкі і кажуць пра рэформу міліцыі, але не звачаюцца на дырэктывы і праверкі, нічога сур'ёзнага не адбываецца? Чаму лавіна інфармацыі аб самадурстве і карупцыі міліцыі, якая на нас абрушаецца ця ця ЦМ, нікога не здзіўляе і ўспрымаецца як норма? Паводле меркавання значышчэйшай кампаніі, гэта адбываецца з-за таго, што расійская міліцыя стала дзяржавай у дзяржаве. «Міліцыя ў Расіі, — сьвярджаюць яны, — неўзабаве прыватызавала закон і парадкі і жыве цароль сама па сабе — вольная і незалежная. Народ не староніцца, улада аддае перавагу не звязавца, злычыннасць расце».

Згодна з падобным меркаваннем і некаторыя палітыкі, якія, кажучы пра зборны

бі такіх ужо няма, бо наша эканоміка цалкам прыватызаваная. Вядома, ніхто і нішто не замяніць МАЗ, МТЗ, Белкалі, БельАЭС. Але ў эканоміцы Беларусі прысутнічае дастаткова моцны прыватны сектар. І менавіта яго нам хачелася б здзейсніць у эканамічным супрацоўніцтве — гандлёвым, інвестыцыйным. Мы хачелі б яшчэ ў гэтым годзе даць магчымасць партнёраў, якія ў нас існуюць, беларускім прадпрыемствам. Бо для выхаду з крызісу неабходна свабодная прыватная ініцыятыва. Толькі ў гэтым выпадку адрыўца новага гарызонту, ствараюцца новыя ўмовы для гандлю. Безумоўна, нашы двухбаковыя адносіны не павінны быць накіраваны толькі на заключэнне гандлёвых здзелак і зноўнаўцаца толькі на прагматызм. Трэба развіваць і навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва, і сумеснае прадпрыемства, спрыняць інвестыцыйнаму ўзаемадзейню.

У Беларусі дзейнічае праграма развіцця малых і сярэдніх гарадоў, у сувязі з якой ім надаюцца невялікія прэфэрэнцыі. Таму сёння вельмі выгадным бачыцца усталяванне партнёрскага сувязяў паміж невялікімі сербскімі і беларускімі гарадамі. Напрыклад, Пінск і Шабац ужо з'яўляюцца пабрацімамі. Мы вельмі блізка братэрскія народы і, як кажуць, разумеем адзін аднаго з паўслова. Але гэтага не дастаткова для сапраўднага эканамічнага ўзаемадзейня. Неабходны відзіты беларускіх партнёраў у Сербію. Сербскім бізнэсмэнам патрэбна інфармацыя аб перспектывах супрацоўніцтва ў рамках існуючых у вашай краіне магчымасцяў. Неаходны новыя падышоды. Паміж нашымі краінамі няма візавага рэжыму. Такім чынам, не існуе перашкод для паездак, стасункаў, усталявання кантактаў. Не хапае толькі ініцыятывы. А магчымасці супрацоўніцтва ў нас ёсць у розных абласцях. Напрыклад, у сельскай гаспадарцы. Але для плённага супрацоўніцтва аднаго зыходнага ўзроўня недастаткова. Патрэбныя рэгулярныя кантакты, нарады, семінары, навуковыя канферэнцыі. Калі мы пойдзем па та-

кім шляху, наша ўзаемадзейненне прынясе добрыя вынікі. — У сакавіку ў Мінску была падпісана Міжурдава Дамова аб свабодным гандлі паміж Сербіяй і Беларуссю, што, безумоўна, адкрывае новыя гарызонты ў развіцці двухбаковага супрацоўніцтва. Якія перспектывы бачыцца Вам у сувязі з гэтым? — Мы доўгі гады працавалі над гэтым дакументам. І нам не шкада патрачанага часу, бо мы дамагліся выдатнай унікальнай дамовы, якой Беларусь не мае ні з адной краінай. У ёй зафіксаваныя прычыны вызвалення ад мытаў на нашы тавары, а таксама адсутнасць адміністрацыйных перашкод. Акрамя таго, спліс вынікі з рэжыму свабоднага гандлю вельмі маленькі. прыкладна на 6-7 паціцый. Перавагай з'яўляецца і тое, што ўрады нашых краін ужо не могуць сказаць, што ў гэтым аб наступным годзе ўведзучы мыты на тых ці іншых таварах. У дамоўе ўсё гэта выразна прапісана. Цяпер важна інфармацыя аб гэтым дакументае дасяць да ведама беларуска прыватнага бізнэсу, каб ён ні з'яўляецца карыстацца. Важным фактарам тэі факт, што гэтая дамова складзена па ўзоры Су-светнай гандлёвай арганізацыі і па рэкамендацыях Еўрапейскага саюза. І гэта велькі плюс для Беларусі. Бо, калі гаварыць аб праграме «Усходняе партнёрства», то заключэнне не такіх дамоў з'яўляецца яе асноўнай мэтай. Іншымі словамі, такія дамовы ў будучыні ў Беларусі з'яўляцца ў Украіну, Малдова, Грузія, Армэнія, Азербайджанам. Свабодны гандаль — гэта, несумнянна, наша агульная будучыня.

— У маі ў ходзе Нацыянальнай выстаў Сербіі ў Мінску блы падпісаны кантракт на будаўніцтва дзеловага цэнтру «Delta City» і забудову тэрыторыі каля Нацыянальнай бібліятэкі з невялікім аб'ёмам інвестыцыі. Якія новыя перспектывы праекты ў гэтым напрамку абмяркоўваюцца цяпер? — Насуперак эканамічнаму крызісу Урад і Гаспадарчая палата Сербіі вырашылі арганізаваць сёлета Нацыянальную выстаўу ў Мінску.

Яе мэта — пазнаёміць з сербскай эканамікай і раскрыць магчымасці двухбаковага партнёрства. Мы задаволены атрыманымі вынікамі. Акрамя названых кантрактаў, былі заключаны і іншыя гандлёвыя здзелкі. Што датычыцца інвестыцый, то ў нас велькі сур'ёзныя намеры ў дачыненні да Беларусі ў гэтай сувязі. Праўда, крызіс уносіць свае карэктывы, і некаторыя з гэтых інвестыцый запатрабуюць адтэрміноўкі, але не адмены.

Адзін з важных напрамкаў інвестыцыйнага супрацоўніцтва — сельска-гаспадарка. У Беларусі ёсць магчымасці вырошчвання розных сельскагаспадарчых культур, у тым ліку тых, якія выкарыстоўваюцца ў прамысловай перапрацоўцы. Напрыклад, рапс. Сербска кампанія «МК Комерц» велькі сур'ёзна працуе над гэтым пытаннем. І хоць тут яшчэ існуюць некаторыя цяжкасці, яны пацху сыходзяць. І я думаю, што інвестыцыі, якія ў нас заплаваныя, будуць здзейсненыя.

— Развіццё вытворчай кааперацыі — адзін з напрамкаў сербска-беларускага ўзаемадзейня. У хуткім часе плануецца стварэнне сумеснай вытворчай беларускіх трактароў у Сербіі. Якія новыя прапановы могуць паступіць з сербскага боку ў найбліжэйшыя час? — Наша канцэпцыя сумеснай вытворчасці ў тым, што мы хочам за два гады асоцыяў у Сербіі вытворчасць трактароў магутнасцю 90 б.оль конксі сілаў па беларускай тэхналогіі. Гэта дазволіць нам экспартваць іх затым як сербска-беларускі тавар ва ўсе краіны Балканскага рэгіёна. Па такой жа схэме мы супрацоўнічаем з «Фіят» — італьянскай аўтамабільнай кампаніяй. Аналагічную мадэль прапануем і МАЗу. Пры гэтым мы ініцыюем вытворчасць грузавікоў і аўтобусцаў, пабіваў для жытцёвага газу. У нас ёсць добрыя тэхналогіі выкарыстання газу ў якасці аўтамабільнага паліва.

Са свайго боку мы прапануем ажыццяўляць вытворчасць сербскіх брэндаў у Беларусі. Напрыклад, электрычныя, газавыя і іншыя лічылнікі. На гэты конт ужо вяліся

перамовы «Руднапа» з «Інтэгра-лам». Гэтая прапанова здаецца нам вельмі прывабнай для беларускага рынку. Вяртаючыся да тэмы сельскай гаспадаркі, заўважу, што тут ужо многае зроблена. Некалькі гадоў спецыялісты працуюць над тым, каб у Беларусі выкарсы-тоўвалася сербскія гатункі сельска-гаспадарчых культур. Ваша краіна куляе ў нас насенне кукурузы, цукровых буркоў. Гэты спіс можна пашырыць садовымі культурамі.

— Навукова-тэхнічнае ўзаемадзейненне адыгрывае немалую ролю ў развіцці партнёрскіх сувязяў. У якім новымі формамі супрацоўніцтва і інавацыйныя праекты ў гэтай сферы гатова выступіць Сербія ў найбліжэйшыя перспектывы? — Навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва па сваім азначэнні — доўгатэрмінавае рэч. Тут вынікі не могуць з'явіцца імгненна, на гэта патрабэн час. Сёння мы, як было сказана вышэй, сумесна працуем над стварэннем гатункаў сельска-гаспадарчых культур. Яшчэ існуе адзін выдатны праект, які датычыцца лазернай фізікі і ажыццяўляецца ўжо каля 10 гадоў. У яго межах кожны год праходзіць семінары як у Сербіі, так і ў Беларусі. Але фізіка патрабуе сродкаў. Яна сама па сабе не можа зарабляць, ёй неаходны ўкладанні або з боку дзяржавы, або з боку бізнэсу. У цяперашніх крызісных рэаліях гэта цяжка. У час супротца і з сербскімі, так і з беларускімі вучонымі я заўсёды кажу пра тое, што нам трэба супрацоўнічаць з новымі сумеснымі праектамі. Мы ўжо некалькі гадоў працуем над стварэннем Міжурдавага камісіі па навукова-тэхнічным супрацоўніцтве. Спадзяюся, у хуткім часе яна ўсё ж з'явіцца. Гэта патрэбная форма дзейнасці, без яе не абыйсці. Падобныя структуры аб'ядноўваюць нашы намаганні, пашыраюць рамкі ўзаемаадносінаў і спрыняюць з'яўленню сумесных ўзаемавыгадных праектаў.

— Умоўна азнакомяцца з аб'ектам долевага строіцтва? — Стымоісты 1 м² аёбей плошчады аёбъекта долевага строіцтва — 3390000 (тры мільёна трыста дэвяноста тысяч) беларускіх рублёў.

3. Права застроішыка на зямельны ўчасток паадрверждае рашенне Мінгорісплопка № 2549 (2) от 29 октября 2009 г. Праваобладателем земельнаго участка является СП ООО «Строминвест-М» Благоустройство – согласно проектной документации.

4. Количество квартир в доме – 197.

5. Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимого имущества, служащие целевому использованию здания.

6. Предполагаемый ввод в эксплуатацию — 2 квартал 2011 г.

7. Строительство дома осуществляется застройщиком с привлечением подрядной организации СП «Строминвест» ООО, имеющей лицензию Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь № 02250/195219 на право осуществления деятельности «Проектирование и строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведению инженерных изысканий для этих целей». Лицензия продлена на основании решения от 21.08.2006 г. № 172 сроком на 5 лет и действительна до 21.08.2011 года.

Условия ознакомления застройщиком дольщиков с объектом долевого строительства и ходом работ по строительству можно узнать по телефону: 204-43-14.

УНП 101264892.

Анепшоды... ПРА ДРЭННЫХ РЫБАКОЎ І ДОБРУЮ РЫБКУ

У добрым рыбным месцы яшчэ нядаўна працавалі два жыхары вёскі Цесная Стаўбоўскага раёна, 43 і 44 гадоў. На пасадзе рыбаваду-вартаўнікоў ААТ «Хотава Агракамбінат Дзяржынскі» мужчыны працавалі ўжо не першы год.

15 лістапада, пад прыкрыццём цёмнага часу сутак, калегі вырашылі парыбачыць, — як яны пазней запэўнівалі следстава, «у першы раз чыста для сабе, каб дома паесці» — у вадаме, які яны ахоўвалі. Аднак узлі для гэтага рыбакоў брэдзень — спецыяльнае прыставаанне, якое выкарыстоўваецца для лоўлі выключна рыбасамі. Гэтай забаронай рыбакоў штурхай яны даволі хутка «начарпалі» сабе на вачыроў... 288 кілаграмаў 600 грамаў карпа.

Супрацоўнікі Стаўбоўскага РАУС праязджалі на аўтамашыне міма зімавальнай сажалкі выпадкова, калі сталі сведкамі недухасноўнай карцы: двое вартаўнікоў грузілі ў машыну шосты мех рыбы. Яшчэ два мяшкі чакалі сваёй чаргі. Тут жа валілася сетка і рыбакоўны брэдзень. Відаць, вельмі вялікія семі ў рыбаваду-вартаўнікоў!

Марына ЗВЕРСМАН,
прэс-служба УУС Мінскай вобласці.

ПРОЕКТАННАЯ ДЕКЛАРАЦІЯ

о проекте строительства объекта «Многоэтажный жилой дом № 55 по генплану типовых потребительских качеств в жилом микрорайоне «Каменная Горка»

Информация о застройщике:
Совместное белорусско-польское предприятие общество

А ў Мінску ўжо катаюцца на сноўбордах і санях

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Рэканструкцыя парку Курасоўшчына, у раёне вуліц Казіна—Каржанеўскага, дзе і адрылася «Сонечная даліна», працягнулася: акрамя табарнага (які будзе працаваць з 10 да 22 гадзін, квіток можна набыць у межах трох тысяч), тут працягваюць Цюбінг, дзіцячая і дорослая канатныя дарогі, з'явіцца пункт пракату інвентару, шматфункцыянальны фізкультурна-аздараўленчы цэнтр, пляцоўка з атракцывамі для юных наведвальнікаў, будзе асталяваны прычал з пракатам лодак і катамаранаў, лыжа-ролерная траса і веласіпедная сцежка ўздоўж узбярэжжа. Як паведаміў кіраўнік аддзела пракату цэнтру «Сонечная даліна» Анатоль Шафранскі, тут будуць працаваць інструктары, і

пачынаць асвойваць сакрэты сноўборда і горных лыжаў можна будзе з любога ўзросту. Прынамсі, на тым жа табарнае дазваляе катацца ўжо з трох гадоў, зразумела, пры суправаджэнні дарослага. На гары з'явіцца новы дзіцячы спартыўны цэнтр, з распрацаванымі, вучэбнымі класамі і дзіцячымі кавярнямі.

— Кажуць, што горналыжны спорт — гэта спорт для абраных, прывіляваных і для багатых. Але адкрыццё гэтага цэнтру даказвае, што такім відам спорту могуць займацца ўсе жадаючыя. Мы гэтага дастойныя — падкрэсліла падчас адкрыцця «Сонечнай даліны» кіраўнік асацыяцыі «Беларуская федэрацыя гарналыжнага спорту і сноўборда» Наталія Пяткевіч.

З'яўленне такога цэнтру, дзе змогуць трэніравацца не толькі прафесіяналы, але і ўсе ахвотныя, дасць штуршок для развіцця гарналыжнага спорту ў краіне, дзе няма гор.

— Гэта выдатна, што адкрылася «Сонечная даліна». У нас будзе свой цэнтр і не будзе патрэбы далёка ездзіць, — заўважае выхаванка спартыўнай школы Ксюша Мілашэўская, якая ўжо гадоў 6 займаецца горным лыжам.

— Некалькі гадоў нам трэба было ездзіць трэніравацца ў Сілічы ці Лагойск, дзеячы бацькі даставлялі туды на ўласных машынах, часам каапераваліся, каб вазіць іх па чарзе, — дадуе дадатковыя маці Ксюшы. — Думаю, што з адкрыццём цэнтру ў Мінску, да якога можна дабрацца на грамадскім транспарце, людзей, што стануць на лыжы, будзе болей. Дарчы, у нашай групе многія дзеці абралі гэты спорт, таму

пачынаюць да купальных касцюмаў прадстаўнікі грамадскага аб'яднання «Аптыміліст» пасля таго, як абліліся халоднай вадой з вядзёр, не кінуліся адразу выцірацца і апрацаваць, а сталі і усміхаліся. Гэта пры тым, што тэмпература паветра была плюс восем, а вады — плюс шэсць, і да таго, як здзейсніць такое, гэтыя людзі «загаралі» амаль паўгадзіны...

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

што раней ім займаліся іх бацькі, але бывае і наадварот — спачатку займаюцца дзеці, а пасля да іх далучаюцца таты з мамамі.

На думку многіх людзей, што выстоівайлі ў чаргах да пакулі аднаго дзецінага ў парк атракцываў і ля кавярні «Мясцічка», святая ўдалося. У «Сонечнай даліне» сапраўды было горача. І не толькі таму, што там «запальвалі» брыкдансеры, хлопцы і дзяўчаты з вогненным шоу. Нават рас-

прадстаўнікі грамадскага аб'яднання «Аптыміліст» пасля таго, як абліліся халоднай вадой з вядзёр, не кінуліся адразу выцірацца і апрацаваць, а сталі і усміхаліся. Гэта пры тым, што тэмпература паветра была плюс восем, а вады — плюс шэсць, і да таго, як здзейсніць такое, гэтыя людзі «загаралі» амаль паўгадзіны...

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Калі нагам няма спакою

Колькі разоў заракаўся пасля няўдалай паездкі ў грыбы — у ляс ні ногі. Восі і сёла апошня раз цапе палыване наладжаў сабе ў кастрычніку. Яно атрымалася некажым, бо палова кошыка кабылак з сыражамі — гэта не грыбы.

У гэтым годзе ўжо не збіраўся выправаць ляс на грыбныя калісы мясячніка — калі год няўдалы, то грыбы трэба адкаласі да наступнага. А тут ударыў мороз на некалькі дзён, і пытанне з грыбамі з парадку дня было знятае.

Але неўзабаве пайшлі дажджы і стала цёпла. Грыбное надвор'е вытрымала тыдзень, другі, і дзесяці краем вуха пачуў, што зялёнак хоць «касой касі». І закруаўся ў душу неспакой, а калі на дачы убачыў

вешанкі (няшмат, але вылезлі на пні ад каштана), то вырашыў у суботу ехаць пад Слонімі па зялёнкі. Патэлефанаваў знаёмай і калегам на працу. Маўляў, грыбы пайшлі.

З пятніцы на суботу неба стала чыстым, але ранішай морозу не было. Асфальт мокры, і ў лужынах ліхтары свеціцца.

У прычэмах выехалі за горад і убачылі, што абалал дарога трава пабялела — мороз. Але ж зялёнкам ён не страшны.

Праз трыццаць кіламетраў уехалі ў ляс і вылезлі з машыны — сын падаўся ў ельнік, а я ў хвойнік — на другі бок дарогі.

Пад нагамі шпаліцы прыхопленае марозам лісце, спружыніць мох, і закрадаецца падазрэннае, што касіць зялёнкі не давядзецца.

Воўчыя грыбы, на тоненькай ножцы, зрэдку трапляліся — і усё.

Вырашылі ехаць на свае мясціны, а гэты яшчэ кіламетраў пяць гравіяк.

Спыніліся каля чыгуначнага прыпынку «Іўная», узялі кошыкі — і ў ляс. Каля прыпынку стаіць некалькі хат, над комінамі дым падымаецца, а ў вокны людзі пазіраюць. Відаць, грыбнікі ў канцы лістапада, калі восень зіму вітае, усё ж рэдкасць.

Чым глыбей пасоўваліся ў ляс, тым больш ахопліваў неспакой, а неўзабаве ён змяніўся злосцю на сябе. Якое ліха цябе пагнала ў ляс? Чаго табе не хапала?

Правераныя часам грыбныя мясціны наганялі сум. За некалькі гадзін «палыванка» я падняў дзве зялёнкі, а сын — лісічку.

Вярталіся назад не лесам, як бывала ў лепшыя часіны, а дарогай. Падышлі да машыны, а жонка заблакіравала дзверцы ў сідзі. Шчаслівы чалавек.

Вечарам патэлефанаваў калегам, які спускаўся грыбамі, і пачуў, што за дурнога нагавою нагам няма спакою. Згодзен.

Сымон СВИТНОВІЧ. Фота аўтара.

Трыста радзімазнаўчых сустрэч

Выйшаў 300-ы нумар «Краязнаўчай газеты»

Прызнаюся адразу: мне вельмі папашанавала — з самага пачатку, ад красавіка 2003 года, калі выйшаў першы нумар гэтай незвычайнай і некамерцыйнай штодзённай газеты, я стаў не адно яе захопленым чытачом, але і аўтарам, а пазней і членам рэдакцыі. За гэты час зразумелі: сур'ёзную справу робяць толькі сур'ёзныя людзі. А яшчэ — апантанія. Захопленія. Творчыя. З незвычайнымі арганізатарскімі здольнасцямі. Нястомныя. Трыста нумароў гадзі з найцікавейшых і запатрабаваных для свайго кожна чытачоў асветнай газеты — «Краязнаўчай газеты» — пацвярджае гэта.

Трыста нумароў дзякуючы намаганням практычна аднаго чалавека: Уладзіміра Гілепа. Галоўнага рэдактара, аднаго (а практычна галоўнага) з заснавальнікаў. Гэта яго намаганнімі ў не самы эканамічна спрыяльны час была заснавана так патрэбная краязнаўчым краінам газета. Скептыкі пасміхаліся: хай пацешацца, нядоўга, бо сродкаў на выданне браць не было дзе. Гэтак магло стацца. Але арганізатарскі здольнасці рэдактара-заснавальніка пераадолілі не адно гэтыя перашкоды — іх сапраўды хапіла б на цэлы шматлікі калектыв! «Краязнаўчая газета», што называецца, пайшла ў народ, хай сабе спачатку найбольш у краязнаўчым асяроддзі. Але гэта і было патрэбна. Бо галоўны рэдактар, сам краязнаўца, археолаг, музейшчык і проста неабякавы грамадзянін нашай краіны, адразу арыентаваўся на гэтую незанятую нішу. І сёння ва ўсіх кутках Беларусі ад краязнаўчай чутна нягучнае, але ўпэўненае галас гэтага газеты. Вядома, тыраж выдання мог быць значна большым, але гэта справа часу і разумення той ролі, якую адыгрывае «Краязнаўчая газета» ў самым розным асяроддзі — ад бібліятэч і школ да органаў адукацыі і культуры.

У сувязі з адсутнасцю рэспубліканскага краязнаўчага таварыства газета стала практычным арганізатарам краязнаўчага руху нашай краіны, з'яўляецца выдатнай трыбунай для абнародавання вынікаў руплівых пошукаў краязнаўцаў. А яшчэ яна не толькі пазнавальнае, але і ўпэўненае метадычнае выданне. Яна дапамагае тым, хто жыве неадынальным жаданнем глыбока і сур'ёзна вывучаць сваю краіну, сваю зямлю, свой народ, хто разумее, што з гісторыі кожнай мясціны, кожнага горада і кожнай вёскі, кожнага роду збіраецца гісторыя краіны, радавод нацыі. Таму нездарма краязнаўства справядліва называюць Радзімазнаўствам. Для яго развіцця і ўмацавання шмат карыснага і патрэбнага робіць «Краязнаўчая газета».

Марна справа пералічваць тры трыбуны і цыклы публікацый, што з'явіліся на старонках газеты. Трэба лепш узяць падшыўку і пагартыць. Тады навоцна пераканаеся: газета мае сваё аблічча, свой стыль, які хочаце — сваю аўру. Яна ўмела акумуляе ўвесь да гэтага набыты вопыт у галіне краязнаўства і пацярпае яго, умела падтрымлівае новыя напрамкі краязнаўчага пошуку, падказвае, б'е трывогу, ушоўвае людзей і помнікі, звяртаецца не толькі да розуму, але і да сэрца чытачоў.

Здарэцца, ідзі, вызначыцца на старонках газеты, становяцца рэальнасцю. Варта назваць хоць бы прапанову аб захаванні памяці ў шанаванні зніклых з карты нашай краіны вёсак (дарчы, яе ў свой час падтрымала «Звязда»). Хіба не прыёмна, што гэтак ідзі пайшла ў народ, падтрымана многімі краязнаўцамі, бібліятэкамі, школамі, іншымі структурамі, яна нават матэрыялізаваўся. У Вілейскім раёне з ініцыятыўны краязнаўцаў і з самай вялікай зацікаўленасці і падтрымкі райвыканкома сёлета адкрыты помнік-мемарыял зніклым вёскам раёна. Вось каб як мага больш такіх карысных пачынаўняў перайшоў са старонак газеты ў рэальнае жыццё!

Вядома, хапае ў рэдакцыі праблем, складанасцяў і цяжкасцяў, дастаткова гэтыя на будучае. Але не адолее шляху той, хто стаіць на месцы. А гэта не для «Краязнаўчай газеты». Высілі яе супрацоўніку ўвасваляюцца ў цікавыя публікацыі, карысныя і займальныя акцыі, а простае і поклічанае слова — Радзімазнаўства — знаходзіць водгук у сэрцах многіх і многіх, у выніку да сваёй газеты горацца ўсё больш і больш прыміліваць. Значыць, разам з «Краязнаўчай газетай» папярэюцца веды пра наш краі, патрыятычныя пануцы выспельваюцца ў дузах юных грамадзян нашай краіны.

І як не пажадаць працавітаму і захопленаму калектыву «Краязнаўчай газеты», яе галоўнаму рэдактару, чытачам і аўтарам — так трымаць!

Анатоль БУТЭВІЧ, член рэдакцыі, аўтар і чытач.

ВЕЧНЫЯ ІМГНЕННІ, альбо Наш еўрапейскі выбар

ЕўРАПЕЙСКАМУ кіно аддалі сёлета перавагу беларускія кінагледачы. І заслужылі столькі кампліменты! Мы і дасведчаныя, і чужыя, і разумеюць, што значыць якаснае кіно, і гатовыя да сур'ёзных разважанняў пра яго. Пры гэтым яшчэ і патрыёты: упадабавуць чужое, разумеюць, якім павінен быць наш ідэал кіно, варты любові. А любіць, як так хочацца, каб не шкада было ўсё аддаць — і золата, і срэбра, і бранзу.

З ШЫРОКА РАСПЛОШЧАНЫМІ ВАЧАМІ

Мінск палюбіў спачатку Марыю Ларсан — жанчыну са шведскага фільма, які атрымаў знак найвышэйшай якасці летас у Канах. Шэрае і цяжкае жыццё шведскай жанчыны, якая церпіць жорсткага мужа-алкаголіка, гадуе шматлікіх дзяцей, набывае фарбы, калі ў яе рукава аказваецца фотакamera — такія, якімі карысталіся калісьці вельмі-вельмі даўно. Жыццё, якое заставае на яе чорна-белых здымках, менавіта ў гэты імгненны момант дзеі фільма. Чалавек можа быць шчаслівы дзякуючы мастацтву, разумеюць мы на прыкладзе Марыі, і гэта дае надзею. Бо гэтая гераіня з далёкай эпохі і далёкай краіны здаецца вельмі знаёмай.

З надзеяй на перамогу гэтага фільма жылі амаль тыдзень тых, хто не паспеў яго паглядзець, але вельмі хацелі. Спачатку наш айчыныны «Снайпер» замакнуўся быў на поспех «Марыі» і ледзь не дагнаў! Аднак пацэнны ў сэрца аматараў сучасных вачэй баевіку. Іх можна зразумець — герой Дзімітрыя Пялюдова перамагае ворага на вайне. А як жа вы думалі? Самая наша тэма. І яна, як высвятляецца, можа патрапіць у цэль пры правільным падыходзе...

Так шведка Марыя Ларсан і айчыныны патрыёт-снайпер і трымаць на пару ў яршыні рэйтыngu, пакуль мы не убачым, што «Свет вачэй» і з'яўляецца вачэйца за вулгом». Заратаваць словы!

Балгарская карціна распявае пра хлопца, які ў аварыі страціў паміць, але з дапамогай дзеда вяртаецца на радзіму і да самога сябе. Рэжысёр Стэфан Камандараў, які дарчы, прыйшоў у прафесію з медыцыны, прызнаўся, што здымаў рэальную гісторыю. І гэтым тлумачыць свой поспех: наша «золата» — дваццаць пяты яго прыз, і шосты па ліку ад гледачоў. Глядзіць — так і да «Оскар» дэбярэцца...

Вось яно, пераможнае глядацкае кіно, дзе ёсць усё: палітычны інтрыг мінулага, каханне сучаснасці, пацучы радзімы і сям'і. І перамога над сабой, вядома ж.

«І задаволены, што фестываль не трымае марку і не накіраваны на забавляльнасць, — адзначаў Расціслаў Янкушкі. — Амаль у кожнай карціне — барацьба за існаванне ў нашым складаным свеце».

ФАВАРЫТ

Гэтыя думкі неслі фільмы, якія напачатку маглі разглядацца як асноўныя фаварыты. Напрыклад, французска-італьянскі праект «Пракор», уладальнік Гран-пры журы Канскага кінафестывалу. А тут яшчэ дасведчаныя ведалі, што ў Мінску яго не будуць шырока паказваць — хіба толькі ў рамках фестывалу. Сумненні былі наконт таго, ці зразумюць у нас даволі складаную стужку пра жорсткую барацьбу паміж турэмнымі кланамі, праз якую можна было пабачыць прывід барацьбы цывілізацыйнай. Што даў гэтым фільму наш фестываль? Безумоўна, свеаеаблівы варыянт перамогі моцнага і неадназначнага мастацтва. Васіль Коктыш ад імя кінафестывалу паведаміў, што «Пракор» вырашылі працягнуць у праекце дзякуючы таму, што фільм укладу ў дзясятку лепшых паводле глядацкага галасавання. Хоць аднакі былі супрацьлеглыя: ад каго дзясятка, ад каго і адзінак. Зусім абыякавых пасля яго не было.

Толькі члены журы — іх зразумець можна — патрапілі ў палон мастацкай вытанчаснасці. І паставілі вышэй за ўсё вечныя імгненні радасці ад таго, што насуперак мексаванням пра смерць кіно як мастацтва, яно жывое. І ў ім немагчыма выдзеліць нешта адно, бо тут спалучаецца адразу ўсё: і рэжысёрская праца, і апэратарская, і ігра акцёраў. Так і вырашылі: адзначылі «Вечныя імгненні Марыі Ларсан» па поўнай. Пасол Швецыі Стэфан Эрыксан бярэме выносіць са сцэны прызы. Падзякаваў прафесіяналам журы і нашай публіцы на беларускі мове і перадаў прывітанне ад рэжысёра Яна Труэля. Для якога, напэўна, не была нечаканасцю высокая ацэнка яго фільма ў Беларусі. Але калі б ведаў, колькі будзе гэтых прызоў, то, можа, і прыехаў бы сам? Матр сучаснага шведскага кіно, дарчы, знаёмы з беларускай публікай, бываў у Мінску, і яму спадабаўся наш горад.

АСАБЛІВАСЦІ НАЦЫЯНАЛІСТАГА...

Звычайна з прыхільнасцю міначана ўспрымалі сербскія фільмы. Журы таксама не абдзяляла іх увагай. Сёлета — асобны дыплом, які, магчыма, вадыць, як перамога. Бо тая фільма, што была раней, — зусім не тое кіно, што было сёлета. «Гастролі» ура-

Рэжысёр Стэфан КАМАНДАРАЎ з Гран-пры «Золата Лістапада-2009».

зілі стаўленнем да сваёй вельмі балючай тэмы — вайны. Сербы ведаюць сучасную вайну, якая нібыта падыяла людзей на сваіх і чужых, добрых і дрэнных. Толькі мяне, — адзначаў старшыня міжнароднага журы Павел Чухрай. — «Лістапад» прывёс шмат радасных хвілін, калі можна было наталачыцца. Такі адбор павінен быць захаваны. На жаль, не было магчымасці ўзнагародзіць усё карціны па заслугам. У апошні дзень мы вельмі мучыліся, вырашаючы каго лёс прызоў, але за бортам засталіся некаторыя фільмы, якія мне хацелася адзначыць.

— Узровень сабраных у Мінску фільмаў быў вышэйшы, чым на Маскоўскім міжнародным фестывале. У праграме былі фільмы, нечаканыя для мяне, — адзначаў старшыня міжнароднага журы Павел Чухрай. — «Лістапад» прывёс шмат радасных хвілін, калі можна было наталачыцца. Такі адбор павінен быць захаваны. На жаль, не было магчымасці ўзнагародзіць усё карціны па заслугам. У апошні дзень мы вельмі мучыліся, вырашаючы каго лёс прызоў, але за бортам засталіся некаторыя фільмы, якія мне хацелася адзначыць.

Прыз «За гуманізм і духоўнасць у кіно» Марату САРУЛУ ўручае Павел ЛАТУШКА.

Напрыклад, азербайджанскую ці фільм Мікаіла Достая «Пеця на дарозе ў царства Нямасна». Дарчы, апошні — трыумфатар Маскоўскага фестывалу. Прыз артысту Раману Мадзанава — ужо важкі набытак пры такой канкурэнцыі. Калі ў конкурс трапіла нават тая стужка, якая сёлета адкрыла Маскоўскі кінафорум па-за конкурсам. Так яе ўганаравалі, адчуўшы маштаб складанай і нечалавечай працы. І ў гэтым была рацыя: за гэта немагчыма ставіць адзнаку, людзей. Могуць паспачываць. Могуць падвесці. Могуць грошычку ў кішэню пакласці. І супакоена руціцца далей па ўласных справах. Бо каб паспець за жыццём, цяпер трэба спяшацца. А вам?

Свет, дзе ёсць людзі, гатовыя дапамагчы двамі малым дзецям, якія ў чужым горадзе стамленыя годамі і холадам шукаць татаў, але... Ну, проста не атрымліваецца, ці не шчаслівы, ці не стыкуецца нешта. Так бывае, супакойва ў такіх выпадках сябе я. А вы?

Свет, дзе няма дрэнных, абсалютна дрэнных людзей. Могуць паспачываць. Могуць грошычку ў кішэню пакласці. І супакоена руціцца далей па ўласных справах. Бо каб паспець за жыццём, цяпер трэба спяшацца. А вам?

Свет, дзе шчодрыя кравы вабяць арыганальнымі акцыямі, дзе нейкі тавар становіцца самамтай, і толькі плаці грошы, каб стаць часткай тых, хто стаў у ганаровы шэраг спяшчывоў. Бо ў чалавека цяпер столькі спакусы навокал, што вочы разбягаюцца. А ў вас?

КВАТЭРА ЯК АЛІМЕНТЫ

У Мінску зафіксаваны пакулы што толькі адзін вывадак, калі ў залік аплаты аліменты ва ўласнасць дзіцяці была пераведзена кватэра

Пра гэта карэспандэнту агенства «Мінск—Навіны» расказала намеснік загадчыка Першай Мінскай гарадскога дзяржаўнага натарыяльнай канторы Галіна ІВАННІКАВА.

Мінула амаль паўгода, як у Беларусі стала магчымым заключыць пагадненне аб выпадцы аліменты (пасля ўступлення ў сілу 21 мая 2009

года Закона «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя кодэскі Рэспублікі Беларусь па пытаннях сплання аліменты на дзяцей»). У натарыяльных канторах Мінска за гэты час заключана 17 пагадненняў. Палавчышчыкам аліменты ва ўсіх выпадках выступалі мужчыны.

Святлана ФРАЛЯНКАВА, «Мінск—Навіны».

«Яе ж і ёсць храм»

Унядзелю ў адным з мікрараёнаў Мінска «Сухарава», дзе пражывае каля 120 тысяч чалавек, адбылося архірэіскае асвячэнне царквы імя Святой блажэннай Ксеніі Пецярбургскай. Храм гэты быў пабудаваны ў рэкордна кароткі тэрмін — за год. Але наперадзе яшчэ будаўніцтва асноўнага, Свята-Міхайлаўскага храма.

— За 3-х хуткіх тэрмінаў будаўніцтва мы ішчэ не паспелі разлічыцца з будаўніцтвамі і пастаўшчыкамі будматэрыялаў, — расказаў «Звяздзе» настаўцель прыхода іерэй Ігар Галакоў. — Таму будаўніцтва асноўнага храма часова законсервувем, каб вада не псавала падшышу фундамента, яна ў нас гатовая на трэць, а летам з Божай дапамогай працягнем.

З жыцця святой блажэннай Ксеніі Пецярбургскай вядомы эпизод, калі будаўнікі новай каменнай царквы на Смаленскіх могілках у Пецярбургу заўважылі, што падчас іх адсутнасці нехта на верх будаўніцтва зацягвае цэпль горы цэпль. Доўгі час рабочыя здзіўляліся і не ведалі, адкуль бярэцца цэпль. Потым вырашылі даведацца, хто гэты несталымны і дармавы памочнік. Аказалася, што праца божая Ксенія, дзіўная жанчына, якая ў 26 гадоў, пасля смерці мужа, раздала ўсю маёмасць і ўзяла на сябе подзвіг жордства. Гэта яна ноччу, калі ўсе спалі, дапамагла будаваць храм. Напэўна таму з малітвамі аб дапамозе ў будаўніцтва храму часта звяртаюцца да гэтай нябеснай апякункі.

Невыпадкава і Свята-Міхайлаўскі прыход, які не мае буйных ахвяравальнікаў, і будаўніцтва вядзе, збіраючы сродкі літаральна па кроплі, вырашыў даць імя новаму храму ў гонар Ксеніі Пецярбургскай. І хуткае заканчэнне малага храма можа сведчыць, што дапамога зверху была атрымана.

Храм, дарчы, аказваўся не такім ужо і малым. У гэту нядзелю ў ім сабралася не менш за 500 чалавек. Аднак, улічваючы памеры раёна, гэтага недастаткова.

— Як толькі пачаліся службы ў новым храме, колькасць прыхаджан адразу павялічылася, — расказвае настаўцель. — Гэта радасна. І гэта значыць, што і асноўны храм, яшчэ большы па памерах, будзе таксама запоўнены.

Прыход Архістратэга Міхаіла ў Мінску існуе з 1998 года. У 2000-м у перакрываючай вуліц Шаранговіча і Фёдары Янкускага з'явіўся чыгуначны вагон, які хутка быў перабудаваны ў часовую царкву. Потым паўстаў драўляны будынак нядзельнай школы. Сёння там навунаецца 120 чалавек — дарослыя і дзеці. «Звязда» ўжо пісала, што пры гэтай нядзельнай школе ёсць беларускаямоўная група, і што менавіта гэты прыход стаў ініцыятарам усталявання мемарыяльнай

Разліковы рахунак, на які можна ахвяраваць сродкі на пагадненне запазычанасці за будаўніцтва храма імя святой блажэннай Ксеніі Пецярбургскай і на працяг будаўніцтва Свята-Міхайлаўскага храма ў Мінску: 3015208900015 у філіяле ТАА «Белнагарабанк» — «Мінгардырэкцыя» ў г. Мінску, вул. Альшэўскага, 24, код 963. Тэлефон: 8 017 259 56 22, факс 259 59 81.

дошкі ў гонар вядомага беларускага мовазнаўцы Фёдара Янкускага. Сёння на прыходзе служыць 5 клірыкаў. З 2002 года тут створана сястрыцтва ў гонар святой блажэннай Матроны Маскоўскай. Сястрыцтва аплякае 4-ю гарадскую бальніцу, клініку ў Баранулянах і Дом дзіцяці ў мікрараёне «Захад». Прыход супрацоўнічае з ветэранскімі арганізацыямі, ладыць сумесныя святы, а таксама — з Мінскім тэхнікумам хлебапячэння, які знаходзіцца на вуліцы Якубоўскага. Дарчы, штогод прыхаджан Свята-Міхайлаўскага храма разам з вучнямі тэхнікума ўскладаюць кветкі да мемарыяльнага знака беларускаму генералу Івану Якубоўскаму, двойчы Герою Савецкага Саюзу. Настаўцель прыхода вядзе таксама асветніцкую работу з курсантамі Сувораўскага вучылішча, раз на тыдзень служыць там Літургію.

У нядзелю, пасля завяршэння Чына асвячэння, Божую Літургію ў новым храме ў Сухарава ўзначалі Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыярх Зэкхарыяўскі Эзархус Беларусі.

— Гэта падзея не толькі для прыхаджан, але і для ўсяго мікрараёна, — кажаў на пропаведзі клірык прыхода айцец Віталій Кубар. — Праз людзей, якія ходзяць у храм, асвячаецца ўвесь народ. Але мы павіны памятаць, што не проста будзем храм, а перш за ўсё мы будзем любоў у сваіх сэрцах і ў дачыненні адзін да аднаго. Гэта любоў і ёсць — нашы цаглічкі і каменчыкі ў будаўніцтва...

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

бо атрымліваецца, што ты ставіш яе сабе.

АПАКАЛІПСІС СЕННЯ

Гэта і не кіно быццам бы ў прывычным для нас сэнсе. Гэта больш чым кіно. «Фільм як з'ява кінамастацтва» — прызналі беларускія крытыкі.

«Мелодія для катрыні» — эканізаваная філасофія, дзе адначасова спалучыліся і думкі наконт існавання, і філасофія жыцця, і вечныя біблейскія ідэі пра дабрину, на якую ў людзей ці то няма часу, ці то не хочацца напружвацца, ці то ўвогуле яе не хочацца больш, бо свет такі...

Свет, дзе ёсць добрыя, прыгожыя феі, якія могуць стварыць цуд — мы ж іх так любім! Але і тут — не лёс. Падумаць, адным таварным хлопчыкам больш, адным менш. Хлопчык жа таксама можа стаць калядным падарункам для добрай цёткай. Толькі няхай бы яе дакачаўся, каб даць ёй магчыма адчуць сябе добрай. Хто не любіць адчуваць сябе добрым?

Але замест светлых і чыстых пацучыў са слязаў ад хэпі-энду нас чакае адваротнае. Шок павінаможы на шок. Добры тата, які памятае пра сваё дзіця, яго не пазнае. Хлопчык памірае. Ціха замярае ноччу, пакрыты пакрытым прыгожым м'яккага снегу. І толькі паветраныя шарыкі нагадваюць пра тое, што быў чалавек, з якім гулялі, нібыта з цацкай. І працягваюць гуляць. «Я дзве з паловай гадзіны сядзеў, каб пабачыць, як памрэ гэты хлопчык!» — абуралася жанчына, якая была настроена на добры канец.

А вы ўпаўняены, што ён можа быць? Хіба што потым, калі-небудзь душа гэтага хлопчыка прасяць у людзях, якія з ім сутыкнуліся — бо пакуль ён ішоў, яна нібыта сыходзіла на «не» з кожнай сустрэчай, раставала. А ён з сястрой насамрэч толькі дзела тата і быў сярод іх, каб паказаць, што ёсць чалавечтва цяпер. Што ёсць сучасны чалавек, які прыйшоў у XXI стагоддзе, якое ўжо п'ясоўнічкі і філасофія называюць стагоддзем эгацэнтрыву, цынізму і абыякавасці. Няжшо далей жыццё можа быць нейкай будучыня?

Кіра Муратава як вялікі мастак сказала больш, чым звычайна гэта робіць кіно. Яна нібыта з кавалачкаў саткала палатно, якое трэба ўважліва разглядаць і вывучаць, каб зразумець, дзея чаго ўсё гэта. Не дзеля таго, каб падабацца ці не падабацца. Бо як,

У Беларусі — першыя карткі Visa Platinum

ВАЖНАЙ падзеяй для ўсяго беларускага рынку пластыкавых карт стаў выпуск ААТ «Белгазпрамбанк» новага фінансаванага прадукту — карткі Visa Platinum. Між іншым, першыя чатыры карткі ў краіне ўжо ўручаны намеснікам старшын праўлення «Белгазпрамбанка» Сяргеем Дабрале-там кліентам банка.

Я адначасу Сяргей Дабрале-т, назпашаны банкам вопыт, найноўшыя тэхналогіі і супрацоўніцтва з міжнароднай плацежнай сістэмай Visa дазваляюць прапанаваць ужо і ў нашай краіне кліентам з высокім сацыяльным статусам, якія цэняць свой час і якасны сервіс, адну з самых прэстыжных паслуг у вобласці пластыкавых картак — праміяльную картку Visa Platinum. Банкір лічыць, што рынак пластыкавых картак у рэспубліцы дасягнуў таго ўзроўню, калі кліенты банка прад'яўляюць павышаны патрабаванні да фінансавых прадуктаў і хочуць карыстацца якаснымі паслугамі, пры гэтым атрымліваюць дадатковыя інфармацыйна-плацежныя сервісы па пластыкавых картках і дадатковыя перавагі пры іх выкарыстанні. Насамрэч, гэтая картка дае шмат прывілеяў сваім трымаўцам, сярод якіх, у прыватнасці, зніжкі і бонусы ў сетках рэстаранаў, крамаў, гатэляў, агенцтваў па пракаце аўтамабіляў, авіякампаній, медыцынскай і юрыдычнай падтрымкі падчас падарожжаў. Акрамя таго, той, хто стаў яе ўладальнікам, будзе абслугоўвацца персанальным менеджарам, па картцы на размешчаных сродкі налічваюцца павышаныя працэнты.

На прэс-канферэнцыі з нагоды гэтай падзеі было падкрэслена, што паралельна з намінаванай у замежнай валюце карткай Visa Platinum, якой кліент можа расплачвацца ў 200 краінах свету, ён таксама мае магчымасць атрымаць крэдытную картку, якая намінаваная ў беларускіх рублях і лімітам крэдытавання да 50 мільёнаў рублёў. Што ж датычыцца кошту штомесячнага абслугоўвання карткі, то ён складае ў эквіваленце 15 долараў ЗША. Акрамя таго, ёсць магчымасць аднаразовай плаці за абслугоўванне «пластыку», якая на тэрмін тры гады складае ў эквіваленце 430 долараў.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Палаякі стаміліся ад палітычнай барацьбы

Прэм'ер-міністр Польшчы Дональд Туск на працягу некалькіх гадоў быў фаварытам сацыялагічных апытанняў, якія давалі часта праводзяцца ў гэтай краіне, і часам атрымліваў падтрымку нават 50 працэнтаў рэспандэнтаў. Аднак вынікі нядаўняга сацыялагічнага даследавання, праведзенага аўтарытэтным даследчым агенствам «ГФК Палонія», паказваюць, што барышба за прэзідэнцкае крэсла ў 2010 годзе будзе для яго значна цяжэйшай, чым гэта меркавалася.

Цяпер яго кандыдатуру на найвышэйшы дзяржаўны пост падтрымаюць толькі 21 працэнт апытаных. На другім месцы апынуўся вядомы палітык Уладзімеж Цімашэвіч з 16-працэнтнай падтрымкай, на трэцім — дзейны прэзідэнт Лех Качыньскі — 12 працэнтаў і на чварцёртым — Анджей Аляхуцкі — 5 працэнтаў. Найбольш сенсацыйнай, па меркаванні газеты «Жэчпаліта», выгладзе факт, што на 39 працэнтаў палаякаў, якія маюць намер галасаваць на прэзідэнцкіх выбарах, пры

папярэднім задзіраванні выбралі опцыю «не ведаю», «які-небудзь іншы кандыдат». Адкуль такі разлад сярэд выбаршчыкаў? Яго прычынамі, па меркаванні псіхолага з Варшаўскага ўніверсітэта Норберта Малішэўскага, з'яўляюцца пастаянная вайна паміж партыямі «Грамадзянская платформа» (ГП) і «Закон і справядлівасць» (ЗіС), а таксама асабіста паміж Дональдам Тускам і Лехам Качыньскім. Гэтая барацьба, з аднаго боку, забяспечвае абедзвюм партыям стабільнасць на палітычнай сцэне. Але з іншага боку, ад яе усё больш людзей стаміліся і таму не хоча галасаваць ні за аднаго з гэтых палаякаў.

Як лічыць псіхолаг, выбаршчыкі паклікаваць чакаюць троегга кандыдата, але такі не з'явіўся. Іх чакаванні могуць адраджаць Уладзімеж Цімашэвіч, але ён пакуль што актыўнасці не праўляе і нават на кожным кроку падкрэслівае, што не мае намеру вылучаць сваю кандыдатуру на прэзідэнцкіх выбарах. Па меркаванні ана-

літыкаў, калі б ён узяў старт у выбарчых гонцы, то мог бы прыйсці на палітычную сцэну німаля сюрпрызаў. Напрыклад, частка прыхільнікаў «Закона і справядлівасці» аддала б перавагу Цімашэвічу-посткамуністу, а не Дональду Туску — лідару варожвага лагера ГП.

Яцэк Клачкоўскі, палітолаг з кракаўскага Цэнтра палітычнай думкі, таксама прытрымліваецца пункту погляду адносна стамленасці палаякаў ад палітычнай барацьбы і таму лічыць, што на будучых прэзідэнцкіх выбарах можна чакаць самую нізкую пасля 1989 года актыўнасць выбаршчыкаў. Палітолаг звяртае ўвагу на няўстойліваю пазіцыю Туска з-за апошніх палітычных скандалаў і ваяўнічай рыторыкі, якую стаў актыўна выкарыстоўваць прэм'ер-міністр. Найбольшую папулярнасць Туск мае сярод 18—19-гадовых палаякаў. У дзейнага ж прэзідэнта больш за ўсё прыхільнікаў сярод 50-гадовых, а Уладзімеж Цімашэвіч найбольш папулярны сярод тых, каму за 60.

Па меркаванні палітолага Клачкоўскага, Цімашэвіч валодае якасцямі, якія даспадобы больш сталым выбаршчыкам: спакой, мяккі і асцярожны стыль выказвання думак. Ён не на адным з бакоў канфлікту, мае вялікі палітычны досвед. З сацыялагічнага даследавання вынікае таксама, што Цімашэвіч валодае найбольшай здольнасцю прыцягваць выбаршчыкаў з розных партыяў. Барталавей Біскуп, палітолаг з Варшаўскага ўніверсітэта, лічыць, што Цімашэвіч зрабіў з сабе палаяка для ўсё. Ён па-ранейшаму натуральны кандыдат левых сілаў, з ГП яго аб'ядноўвае праеўрапейская пазіцыя, а з ЗіС — сацыяльны погляд на эканоміку.

Ні адзін і з астатніх даследаванняў не атрымалі больш за 2 працэнты падтрымкі. Завяршае рэйтынг лідар Саюза левых дэмакратаў Жэгаж Напэральскі з 1-працэнтным вынікам. Нагадаем, падчас даследавання былі апытаны 991 дарослы грамадзянін Польшчы.

Міхал БАЦЯН.

СЕЛІ ЗА РУЛЬ БЕЗ ПАСВЕДЧАННЯ

двое ездкоў, якія былі пазбаўлены права кіраваць аўтамабілямі, што ў выніку прывяло да дарожна-транспартных здарэнняў.

У прыватнасці, паблізу Драгічына на 25-гадовае мужчына, які страціў у верасні свае правы, на аўтамабілі «Фальксваген» выскачыў на супрацьную паласу і сутыкнуўся з «Жыгулямі» — у апошняй машыне ехала сям'я. Трое чалавек пасля гэтай аварыі былі змешчаны ў бальніцу: атрымалі цялесныя пашкоджанні кіроўца «Фальксвагена», а таксама жонка і 18-гадовая дачка кіроўцы аўтамабіля «Жыгулі». На жаль, жыццё дзяціўнікі ўрачам выратаваць не ўдалося. У а аварыі, што адбылася паблізу вёскі Бяздэдавічы-1 Палацкага раёна, загінула 24-гадовая пасажырка, якая ехала ў аўтамабілі «СААБ». Апошнім кіроўцаў 24-гадовага непрацоўчыка жыхар Наваполацка, якому пазбавілі водзіцельскага пасведчання ў снежні 2007 года. Мужчына не справіўся з кіраваннем аўта і машына апынулася ў кювеце, дзе перакруцілася. Пацярпелая сканала па дарозе ў бальніцу.

Ігар ГРЫШЫН.

ГОМЕЛЬСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА

проводит 4 декабря 2009 г. повторный аукцион по продаже объектов недвижимости государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

ЛОТ № 1
Капитальные строения (промышленная площадка № 2 Хойникского завода гидроаппаратуры):
цех № 1 инв. № 343/С-27666,
цех № 2 инв. № 343/С-27667,
стоплярный цех инв. № 343/С-27668,
склад хранения металла инв. № 343/С-27669,
котельная инв. № 343/С-27705,
право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
Сведения о предмете аукциона: здания кирпичные и из несущих газосиликатных панелей, общей площадью 5044,6 кв.м.
Местонахождение: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. К.Маркса, д. 25.
Условия использования — для размещения объектов производственного назначения.
Земельный участок — 2,5494 га. Срок аренды земельного участка 10 лет.
Условия аукциона: торги по данному лоту проводятся в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 27 февраля 2007 г. № 108. К участию в торгах допускаются негосударственные юридические лица и индивидуальные предприниматели на условиях:
• осуществления покупателем предпринимательской деятельности на данном объекте не менее 5-ти лет;
• создания не менее 3-х дополнительных рабочих мест;
• запрещения покупателю продажи, иного отчуждения объекта до выполнения им условий договора купли-продажи.
Начальная цена единого предмета аукциона — 13 284 570 рублей, в т.ч. имущества — 175 000 рублей, права заключения договора аренды земельного участка — 13 109 570 рублей.
Задаток, вносимый участником, — 1 000 000 рублей.
Продавец: имущества — дочернее республиканское унитарное предприятие «Хойникский завод гидроаппаратуры» республиканского унитарного предприятия «Гомельский завод «Гидропривод», тел. (02346) 3 06 77; права заключения договора аренды земельного участка — Хойникский райисполком, тел. (02346) 2 21 15.

Срок аренды земельного участка 99 лет.
Начальная цена единого предмета аукциона — 460 169 846 руб., в т.ч. имущества — 456 204 026 руб. (стоимость снижена на 20 %), права заключения договора аренды земельного участка — 3 965 820 руб. Расходы, связанные с формированием земельного участка и государственной регистрацией в отношении этого участка, составляют 1 178 940 руб.
Задаток, вносимый участником, — 45 000 000 рублей.
Продавец: имущества — РУП «Гомельэнерго», тел. (0232) 79 63 75; права заключения договора аренды земельного участка — Гомельский горисполком, тел. (0232) 77 69 35.
ЛОТ № 3
Капитальное строение (здание цеха), инв. № 341/С-8481, капитальное строение (здание пилорамы), инв. № 341/С-6107 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
Сведения о предмете аукциона: здание цеха — панельное, общей площадью 755,3 кв.м, перекрытия — ж/бетонные, кровля — шиферная, год постройки 1986, в 1992 году была проведена реконструкция, на втором этаже цеха оборудованы три кабинета: здание пилорамы — панельное, общей площадью 524,1 кв.м, перекрытия — ж/бетонные, кровля — шиферная, год постройки — 1992.
Местонахождение: Гомельская обл., г.п. Октябрьский, ул. Маяковского, д. 29.
Условия использования — для размещения объектов производственного назначения.
Земельный участок — 1,6476 га. Срок аренды земельного участка 50 лет.
Начальная цена единого предмета аукциона — 175 484 453 руб., в т.ч. имущества — 174 151 373 руб. (стоимость снижена на 20 %), права заключения договора аренды земельного участка — 1 333 080 руб.
Задаток, вносимый участником, — 17 000 000 рублей.
Продавец: имущества — государственное лесохозяйственное учреждение «Октябрьский лесхоз», тел. (02357) 2 27 41, 2 28 43; права заключения договора аренды земельного участка — Октябрьский райисполком, тел. (02357) 2 14 72.

здатка на счет организатора аукциона, указанный в извещении; копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации; юридическим лицом — доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическим лицом представляет его руководитель); иностранному юридическому лицу — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем иностранного юридического лица или иностранного гражданина, лица без гражданства — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность.
При подаче документов на участие в аукционе участнику или их представителю предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
Организатор аукциона вправе снять объект с торгов до объявления его проданным.
Задаток перечисляется на расчетный счет фонда «Гомельоблимушество» № 3642927330048 в филиале № 300 АСБ «Беларусбанк» г. Гомель, код МФО 151501661, УНН 400243904. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гомель, проспект Ленина, 3, фонд «Гомельоблимушество», код 406, с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням по 2 декабря 2009 г. включительно.
Заключительная регистрация участников 4 декабря 2009 г. с 10.00 до 11.15.
Победитель аукциона в течение 10 рабочих дней со дня принятия местным исполкомом решения о предоставлении ему земельного участка обязан внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, расходы, связанные с формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией создания земельного участка.
После совершения победителем аукциона названных платежей, но не позднее 2 рабочих дней, с ним продавцом заключается договор купли-продажи недвижимого имущества, а местным исполнительным комитетом — договор аренды земельного участка. Оплата за приобретенный объект осуществляется в течение 30 календарных дней после подписания договора купли-продажи.
Извещения о ранее объявленных аукционах были опубликованы в газете «Звязда» № 127 (26485) от 11 июля 2009 г. и № 196 (26554) от 16 октября 2009 г.
Информация о продаваемых объектах расположена на сайте Государственного облисполкома: www.gomel-region.by, и на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь: www.gki.gov.by.

ЛОТ № 2
Капитальное строение, инв. № 310/С-25730 и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.
Сведения о предмете аукциона: одноэтажное здание с пристройкой и тентовым навесом, общая площадь 878,1 кв.м, стены кирпичные и керамзитобетонные панели, перекрытия — плиты ж/бетонные. Год постройки 1982.
Местонахождение: Гомельская обл., г. Гомель, Гомельская ТЭЦ-2.
Условия использования — под административное здание, здание складского назначения либо для размещения экологически чистого производства.
Земельный участок — 0,1803 га. Земельный участок имеет ограничения в использовании на площади 0,0509 га, в том числе: в охранных зонах теплотрассы, водопровода, канализации — 0,0508 га, в охранный зоне электрокабеля напряжения до 1000В — 0,0001 га.

Организатор аукциона — фонд «Гомельоблимушество», г. Гомель, проспект Ленина, 3, контактные телефоны (0232) 70 14 72, 74 90 27.
Аукцион проводится 4 декабря 2009 г. в 11.30 по адресу: г. Гомель, проспект Ленина, 3.
Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.
Желающим участвовать в аукционе необходимо в срок до 17.00 2 декабря 2009 г. заключить с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон и представить организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе по установленной форме; заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающую внесение

Звольненая дырэктарка кнігарні «Акадэмікніга»:

«Я І ЦЯПЕР, КЛАДУЧЫСЯ СПАЦЬ, ДУМАЮ: ЗА ШТО?»

У 2008 годзе выканка Першамайскага раёна сталіца нават вылучыў кандыдатуру Соф'і Жыбулеўскай на прэмію «За духоўнае адраджэнне». А нядаўня дырэктарку звольнілі без тлумачэння прычынаў.

Соф'я Жыбулеўская — рэдкі прыклад дырэктаркі кнігарні, якая асабіста ведалі навукоўцы, літаратары і нават звычайныя пакупнікі. Найхрэшчэй асартымент беларускіх навуковых, дапаможных і мастацкіх кніг — яе асабістая заслуга. У 1997 годзе, калі Соф'я Антонаўна ўзвачалася «Акадэмікніга», там працавала футра і касметыку. За некалькі гадоў ёй удалося зрабіць кнігарню адной з самых прэстыжных і вядомых у краіне. І раттам — звальненне... Я сам часцяком заходжу ў «Акадэмікнігу», заўжды зазіраю ў кабінет павітацца са спадарыняй Жыбулеўскай. А тут заходжу, а мне кажучы: Соф'ю Антонаўну звольнілі. За што? Па адказ я паехаў у госці да Соф'і Антонаўны ў маленькую кватэру на ўскраіне Мінска.

— **СПЛАТКАУ ПРАЦЫ І ХАБАР ПРАПАНОУВАЛІ, І НАВАТ ПАГРАЖАЛІ...**
За сваёй часткай гэтай кнігарня на рагу праспекта і вуліцы Сурганава належала маскоўскай Акадэміі навук. Працавала яна ад 70-х гадоў і ўваходзіла ў склад саюзнай сеткі «Акадэмікнігі». Калі разваліўся Саюз, крама таксама стала развальвацца, там пачалі прадаваць

футра, касметыку, аўдыё- і відэа-тэхніку... З кніг можна было пабачыць хіба што танныя бульварныя раманычкі... Скончылася тым, што крама збанкрутавала і стала пад замком, хуліганскіх пакрысе сталі выбіваць шыбы. На краму кілі далі вока многія бізнэсоўцы — усё-такі выгладнае месца ў цэнтры горада. Аднак Акадэмія навук прыняла рашэнне адраджаць кнігарню. Дзесяць гадоў у 1997 годзе заспрасілі Соф'ю Жыбулеўскую, якая на той час ужо 33 гады адрацавала ў сістэме кніжнага гандлю і лічылася найвышэйшым чалавечкам. Крама была ў вусцішчым стане: на ёй значылася каласальная запаянасць нацыянальнай паслугі, трэба было рабіць рамонт. А грошай не было ні капейкі... Першы час новая дырэктарка літаральна галадала... Але памельніч-памельніч справы пачалі зрушвацца з мёртвай кропкі...

— Спачатку не ўдалося запрасіць добрых спецыялістаў — бо заробкі былі мізэрныя, — кажа Соф'я Антонаўна. — Таму праз два гады даявалася звольніць каля 80 % калектыву. Яны вывіліся несумленнымі людзьмі: ашуквалі пакупнікоў, прывоіваілі казённыя грошы, фабрыкавалі нешта... Пачала шукаць іншых людзей, з чым сфарміраваўся выдатная каманда. Гады праз 4 кнігарня стала вядомай. Я

дзірактарка Акадэміі навук Па каментар г зварнуўся да пачатку 1980-х гадоў і кадравай палітыкі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Івана ТОМАША.
— Яна сышла на пенсію, — адказваў Іван Іванавіч. — Прычына ва ўзросце, ёй жа ўжо было за 60 гадоў... Яна і сама збіралася сысходзіць... Але ж і кадры трэба амалоджваць — таму і гэта таксама... У мяне асабіста да яе прэтэнзіі няма. Кіраўніцтва вырашыла абнавіць кадры працавала на гэта. Вельмі пільна адбірапа кнігі для продажу. Многім давала ад вараў паварот: прыноси-лі нейкую макулатуру, смецце. Я ж хацела, каб тут была кніжка навукова, даведчаная для школьнікаў і студэнтаў, мастацкая літаратура. Ужыкае была: і пагражалі нават, калі адмаўлялася нейкія бульварныя кнігі браць у продаж... Прапа-ноувалі хоць, каб дзе ў кучкучы прадаць папярэсці ці касметыку... Але я стаяла прычыпцова на пазіцыі: гэта кнігарня, і ні млы, ні шам-пуню, ні сервізаў тут не будзе. Толькі кніга. Вартага кніга.
— **Соф'я Антонаўна, па якой схеме адбывалася напаяўненне новай кнігарні: выдвечыты ішлі да вас, ці вы да выдвечыты?**
— Я сама хадзіла па бібліятэках, выдвечытываць, іншых кнігарнях. Хадзіла ў Нацыянальную бібліятэку, называлася, знаёмілася. Прышла ў бібліятэку Акадэміі мастацтваў, а загадчыца мне кажа: «Не паіду я ў вашу краму, мне футра не трэба!» Я патлумачыла, што там больш няма футра, а ёсць кнігі. Яна здзівілася, тут жа прыбегла да нас — і з таго часу заходзіла рэгулярна. Кантакты з бібліятэкамі таксама далі плён — яны сталі змаўляць у нас кнігі для камплектавання, падка-звалі нам кніжныя навінкі...
— **Вы наладзілі таксама шмільныя кантакты з нашымі пільнічнікамі — яны самі прыно-**

не хапіла 0,7 бала... Пайшла да праэктара, а ён палаякаў па плячы: «Жыбі, набарыся досведу, пасля будзеш паступаць...» Я працавала год на камвольным камбінаце, ездзіла з Заслаўя, бо наймаць кватэру не мела магчымасці. А электрыкі тады не хадзілі, толькі цяп-ліца. Таму часам даводзілася начаваць на вакзале. Падыходзілі міліцыянты, казалі: «Вуць цягнік з Нямеччыны прыйшоў, там афіцеры, добра плацяць...». Думалі, што я тут не даю чашку такога... Пасля, у 1964 годзе, аднакурсніца прыладзіла мяне працаваць прадавачкай у кнігарню на Брылеўскай. З таго часу — 45 гадоў я ў кніжным гандлі. На мяне звярнулі ўвагу — і неўзабаве я ўзначаліла кнігарню на Карла Лібкнехта. Пасля адчыніла кнігарню на Прытыцкага... Пасля ўзначалыла прафсаюзны камітэт супрацоўнікаў Мінскаблагандлю — а гэта 1200 чалавек. Пасля — міно-скае абласное аддзяленне грамад-скага аб'яднання «Кніга». А пасля была «Акадэмікніга»...
— **Атрымліваецца, што вы ўзначалыла «Акадэмікнігу» 12 гадоў. Ці былі за гэты час да вас нейкія пытанні, нараканні, прэтэнзіі?**
— Дзякуй Богу, не. Дзесьці праз 6 гадоў працы нас прыйшла права-раць падатковае іспекцыя. Я ду-маю: «Ну, заразу ўжо будучы шукаць нешта...» Апынулася, што ўсё вы-хадзіла. І гэта было найвялікшай па-хвалой мне. Бо я заўжды ставіла вельмі адказна да падбору кадрую. На пасаду гадоўнага бух-галтара брала толькі прычыпцовых людзей, якія не пойдучы на махляр-скіх ці махінаці. А сама ніколі не ўмешвалася ў фінансавыя працэсы — каб не падалося, што я на нешта магу уплываць. Патрабавала, каб усё было шыра я на духу.
— **НЯЖУ Я НЕ ЗАСЛУЖЫЛА НАВАТ «ДЗЯКУЙ»?**
— **Соф'я Антонаўна, чаму вас звольнілі?**
— Для мяне было нечаканасцю не само звальненне, а тое, як гэта было зроблена. Бо я ўжо і сама хацела звальніцца — кнігарня расла, а я не маладзела, было трэба неяк складана. Час бяжыць, трэба неяк рэарганізаваць краму, ствараць новую канцэпцыю, змя-няць абсталяванне... Але цікаваць

толькі лічыбы
Параўнаць, як працуе кнігарня «Акадэмікніга», можна з гэтай невя-лікай табліцы. Асабліваю ўвагу звярніце на плошчу «Акадэмікнігі» — яна ў 3,5 раза меншая за «Светач» і ў 2,5 раза меншая за «Цэнтральную кнігарню». Лічыбы вельмі малуцінчыя. Ці заслужыла звальненая дырэк-тарка, якая дасягнула такіх паказчыкаў?..

	«Акадэмікніга»	«Светач»	Цэнтральная кнігарня»
плошча, м²	360	1280	870
таваразварот у 2008 годзе, млн руб.	4123,8	4903,0	6311,4
таваразварот у 2008 г. на м² плошчы, млн руб.	11,5	3,8	7,3
вытворчасць працы на аднаго супрацоўніка ў 2008 г. млн руб.	128,9	106,6	114,8

Астралогія для мужчын

ПРА «ВІРТУЗАУ СКЛЕЙВАННЯ ТРЭСНУТЫХ КУБКАУ» І НЕ ТОЛЬКІ

БОЛЬШАСЦЬ людзей не ўяўляе сваёго жыцця без сям'і, без каханнага чалавека. Знайсці сваю пару бывае доўгай няпроста. Ішча складанай разбрацца ў самім сабе, у сваіх памінен-нях, прыярэтых, патрабаваннях да патэнцыйнага партнёра па жыцці. Часам асноўная перашкода на шляху да асабістага шчасця — уласныя комплексы і страхі. Псіхолагі і астралагі паспрабавалі аб'яднаць свае веды чалавечай прыроды і скла-лі «Ключы да шчасця ў каханні», заклікаючы дапамагчы муж-чынам лепш зразумець сябе і дарагога ім чалавека.

Для паўнацэннага жыцця і дабрага іма чалавека, які прапаноўвае для вашага знака зодзякя, а знаёміцца ішча і з рэкамэндацыямі для суседзяў.

Для дасягнення гармоніі ў рамантычных адносінах Авен трэба на-вучыцца тлумачыць партнёру свае ўчынкі. Памятаеце, што «я так жадаю» ці «так трэба» — гэта аргументы пераканаўчыя, але недастатковыя. Мужчына-Авен цэніць тую жанчыну, якая захапляецца яго добрымі якасцямі гуней за іншых, шчодра адорвае яго сваёй увагай. Іону меркаван-не, што Алены хутка губляюць цікавасць да заяваўных вырашчэнняў, і доля праўды ў гэтым ёсць. Аднак перш чым накіравацца на новую вы-шыню, Авен пастыявае як след спасаваць жыццё папярэдняй.

Мужчынам-Цяццам будзе карысна больш цікавіцца справам сваёй палавіны, праўляючы больш увагі да яе настрою, планаў і марай. Такому мужчыну дастаткова мільяэтагна погляду на упадабаную жан-чыну, каб зразумець, як складуча адносіны і ці патрэбны яму яны. Абранай асобе застаецца толькі змірыцца з рашэннем Цяцця: зля-чача ён уперта і звычайна дамагаецца свайго. Прадстаўнікі гэтага знака не любяць цяжкасцяў і імкнуча не парушаць агульнапрынятых традыцый. Менавіта таму яны звычайна ўстрымліваюцца ад раману з замужнімі дамамі, не сустракаючы з некалькімі дзясцічатамі адразу. Жанчыне варта паводзіць сябе гэтак жа годна і быць гатовай ахвяра-ваць уласнымі інтарэсамі дзеля агульных мэтаў.

Блізнятэ варта заняцца вывучэннем уласных пацучыў і паспраба-ваць данесці інфармацыю аб іх да каханай, пацаць слухаць не толькі сябе, але і яе, сур'ёзна ставіцца да вартых увагі праблем. Атмасфера лёгкага філіру пануе ўсюды, дзе з'яўляецца прадстаўнік гэтага знака, яго «канік» — сярбоўскія вечаарнікі, на якіх так лёгка паказаць сябе ва ўсёй красе. Блізнятэ часта захапляюцца жанчынамі, але разбіць сэрца такому мужчыну немагчыма: яшчэ ні ў кога не атрымлівалася завалодаць усімі яго пацучыямі і думкамі. Мужчына гэтага знака атрымлівае вялікае задавальненне, выпрабоўваючы адносіны на трываласць. Тым не менш, менавіта з Блізнятэ жанчыны звычайна «расстаюцца сябрамі», і нават час ад часу ходзяць на рамантычныя спатканні ўжо пасля таго, як пры-знаюцца сабе, што ў адноўнаў няма і не можа быць будучыні.

Ракам часам варта мяняць сваё стаўленне да сітуацыі. Памятаеце, што прыгнечаны стан не з'яўляецца натуральнай часткай вашага жыцця, і ад яго можа пазбавіцца, калі прыкласці пэўныя намаганні. Рака марачь мець шмат сярбу, але з-за сваёй сарамліваці зводзіць новыя знаёмствы толькі пры самых спрыяльных абставінах. Прадстаў-нікі гэтага знака высока цэняць спакой, таму не станучы выпрабоўваць цяперне сваёй выbranнцы капрызны, прызіркімі і сваркамі, затое не прапусціць магчымасці пацешыць яе камплімантамі ці падакружэн-нямі. Выbranнцы Рака дзвядзятца змірыцца з тым, што ў яго ёсць сакрэты — яны могуць быць зусім бяскрыўднымі, але ні ў якім разе не павінны быць раскарчанымі. Прадстаўнікі гэтага знака па-своёму інтэрны і не любяць прымаць рашэнні.

Лёў заўсёды думае, што з'яўляецца лідарам у адносінах, аднак у сапраўдных адказнасцях за іх развіццё звычайна кладзецца на плечы яго выbranнцы. Ён паважвае ў сваёй даме такія «мужчыніскія» рысы характара, які сіла волю, мэтаанакіраванасць, але ніколі не дазволіць выкарыстоўваць іх супраць сябе. Лёў рэдка даюць адносінах другі шанец; калі ў вас усё ж атрымалася гэтага дамагчыся, памятаеце, што Лёў па-своёму мсцівы, і будзьце напаватое. Завалодаць увагай Лёва можа толькі выбітная асоба: прывабная, разузная, надзелена экстраадварыярнымі дзельнымі якасцямі,

ПА ШЛЯХАХ ДЫХАЛЬНЫХ ВІРУСАЎ

Прамая лінія

ЗВАРОТНАЯ СУВ'ЯЗЬ 5

24 лістапада 2009 г. ЗВЯЗДА

На вашы пытанні адказаў дацэнт кафедры інфекцыйных хваробаў Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кандыдат медыцынскіх навук Святаслаў ВЕЛЬГІН.

(Працяг. Пачатак у нумары за 21 лістапада).

— Баруляны, Ірына. Калі ў садку дзеці пачынаюць моцна хварэць — па некалькі чалавек забіраюць з высокай тэмпературай і кашлем, якімі павінны быць дзеціны бацькоў яшчэ здаровых дзяцей? Якія прэпараты можна пачаць прымаць?

— Ёсць шмат такіх прэпаратаў. Напрыклад, на падставе той жа з'яўдзі пурпурай. Такія раслінныя прэпараты аказваюць не толькі імунамадуляцыйны эфект, але і супрацьвірусны. Таму імуніт ці іншыя прэпараты з гэтай групы будуць эфектыўнымі ў якасці прафілактыкі вірусных інфекцый. І дзецям, і дарослым можна спалучаць прыём імуналу з полівітамінамі.

— У дзіцяці — бронхіт ці пнеўманія. Урач выпісаў антыбіётык, але ён не дапамагае, кашаль толькі ўзмацняецца. Што рабіць? Якія антыбіётыкі ўжо являюцца супраць вірусаў? Калі яшчэ 2 гады таму майму дзіцяці дапамагаву аўгменцін, то цяпер ён не дае ніякага эфекту. Якія антыбіётыкі ўжо дзейнічаюць супраць вірусаў?

— Што да аўгменціну, то гэта добры прэпарат, але калі ён ужо не працуе, трэба пераходзіць на іншую групу прэпаратаў. Наогул антыбіётыкі не эфектыўныя супраць віруснай інфекцыі, кашлю. Згаданую групу прэпаратаў прымяняюць

— Для лячэння насмарку мы выкарыстоўвалі ізофру, сіну-прайт, пратаргол. Але з носа ўсё адно цячэ. Што рабіць?

— Магчыма, варта паспрабаваць фізіяпрацэдур. Той жа «Ві-цязь» выпускае апараты для хатняй тэрапіі. Ёсць магніты, апараты квантавай тэрапіі. Другі стары і эфектыўны спосаб лячэння насмарку — уздзеянне цёплым прымяняюць раззгарнутую соль або два адвараныя яйкі, якія трэба забарануць у ануку і прыкладзі да носа на паўгадзіны. Вельмі добры сродак ад насмарку.

— Мінск, Таццяна. Ці аслабляе прышчэпка ад грыпу імунітэт?

— У першыя дні пасля вакцынацыі любы чалавек — і асабліва дзеці — становіцца ўспрымальны да многіх інфекцый. Таму калі ёсць магчыма, лепей хоць бы 2-3 дні не наведваць дзіцяці ці працоўны калектывы. Зразумела, захарэць у момант вакцынавання непажадана.

— А ці можна паралельна прымаць імунал?

— Безумоўна, гэта нават спрыяе выпрацоўцы імунітэту.

— Ці можна пасля новага года пачаць другую хваля захварэласці?

— Не толькі можна, але і пачнецца з вялікай доляй верагоднасці. Гэта будзе ўжо цыркуляцыя сезоннага грыпу.

— Віцебск, Эльвіра Радзіваўна. Кажуць, што калі чалавек захварэў на грып, то левы накітавал арпелоту ёсць сэнс прымаць толькі першыя тры дні...

— Абсалютна правільна. Вопыт паказвае, што такія прэпараты эфектыўныя толькі на працягу 2-3 суткаў. Пазней эфектыўнасць страўваецца.

— Наколькі можа такая мера, як нашэнне часночных пацеркаў ратаваць дзіця ад распаўсюджвання інфекцый?

— Гэта сапраўды спрыяе павышэнню неспецыфічнай устойлівасці арганізма.

— Мінск, Алена. Штогод дзіця хварэе на гаспастраліт — кішэчны грып. Сёлета нават ляжалі ў бальніцы з моцным абважоджаннем. Што рабіць, каб у нашым дзіцячым садку шмат дзяцей пакутуе ад гэтай хваробы?

— Вірусныя гаспастраліты — гэта сапраўды праблема ў ліку інфекцыйных хваробаў. Час ад часу такія ўспышкі здараюцца ў арганізаваных калектывах. Шэраг дзяцей падхопілаве рота-, навірусныя інфекцыі. Яны перадаюцца фекальна-арэальным шляхам, праз брудныя рукі. Так што трэба павышаць санітарную культуру, прымушаць дзіця мыць рукі і, адпаведна, праводзіць у садку санітарна-эпідэмічныя мерапрыемствы, якія, дарчы, і праводзіцца. Сюды ўваходзіць канцы, выкарыстанне дэзінфектантаў пры ўборцы памяшкання. Віруснае паходжанне, дарчы, паказвае на паветрана-кропельны шлях інфічвання, які існуе з-за блізкага кантакту паміж дзецьмі. Ад дзяцей, дарчы, могуць заражана і дарослыя. Толькі ў іх гэта працякае значна лягчэй.

— А спецыяльных прэпаратаў для прафілактыкі не існуе?

— РНПЦ эпідэміялогіі і мікробіялогіі распрацаваў з малозва кароў супраціротавірусны лактаімунаглобулін. Кароў для гэтага імунізавалі вірусам і ў малаку выпрацавалі імунаглобуліны. Такія прэпараты можа б сэнс прымяняць. Аднак не магу сказаць, ці ёсць яны на сёння ў аптэчнай сетцы.

— Мар'іна Горка, Аляксандр. Патлумачце, калі ласка, што зараз ходзіць — грып ці іншая інфекцыя? Калі іншая, яны чыць, грып яшчэ наперадзе? І куды падаеўся птушыны грып?

— На шчасце, успрымальнасць чалавека да птушынага грыпу не вельмі высокая. Па сутнасці, ён сышоў. Цяпер жа мы маем справу з пандэміяй грыпу, якая пачалася ў свеце вясной гэтага года. У Беларусі таксама ёсць сотні пацверджаных выпадкаў высокапатэгеннага грыпу, які прызвалі сьвіным. Трэба мець на ўвазе, што падчас узрэм любога грыпу ўзімаюцца і па-рагры, аднавірусы і іншыя ўзбуджальнікі.

— Першая хваля пандэмічнага грыпу прайшла. Чакаем сезоннага. А ці не можа быць трох, чатырох хваляў?

— Можа быць. Дакладны прагноз тут зрабіць даволі цяжка.

— Мінск, Вольга. Штогод у нашым садку ходзіць інфекцыя, якая выклікае ў дзіцяці моцны кашаль. У некаторых дзіцяці гэта працякае ў выглядзе бронхіта, у некаторых — пнеўманіяй. Звычайна такая інфекцыя пануе ў кастрычніку-снежня. Сёлета мы пакутуем ад тых самых інфекцый, якія былі ў мінулыя гады, ці гэта штосьці новае?

— Структура цыркуляцыі рэспіраторных вірусаў падпарадкоўваецца пэўным эпідэміялагічным законам. Ёсць сезонныя хістанні захварэласці на тым жа ВРВІ. Усё гэта пастаянна вывучаецца. Гэты сезон толькі пачаўся. Так што рабіць дакладныя высновы заўчасна.

— Тое, што ў гэтым годзе больш людзей пачалі зьяўляцца ў паліклініку, сведчыць аб тым, што людзі сапраўды пачалі больш хварэць, ці аб тым, што яны пачалі больш лячэцца?

— Гэта адлюстраванне аб'ектыўнай сітуацыі. Рост колькасці выклікаў — гэта тое, што ёсць у рэальнасці. Мы сутрапілі з новым невідымым вірусам, і цяпер ствараецца калектывная праслойка людзей з адпаведным імунітэтам. Як толькі яна створыцца і людзі стануць неўспрымальнымі да вірусу, пандэмія пойдзе на спад.

— І колькі гэта павінна быць людзей?

— Каб наогул не хварэць на грып, неабходна, каб вакцынацыя

была як пры дыфтарый — 95 працэнтаў. Аднак у дачыненні да грыпу гэта проста немагчыма. Да таго ж, імунітэт пры супрацьграўпізнай вакцынацыі не стойкі — усяго паўгода, таму падобнага выніку, зноў жа, не дасягнуць.

— Ашмянны, Віктар Гендзевіч. Ці ёсць на беларускім рынку падобныя лекі? Пра той жа сумамед, які вылісаў нашаму дзіцяці ўрач, кажучы, што цяпер яго неясна набыцца, паколькі ён таксама можа быць падобнай...

— Рынак лекавых сродкаў — сапраўды прыгальнае месца для ўзбагачэння некаторых людзей. Аднак рынак лекавых сродкаў Беларусі знаходзіцца пад жорсткім кантролем. Да продажу не дапускацца незарэгістраваныя прэпараты, а пасля рэгістрацыі праводзіцца кантроль выбарчанага парты прэпарата, і калі яна забароўваецца, то сыходзіць з нашага рынку. На гэты момант я не ведаю звестак аб падобным сумамеде. Можнае давяраць таму, што ёсць у нашых аптэках.

— Мінск, Наталля. Я прышчэпілася французскай вакцынай «Ваксі-грант». Ці працуе гэты прэпарат, ці ад свінога грыпу? Калі цяпер ідзе размова аб тым, што мы ўжо чакаем грып сезоны, а пандэмія прайшоў, то навошта прышчэпівацца ад свінога грыпу?

— Калі будзе такая магчыма, можна прышчэпіцца. Першая хваля свінога грыпу толькі стабілізавалася. Нельга сказаць, што пандэмія цалкам завяршылася. Што будзе адна, спрынажваецца цяжка. Так што вакцынацыя апраўдана.

— А калі можа будзе прышчэпіцца ад новага грыпу?

— Цяпер па гэтым пытанні вядуцца перамовы з Расіяй. Назваць дакладныя тэрміны паставак пакуль немагчыма, бо тэхналагічны працэс вырату вакцыны патрабуе пэўных затрат часу. На сёння нават самой Расіі не хапае належнай колькасці прышчэпак.

— Клеціц раён, Настасся Дамітрыўна. Вядома, што грып неабяспечы ўскладненнямі. А ў чым можа заключацца іх прафілактыка?

— Наогул такое ўскладненне грыпу і ВРВІ, як пнеўманія можа развіцца ў любога чалавека. Прафілактыка ўскладненняў — раннее адэкватнае лячэнне. Каб не дапусціць падобных праблем, неабходна

ў першыя двое сутак прымяняць супрацьвірусныя прэпараты. Ускладненні ўзімаюць, які правіла, напрыканцы першага тыдня захварвання, пры познім звароце да ўрача, калі вірус запустыў пачатку лёгачную, вірусную, а потым і бактэрыяльную пнеўманію.

У такой сітуацыі супрацьвірусныя прэпараты, пра якія так многа цяпер гавораць, будуць ужо менш эфектыўнымі. У гэтым і заключаецца праблема лячэння цяжка хворых пацыентаў. Прафілактыка ўскладненняў — раннее адэкватнае лячэнне.

— Скажыце, а як выяўляецца і лечыцца хламідыя, якая выклікае пнеўманію?

— Хламідыя належыць да атывівай флоры. Ёсць некалькі груп антыбіётыкаў, якія могуць тут дапамагчы. Тэтрацыкліны, фторхэналоны, макараліды. Цяпер для лячэння так званай лёгачнай хламіды з'явіліся рэспіраторныя фторхэналоны, а раней выкарыстоўвалі тыя ж прэпараты, што і для лячэння хламіды ўрагенітальнай. Рэспіраторныя фторхэналоны — гэта левафлаксацин і моксіфлаксацин. Для выяўлення хламіды ў лёгкіх у хворага павінны быць пэўныя клінічныя прыкметы. Можна правесці лабараторныя даследаванні, для чаго выяўляецца антыген хламіды ў макрочэ, антыцелы ў крыві. Такія паслугі аказваюць і платныя медыцынскія, і тыя ж вендысплансеры.

— Чаму пнеўманія часам закінваецца гібельна хворога? Што такое адбываецца ў лёгкіх?

— Гэта пытанне вяртае інтэнсіўна вывучаецца. Адназначнага адказу пакуль няма. Грыпозная пнеўманія заўсёды была цяжкай, а пры сьвіным грыпе такое ўскладненне чамусьці пачало асабліва зьяўляцца аб сабе.

— Мінск, Ксенія Кірыльаўна. Унучыц — 19 гадоў. Калі двух тыдняў там перанесла ангіну, трахеіт, бронхіт. Тэмпература да 40 градусаў трывалася дзён пяць. Там, дзе ўнучка вывучыцца, многія перахварэлі з падобнымі сімптомамі, праўда, грып нікому не ставілі. Ці варта пачаць такую сітуацыю рабіць прышчэпку?

— Эпідэмія сезоннага грыпу пакуль няма. Калі ваша ўнучка поўнацэлю здарова, то прышчэпіцца можна. Лепш за ўсё забойт вакцынай.

Святлана БАРЫСЕНКА, Вольга ШАУКО. (Працяг будзе.)

НА ДВАІХ

Кватэрнае пытанне

КАЛІ ПРЫЧЫНА ЎВАЖЛИВАЯ

МОЙ муж пасля службы ў арміі ўладкаваўся на завод. Па месцы працы яму было выдзелена так званая ложка-месца ў інтэрнаце, а потым, калі ажаныліся, і асобны пакой. Цяпер муж — вельмі цяжка хварэе. Баімся, што на прадрпрыемства ён ужо не вернецца. Ці могуць у гэтым выпадку выселіць нас з інтэрната?

А. Лабанова, *Marinley*.

У адпаведнасці з арт. 97 Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь інтэрнаты выдзяляюцца для пражывання грамадзян на перыяд іх працы або вучобы. Таму пры спыненні працоўнай адносінай былія работнікі падлягаюць выселенню з інтэрната.

Згодна з п. 57 Палажэння аб інтэрнатах (зацверджанае пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 15 верасня 1999 г. № 1437 з наступнымі змяненнямі і дапаў-

неннямі), работнікі (служачыя) арганізацый, якія пасяліліся ў інтэрнаце ў сувязі з працай (службай), могуць быць выселеныя з інтэрната без прадастаўлення іншага жыллага памяшкання ў выпадку звальнення па ўласным жаданні без уважлівых прычын, звальнення за парушэнне працоўнай дыцыпліны або ўчыненне злчывнасці, а таксама ў выпадку забяспачэння гэтых асобаў іншым жылым памяшканнем у адпаведным населеным пункце.

З інтэрната не могуць быць выселеныя без забяспачэння іншым жылым памяшканнем грамадзяне, якія спынілі працу па іншых падставах, у тым ліку і ў сувязі з немагчымасцю выкабачы абавязкі па стане здароўя. Гэтыя патрабаванні адносяцца да работнікаў арганізацый, у распрадэжні якіх знаходзіцца інтэрнаты.

Віктар САВІЦКІ.

КАЛІ ДОМ СТАРЫ

НАША сям'я (двое малых) жыве ў вельмі старым і па сутнасці не прыдатным для пражывання доме, стаіць на кватэрным уліку і нават, здаецца, што ўжо дастаялася ў выкананне сказаны, што ў першым квартале наступнага года мы зможам пачаць долевае будаўніцтва кватэры. Патлумачце, на якую падтрымку мы можам разлічваць з боку дзяржавы?

Згодна з дзейным парадкам абследавання стану жылых памяшканняў (пастанова Савета Міністраў ад 7 верасня 1999 г. № 1392), разгляд пытання прызнання жылых памяшканняў непрыдатнымі для пражывання або неадпаведнасці іх санітарным і тэхнічным патрабаванням ускладняецца на пастаянна дзейную міжведамасную камісію, якая ствараецца раённым, гарадскім, раённым у горадзе выканаўчым або распарадчым органам.

У акце абследавання стану жыллага памяшкання павінна змяшчацца выснова аб неадпаведнасці жыллага памяшкання вызначаным для пражывання санітарным і тэхнічным патрабаванням і немагчымасці або неэтакондэнсат правядзення рамонту з адпаведнымі абгрунтаваннямі. Да акта абследавання дада-

ваць паддадзеныя ў пастаянна дзейную міжведамасную камісію матэрыялы і прымае рашэнне адносна прыдатнасці жыллага памяшкання для пражывання.

Выканаўчы або распарадчы орган разглядае паддадзеныя ў пастаянна дзейную міжведамасную камісію матэрыялы і прымае рашэнне адносна прыдатнасці жыллага памяшкання для пражывання.

Грамадзяне, якія пражываюць у жылых памяшканнях, прызнаных непрыдатнымі для пражывання, у адпаведнасці з падпунктам 1.11 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 14 красавіка 2000 г. № 185 маюць права на сумеснае выкарыстанне ў вызначаным парадку льготнага крэдыту і аднаразавай бязвыплатнай субсідыі на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў.

Віктар САВІЦКІ.

ЯК АДМОВІЦА АД ТЭХНІЧНАГА АБСЛУГОВАННЯ?

МЫ жывём у блакіраваным двухпавярховым доме на восем сям'яў. Мая кватэра прыватызаваная. Дом знаходзіцца на балансе раённай ЖКГ, што за 35 кіламетраў ад нас. Дагаворы ў імі мы не заключалі, а яны квітэнцыі нам даслаюць, у якіх налічваюць плату за тэхнабслугоўванне і капітальны рамонт. За халадную ваду, каналізацыю, вываз смецця мы плацім. Але якое тэхнабслугоўванне можа быць у доме, дзе няма цэнтральнага ацяплення і гарачай вады? Па dome мы ўсе робім самі: прыбіраем пад'езд, лясвіцу, абкошваем тэрыторыю, рамонтуюм дах, а яны з пачатку года нават палцам не паварушылі. Ці маем мы права адмовіцца ад тэхнабслугоўвання і кампаненту ў такіх умовах? Я хацеў бы даведацца, што аб усім гэтым напісана ў Законах Рэспублікі Беларусь.

Іван Пятровіч, *Браская вобласць*.

Абавязак грамадзян па забяспачэнні захаванасці жылых памяшканняў замацаваны артыкулам 51 Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь, а таксама Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 25.08.1999 г. № 1332 «Аб упарадкаванні разліку насельніцтва за карыстанне жылымі памяшканнямі і камунальнымі паслугамі» (са змяненнямі і дапаўненнямі), якая вызначае парадак налічвання платы за жыллёва-камунальныя паслугі, у тым ліку за тэхнічнае абслугоўванне.

Падпунктам 1.4 пастановы № 1332 вызначана, што памер платы за тэхнічнае абслугоўванне ў дамах, у якіх адсутнічаюць гарачае, халаднае водазабеспячэнне, цэнтральнае ацяпленне можа па рашэнні аблвыканкамаў, Мінскага гарвыканкама змяніцца на 10 працэнтаў за кожны адсутны від інжынернага абстаўдвання. Брэсцкі аблвыканкам таксама рашэнне прынята. Гэта рашэнне ад 18.11.2004 г. № 795 «Аб змянішчэнні памеру платы за тэхнічнае абслугоўванне ў жылых дамах».

Падпунктам 1.5 пастановы № 1332 прадугледжана, што наймальнікі, уласнікі жылых памяшканняў павінны рабіць абавязковыя штомесечныя адлічэнні на капітальны рамонт жылых дамоў у памеры 100 працэнтаў ад сумы платы за тэхнічнае абслугоўванне жылых памяшканняў, разлічана ў адпаведнасці з падпунктамі 1.2, 1.4, 1.6 і 1.6-1 пункта 1.

Артыкулам 4 Закона Рэспублікі Беларусь ад 16.07.2008 г. № 405-3 «Аб абароне правоў спажыўцоў жыллёва-камунальных паслуг» (далей — Закон) названыя паслугі падраздзяляюцца на асноўныя, пералік якіх вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, і дадатковыя, якія могуць аказвацца дадаткова да асноўных па дамовах паміж выканаўцам і спажыўцом.

Асноўныя жыллёва-камунальныя паслугі аказваюцца ў абавязковым парадку і забяспечваюць неабходную добраўпарадкаванасць жылых дамоў, жылых і дапаможных памяшканняў, прыдамайвай тэрыторыі ў дачыненні да ўмоў адпаведнага населенага пункта, іх адпаведнасці вызначаным санітарным і тэхнічным патрабаванням.

Пералік асноўных жыллёва-камунальных паслуг зацверджаны пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 27.01.2009 г. № 99. Так, напрыклад, гэта такія паслугі, як тэхнічнае абслугоўванне шматкватэрнага жыллага дома, электразабеспячэнне, вываз і абкошчванне цвёрдых бытавых адходаў. Да асноўных адносяцца таксама халаднае і гарачае водазабеспячэнне, водадазвядзенне (каналізацыя), цэнтралізаванае газазабеспячэнне і цэпазабеспячэнне, карыстанне ліфтам, але яны робяцца ў выпадку, калі такі від добраўпарадкавання прадугледжаны праектам шматкватэрнага жыллага дома.

Тэхнічнае абслугоўванне, згодна з артыкулам 4 Закона, уключае эксплуатацыю і бегчы рамонт агульнай маёмасці жылых дамоў, уборы і асветленне дапаможных памяшканняў жылых дамоў, прыдамайвай тэрыторыі, а таксама рамонт урдаканаленых пакрыццяў праездаў, праходаў, догляд за зялёнымі насаджэннямі.

Артыкул 7 Закона прадугледжае, што спажывец мае права на задавальненне патрэбнасцяў у асноўных жыллёва-камунальных паслугах у аб'ёме не ніжэйшым за нормы (норматывы) спажывання, вызначаныя м'ясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі. Частай другой гэтага артыкула прадугледжана права спажыўцы адмовіцца ад атры-

ПЕРАРАЗМЕРКАВАННЕ МАЛАДОГА СПЕЦЫЯЛІСТА

МАЯ дачка сёлета закончыла ВУНУ і была размеркавана ў м'ясцовасць, якая знаходзіцца далёкавата ад нас. Я з'яўляюся інвалідам другой групы. Калі было размеркаванне, дачка не гаварыла пра тое, што ў яе маці — інвалід. У вызначаны тэрмін яна прыступіла да працы па месцы размеркавання. Хацелася б даведацца, ці мае права дачка цяпер атрымаць права на свабоднае працаўладкаванне або пераармеркаванне бліжэй да мяне?

Ала, г.п. *Мір*.

Парадак размеркавання і пераармеркавання выпускнікоў вызначаны Палажэннем аб размеркаванні выпускнікоў устаноў адукацыі, якія атрымалі прафесійна-тэхнічную, сярэдняю спецыяльную або вышэйшую адукацыю, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 10.12.2007 г. № 1702.

Як вызначана пунктам 22 гэтага Палажэння, установы адукацыі ажыццяўляюць пераармеркаванне маладых спецыялістаў на працягу аднаго года пасля атрымання прафесійна-тэхнічнай адукацыі, двух гадоў — пасля атрымання спецыяльнай або вышэйшай адукацыі, двух гадоў — пасля праходжання стажыроўкі (інтэрнатуры) выпускнікам вышэйшых медыцынскіх устаноў адукацыі ў такіх, у прыватнасці, выпадках, які ўзнікнулі абставінаў, што ўказаны ў пунктах 14 і 15, часткаў другой і трэцяй пункта 16 Палажэння; пры пераводзе маладога спецыяліста з яго згоды ад арганізацыі да другога па ўзгадненні паміж імі ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю (прафесіяй) і прывольнай кваліфікацыяй і ў іншых выпадках, пералічаных у частцы першай пункта 22.

Сярод абставінаў, якія прадугледжаныя пунктам 14 Палажэння, ёсць такая, як навунасць у выпускніка аднаго з бацькоў — інваліда першай або другой групы. Пры размеркаванні такіх выпускнікоў месцам працы забяспечваюцца іх жа жаданні і пры навунасці магчымасці па месцы жыхарства таіх бацькоў. Згодна з пунктам 22 Палажэння, пры вырашэнні пытання аб пераармеркаванні гэтых выпускнікоў месцам працы яны забяспечваюцца ў такім жа парадку.

Для разгляду пытання аб пераармеркаванні маладых спецыялістаў павінен звярнуцца ва установу адукацыі, якая накірвала яго на працу, і даць дакументы, што пацвярджаюць яго права на пераармеркаванне ў адпаведнасці з пунктам 393 Пераліку адміністрацыйных працэдур, якія ажыццяўляюцца дзяржаўнымі органамі і іншымі дзяржаўнымі арганізацыямі на заявах грамадзян, зацверджаных Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.03.2006 г. № 152 (далей — Пералік).

У вашым выпадку гэта могуць быць такія дакументы, як заява дачкі з указаннем прычын пераармеркавання; папшарт або іншы дакумент, што пацвярджае асобу; выліска (копія) з працоўнай кніжкі; копія матчынага пасведчання інваліда другой групы. Калі вы ўжо знайшлі месца працы па месцы жыхарства маці, то пажадана было б даць таксама копію лістоў аб згодзе бацькоў і новага наймальніка на звальненне і прыём на працу ў парадку пераводу па атрыманай спецыяльнасці і кваліфікацыі. Пытанне пераармеркавання павінна вырашыцца ў 15-дзённы тэрмін з дня падачы заявы, а ў выпадку неабходнасці запісаў дакументаў і (або) звестак ад іншых дзяржаўных органаў — на працягу аднаго года.

Частай восьмай артыкула 22 Палажэння прадугледжана, што ў выпадку немагчымасці забяспачэння камісіяй пры пераармеркаванні месцам працы ў адпаведнасці з атрыманай спецыяльнасцю (прафесіяй) і прывольнай кваліфікацыяй маладых спецыялістаў пры навунасці падастаў для вызвалення ад вяртання сродкаў у рэспубліканскі і (або) м'ясцовыя бюджэты, затрачаныя дзяржавай на яго падрыхтоўку, мае права звярнуцца ва установу адукацыі па атрыманне даведкі аб самастойным працаўладкаванні ў адпаведнасці з пунктам 395 Пераліку.

Для гэтага вашай дачце неабходна падаць ва установу адукацыі, якая яе размеркоўвала, заяву з пералічаным падстаў для вызвалення ад вяртання сродкаў у рэспубліканскі і (або) м'ясцовыя бюджэты (гл. наступны абзац гэтага артыкула); папшарт або іншы дакумент, што пацвярджае асобу; копію дакумента аб адукацыі (дыплама); выліска (копію) з працоўнай кніжкі; копію пасведчання інваліда другой групы. Тэрмін вырашэння пытання — адзін месяц з дня падачы заявы.

Падставы для вызвалення ад вяртання сродкаў у бюджэт і бюджэты дачкі ёсць. Гэта прадугледжана Палажэннем аб вяртанні сродкаў у рэспубліканскі і (або) м'ясцовыя бюджэты, затрачаныя дзяржавай на падрыхтоў

ЗВЯЗДА 24 лістапада 2009 г.

УСПАМІНАМІ ШЭРЫ ЛІСТАПАД

ГЛЫБОКАЙ слотнай восеньскай парой адпачынак можа быць не горшым, чым у спакотнае лета. Але гэты тэды, калі вам пашчасціць пабываць у далёкіх індэвнх краінах. У Афрыцы, напрыклад, а ў прыватнасці ў Егіпце. Мы і накіраваліся ў былы рыбацкі пасёлак горад Хургада, які размешчаны за 500 кіламетраў на паўднёвы ўсход ад сталіцы Егіпта — Каіра. Цяпер гэта адзін з буйнейшых курортаў усяго ўзбярэжжа Чырвонага мора.

За апошнія гады Хургада пераўтварылася з радовага курорта ў цэнтр сусветнага турызму. У горадзе ўзводзяцца шыкоўныя гатэлі, сучасныя жыллёвыя комплексы і гандлёва-забавальныя цэнтры, адчыняюцца новыя, добра абсталяваныя крамы, утульныя кавярні і рэстараны, добраўпарадкаваныя пешаходныя зоны, з'яўляюцца нязвычайныя для горада святлафоры.

У Хургадзе жыве 60 тысяч чалавек, але, як значыць наш дзі, разам з турыстамі насельніцтва можа налічваць і больш за мільён. Большая частка масовых жыхароў занята ў сферы турызму. Аднак зарплата ў турыстычным бізнэсе вызначаецца вельмі нізкай і адрозніваецца ад дадаткова аплата працы наймыні. Як расказалі нам у гатэлі, асервісмены персанал атрымлівае крыху больш за доллар у дзень. Таму тут прынята даваць чаевыя. Іх аплачваюць памер насілышчыкам і пакаёўкам — \$1, на допар больш у рэстаране і вадзіцелям падчас экскурсіі.

У Егіпце існуюць два сезоны: спакожны (з красавіка па кастрычнік), калі тэмпература паветра вагаецца днём ад 26° да 35°, а вады ад 23° да 28°, і сезон халаднаваты (з лістапада па сакавік), у гэты час паветра — 22—26°, вады — 20—24°.

Мы прыехалі ў гэтую афрыканскую краіну на стыку сезонаў. І адразу ж накіраваліся пад спякотным сонцам на пляж Чырвонага мора. Між іншым, па колеры яно тут зусім не чырвонае, а празрыста-смарадавае. Яго насельнікі — гэта непаўторны рознакаляровы свет, рыбы і марскія жывёльныя прыгожыя, як райскія птушкі. Аднак сустрача з некаторымі з іх можа скончыцца вялікімі праблемамі. Напрыклад, калі саці чалавек у тэндзе церляць ад уколаў марскога вожыка. І часцей за ўсё яны віванацыя ў гэтым самі: басанож наступваюць на жывёліну, краваюць іх рукамі, а потым стогнуць ад невыноснага болю. Таму папярэджанні абвесткі літаральна паўсюль: у гатэлях, у пляжах, у барах. Турыст павінен засвоіць правіла: нічога не чапаць у моры рукамі, не карміць рыбаў, якія даверліва падплываюць да кулашчыкаў, высьнаваючы хлеб. І яшчэ, лепш за ўсё набыць спецыяльны абуток для ўваходу ў мора. Такія тапачкі прадаюцца на курорце і каштуюць 10 долараў.

Аднак залюбавацца марскімі дзівосамі зусім блізка і бяспечна можна, зрабіўшы падводнае плаванне на субмарыне «Сіндбад». Экскурсія каштуе \$30. Падводная лодка пагружаецца на глыбіню 25 м. Скрозь ілюмінатары, размешчаныя на абодва бакі судна, можна назіраць за рыбамі вычварных расфарбовак і формай, палюбавацца прыгажосцю караляў.

Увогуле экскурсійная праграма для турыстаў вельмі шырокая. Можна наведаць Каір і Александрыю, пабываць у самым вялікім і свеце музеі пад адкрытым небам — горадзе Луксоры, зрабіць круіз па Нілу, павячраць у бедуінаў, убачыць каралявы астравы, прынаць удзел у джып-сафары... А яшчэ можна пабываць у Іерусаліме. І ўвачавіць ўбачыць тыя месціцы, дзе вяршылася біблейская гісторыя: Віфлеем і Базіліку Рахства, дзе нарадзіўся Ісус, Сцяну плачу, Галгофу, храм Гроба

Працягваецца штотыднёвая віктарына, адказы на пытанні якой, нагадаем, вы можаце дасылаць у рэдакцыю думкамі: традыцыйна, праз пошту з пазнакай «Звяздарыначка» на адрас рэдакцыі (220013 г. Мінск, вул. Б.Хмяльніцкага, 10-а)

ВОСЬМЫ ТУР ВІКТАРЫНЫ

- Калі на Беларусі быў уведзены ў дзеянне Грыгарыянскі календар?
- Дзе знаходзіцца самы стары гадзіннік ва Усходняй Еўропе?
- Якая знакамітая бітва адбылася («ў нядзельку параненька перад Сялецкім табарам» між войскамі літвінаў і маскавітаў)?
- Якая рака размяжоўвае беларусаў, палякаў і ўкраінцаў?
- Напішыце назву герба беларускай дзяржавы пры князі Гедыміну, які служыць асновай сучаснаму гербу Украіны.
- Беларускі мастак, кампазітар, публіцыст, педагог і навуковец: аўтар 20 канцэртных паланезаў і іншых інструментальных твораў. Ён стварыў звыш тысячы акварэляў і графічных работ, прысвечаных культуры і спадчыне ўсёй Еўропы. А выява аднаго ягонага твора нават прысутнічае на разліковым білцеце Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь. Хто гэта (здагадайцеся па здымку)?
- Супрэматызм гэта та беларускага мастака многія параўноўвалі з творчасцю Льва Талстога. Хто гэта і які мастацкі твор адлюстраваны на выяве?
- Які занятак выдзеліўся пад канец VIII стагоддзя ў якасці перацанага прафесійнага рамства жыхароў беларускіх зямель?
- Чым Канцлер у Нямеччыне адрозніваецца ад Канцлера ў Вялікім Княстве Літоўскім?
- У гэтых Духаў, што звычайна жывуць у вадзе, ператвараюцца жанчыны-тапельніцы, якія згубілі сваіх дзяцей. Да людзей яны з'яўляюцца ў постаці жанчын з распущанымі валамі. Хто гэта?
- Як на пашпарце звалі кіраўніка паўстання 1863—1864 гадоў?
- Якім тэрмінам у сярэднявеччы на Беларусі абазначалася ўсеагульная воінская павіннасць?
- Народнае паданне сведчыць, што некалі на месцы возера Свіцязь быў невялікі горад, у якім жылі прыгожыя адважныя жанчыны; калі ж усе мужчыны загінулі ў вайне з ворагам, які ўжо збіраўся на штурм, здарыўся цуд: горад праваліўся пад зямлю, а замест яго ўзнікла найчасьцейшае возера, што дагэтуль нагадвае аб тых жанчынах, якія аддалі перавагу смерці перад скорай... А што кажа навука наконт узнікнення Свіцязі?

Вольга ШАЎКО.
САМЫМ ДАРАГІМ ДЛЯ БЕЛАРУСКІХ ТУРЫСТАЎ СЕЛЁТА БЫЎ ТУР НА СЕЙШЭЛЫ Ў ВР12,1 МЛН
 Падарожжа ў Дамінік заняло другі радок у прайс-лісце туркампаній (Вr8 млн), Бразілію і Барбадос — трэці (Вr6,9 млн).
 Усяго ў студзені—верасні гэтага года турыстычныя арганізацыі Мінска адправілі за межы рэспублікі 182,7 тыс. чалавек — на 15,2% менш у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.
 Сёлета прапаноўвалі туры больш чым у 73 краіны свету, але найбольш традыцыйнымі маршрутамі для нашых суайчыннікаў застаюцца Турцыя, Украіна, Егіпет, Балгарыя і Расія.
 Вялікай папулярнасцю сталі карыстацца сёлета Мальдывы, Грэцыя і Швейцарыя. Колькасць турыстаў, якія наведалі гэтыя краіны, за 9 месяцаў 2009 года ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага павалялічылася ў 1,8 разоў. Грэцыю наведалі 3,1 тыс. чалавек, Мальдывы — 117 чалавек і Швейцарыю — 494 чалавекі.
 Аксана ШЫКУЦЬ, БЕЛТА.

ФАКТАР КАСЦЮЧОНКА

Жыццё вельмі падобнае на спорт. Спорт вельмі падобны на жыццё. І тут і там усё вырашаюць нейкія драбязі. Часам зусім выпадковыя, на якія нават не звяртаеш спачатку ўвагі. Падаецца, такім фактарам для хакейнага «Дынама» ў гэтым сезоне будзе, калі ўжо не стаў, Віктар Касцючонка.

Чым абарона зборнай Беларусі «насаліў» бела-блакітным, пятацца не варта, лепш пацікавіцца, чым яны перад ім правіліся. Бо кожны з прыездаў

Віктар у сталіцу нашай краіны заканчваецца горкім паражэннем дынамаўцаў. Прайшло трохі больш за месяц з выдатнай гульні супраць хабарускага «Амура». Нагадаю, менавіта пасля тых 1:4 «паліцэла галава» Глена Хэнлана. Касцючонка на той момант быў капітанам прыморскай каманды і прыняў актыўны ўдзел у вераломным нападзе на мінскага вароты. У суботу беларус вярнуўся яшчэ раз, цяпер ужо ў складзе маскоўскага «Спартак», куды перабраўся

ў чэмпіянатным перапынку. Як мы цяпер ведаем, 30-гадоваму выхаванцу мінскага «Юнацтва» няма розніцы, у якой форме перамагаць «Дынама».
 Па добрай традыцыі, распачалі падрыхтоўку нашы хакеісты актыўна. Нямейцаўм галіперу маскоўскай каманды Кочневу давялося адрэзаць уключачца ў супрацьстаянне. Але дуэль новаму-старому капітану Міхалёву (Фін Пелтанен пакуль адпачывае ў лазарэце) на шасналіц 13-ай хвіліне ён праіграў. Сваю чацвёртую шайбу ў сезоне Андрэй правёў акурат у левую ад варатары «дзвярцаў». Адрэзанатага працягу, на жаль, пабачыць не атрымалася. Далей на пляцоўцы замяшваў славацка-касцючонкаўскі кактэйлі. Славацкі — бо спачатку толькі прадстаўнікі гэтай краіны адгружалі адна за адной шайбы ў вароты Мезіна, вызначыліся Цыбак, Баранка, Ружычка і Радзівоевіч. Дарэчы, галеры пасы таксама на рахунку зямлякоў мінскага абароны Лінтэра. Касцючонкаўскі — бо Віктар двойчы неспасрэдна ўдзельнічаў у галерых аперачыяні і яшчэ двойчы проста прысутнічаў на пляцоўцы, калі ўскалыхалася сетка вароты «зуброў». Самым крыўдным чынам гэта адбылося ў самым пачатку трэцяга перыяду. Усё той жа Міхалёў рабіў па партнёру праз свой пятачок, а атрымалася галерыха перадача Радзівоевічу. Той проста не мог не скарыстацца такім падарункам. Напрыканцы гульні вырашыў сказаць слова і «беларускі» славак: на пару з ім Саўліцець трохі скараціў адставанне ў ліку, але цяжкім боём трываў далёка.
 Што атрымаецца з іншым цяжкім, на чале якога рвецца з яраслаўскіх далечыняў «Лакаматыў», заўятары бела-блакітных даведаліся ўчора вечаром ужо пасля падпісання «Звязды» ў друк. Падрабязнасці ў заўтрашнім нумары.
 Яўген БАРАКСА.

ПРА НЯСВІВ — ЗАХОПЛЕНА І НЕАБЫЯКАВА

Яшчэ ні разу не пісаў пра выхад у свет альбому: няўдзячная гэта справа пераклаваць словамі тое, што трэба бачыць ваочым, што натале не толькі прагу пазнання, але і цешыць эстэтычна. А вось на гэты раз не вытрымаў — захачалася сказаць ухвальнае слоўка пра невялікі па фармаце і аб'ёме, але годна і ёміста нават з улікам памеру скампанаваны альбом «Несвіж»... мой маленькі Парыж!

Зусім нядаўна з'явіўся ён на паліцах кнігарні. Канцэпцыя і фота — прызнанага фотамайстра нашай краіны Сяргея Плытквіча, аўтар тэксту Анатоль Варавя, дызайн выдання, што ў гэтым выпадку мае вялікае значэнне, Тамары Мельняк. Дарогу ў свет альбому адкрыла мінская выдавецтва «РыбФТУР». Прывабіла мяне яшчэ і тое, што альбом прысвечаны памяці «карпатлівага збралішня нясвіжскай гісторыі Кляўдзі Шышынгі-Патоцкай», якую я добра ведаў і высклікі якой на ніве краязнаўства і гісторыіспісання сваёй малой радзімы сапраўды захапляльныя і выніковыя.
 Напачатку пра трохі нязвычайную назву: «...мой маленькі Парыж!» Аказваецца, гэта словы адной з гаспадынь знакамітага на ўвесь свет Нясвіжскага замка і вялікіх абшараў далёка ад яго Марыі Дароты да Кастэлян. Разам са сваім мужам Антоні Вільгельмам (Фрыдэрыкам Вільгельам Фердынандан Антоні) Радзівілаў яна ўпершыню прыехала ў Нясвіж у 1865 годзе. Хоць і за блізкім светам ад Парыжа апынулася французскага маркіза, але зусім не ў глушы. Наадварот, і багацце тутэйшае, і культурнае жыццё, і дзяржаўная гісторыя замка сведчылі пра яго далучэнасць да вялікага свету, калі не цалкам да сусветнай, дык да еўрапейскай гісторыі — дакладна. Таму і назвала яна ўжо цяпер свой Нясвіж маленькім Парыжам. І не памылілася. Ні яна, ні ёе спадчыннікі. Не памыліцца і сённяшнія наведнікі Нясвіжа з усіх куткоў свету, калі спазнаюцца таямніцы і рознаснасці гэтага гаспадарства некарнаваных караляў Вялікага Княства Літоўскага і Рэчы Паспалітай.

І што, бадай, самае важнае, да разумення чаго спрычыналіся і гэты альбом, дык гэта тое, што ў кожнага наведніка мяне перакананне, што не Іваны без роду і племені беларусы, што не адно, а мо не стовкы, лапці сімвал іхняга былога жыцця — не ў лапцях жа хадзіў па Празе і Падуі Францыск Скарына, не ў лапцях выправіўся выхоўваецца царскі дзяцей Сімона Палацкі, не пра лапці атрымлівалі свае мянушкі-прозвішчы Радзівілы: Абарона Праваў, Пярун, Пераможа, Літоўскі Геркулес... Лапці — гэта, вядома, пераносны сэнс. Бо тое, што стварылі Радзівілы на беларускіх землях ва ўсіх галінах чалавечай дзейнасці, маглі б скласці славу любому прынамся еўрапейскаму гораду. Бадай, кожны з Радзівілаў пакінуў пра сябе добрую памяць як у развіцці замка і горада, так і ў здзяйсненні многіх дзяржаўных спраў. Тая ж Марыя Дарота да Кастэлян, словы якой названы альбом, у XIX — пачатку XX стагоддзя была ініцыятарам адраджэння былой славы і годнасці замка, сабрала ў ім вялікую бібліятэку, упрыгожыла яго ваколіцы цэлым паркавым комплексам. А сярод Радзівілаўскіх мецэнатаў была і Магдалена

(у дзевяціце Завіша), якая не шкадавала грошай для паслявовай дзейнасці выдавецтва «Загняне сонца і ў наша акона», Беларускага выдавецкага таварыства, газеты «Беларусь», фінансавала выданне першай кнігі Максіма Багдановіча «Вянок».

Вядома, Нясвіж і Радзівілы — паняцці непадзельныя. Больш за чатыры стагоддзі Нясвіж, гэты маленькі Парыж, быў іхняй рэзідэнцыяй, іхнім домам, домам не ў сэнсе пражывання, а магутным еўрапейскім домам магутага і ішанаванага роду. Альбом дае магчымасць уобачыць сваімі ваочым, адчуць сваім сэрцам тое, пра што так шмат апісання часам гавораць гісторыкі і даўно казалі дасведчаныя даследчыкі не адно нашай краіны. Сённяшнія дзямкі, многія з якіх і дзямкіма называюць мо несправядліва — бо гэты сапраўдныя малючкіныя палотны, рамонтныя звароты, створаныя неабыякавай душой і пільным позіркаў аўтара Сяргея Плытквіча, удала дапоўняюць нашы старыя дзямкіма і паштоўкамі, у тым ліку са знаната збору Уладзіміра Ліхадзедава.
 Да дзямкаў вялікіх гістарычных каштоўнасцяў Нясвіжа дадаецца значны фотарыпортрад (а калі больш дакладна — асабісты фотарыгляд Сяргея Плытквіча) ваколіч мястэчка. Здымкаў шмат і вельмі цікавых, па-мастучку выразных, што сапраўды маруюць вока. Трэба быць удумлівым мастаком, каб так удала спалучыць парадны партрэт і абстаноўку замка, непаўторны росліс Фарнага касцёла і восенюю альбо зімовую задуманасць паркавых алей і сцежкаў. Аднак і Сяргею Плытквічу, і дызайнеру Тамары Мельняк гэта ўдаецца. Альбом атрымаўся цікавым, пазнавальным, інфармацыйна насычаным і, што мо найгалоўнейшае, па-мастучку выразным і неабыякавым.
 Дык ці можа застацца абыякавым як да сваёй гісторыі наогул, так і да жыццёвых перыпетыяў аднаго са значных магнатчых родаў — роду Радзівілаў, чытаць, зацікаўлены турыст, неабыякавы грамадзянін нашай краіны, які ўсё больш і ўсё глыбей даліпае да карань — сваіх, народа, нацыі? А гэтае самапазнанне — грунтоўна і надоўга ўмацоўвае і добрыя пачуцці, і шчырыя памкненні, і жаданне годна прадаць і славетныя справы нашых папярэднікаў, каб і нашы нашчадкі не заставаліся абыякавымі да той зямлі, на якой ім пашчасціла жыць. Альбом «Несвіж»... мой маленькі Парыж! — карысны арыенцір на гэтым важным і нязвычайна цяжкім шляху самапазнання.
Анатоль БУТЭВІЧ, народжаны на зямлі нясвіжскай.
 Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

БИЛЕТЫ НА МАТЧ ЗОРАК КХЛ ПАСТУПАЮТ В ПРОДАЖ І СНЕЖНЯ

СТАЛІ вядомыя цэны на матч зорак Кантынентальнай хакейнай лігі, які пройдзе 30 студзеня 2010 года ў шматфункцыянальным культурна-спартыўным комплексе «Мінск-Арэна».
 У залежнасці ад умоў прагляду паглядчыны трэць цэнавыя катэгорыі білетаў: 1-я — 17—34-я рады сектараў — 70 тыс. рублёў; 2-я — 1—16-я рады сектараў з недастатковай бачнасцю (размешчаныя за варотамі) — 80 тыс. рублёў; 3-я — 1—16-я рады сектараў з добрай бачнасцю — 100 тыс. рублёў. Арэна адной з VIP-ложаў на 10 чалавек абшэдзецца ў 7 млн рублёў. Плануецца, што білеты на матч зорак КХЛ паступяць у продаж 1 снежня. Дарэчы, папярэднія заяўкі на іх набывалі ўжо прымаюцца.
 Іван КАХНОВІЧ, «Мінск—Навіны».

У АЎТАШКОЛУ — З ГРАШЫМА. З ЧЫМ АДТУЛЬ?

Матрыцы на аўташколу, шыфра кажучы, нагналі аскаму. І я давала сабе зарок, што пісаць не буду, як бы ні склалася. Толькі складвалася ўсё чамусьці сумна. Вядома гісторыя, якая перадаецца ад выкладчыкаў да курсантаў: выпускніца адной са сталічных аўташкол праз тыдзень пасля атрымання праваў намерсць збівае на пешаходным пераходзе чалавечка. Выснова, якую зрабіла кіраўніцтва аўташколы, — на працягу месяца ні адзін курсант унутраны экзамен не здаў. Заўважце: вучыць па-іншаму не сталі, не ўзялі дадатковыя заняткі, не правяралі прафпрэдатнасць выкладчыкаў ці інструктараў. Проста нікому не залічылі экзамен.

А праз месяц, напэўна, усядомілі, што губляюць кліентуў і грошы, і ўсё вярнулася на свае месцы. Я вучылася ў ішай аўташколе, але сутыкнулася з інструктарскімі паборамі, экзамен нагадаў тэатр абсурду, а вярнуў майго практычнага навучанна стала аварыя. Я не была яе віноўніцай, тым не менш выпадковаць вельмі сімвалічна, а я як яшчэ мо быць вынік пры той якасці навучанна, якое склалася сёння ў большасці нашых аўташкол?

Тое, што на этапе выбару выйшла памылка, я зразумела пасля выпуску, калі на вочы трапіў рэйтынг аўташкол усёй рэспублікі. З 34 устаноў, якія меліся там на той момант, мая знаходзілася на 42-м месцы. І хоць да падобных рэйтынгаў можна ставіцца скептычна, інтуітыўна я сіхлілася да таго, што мая ААТ «Пазаведамасная ахова» — на сваім пачасным месцы. Я выбрала тое, што бліжэй да дома, а трэба было выбіраць інструктара. Так і атрымалася, што на тэрарэччынныя заняткі хадзіць было блізка, а вось інструктар... 40 гадзін практычнага навучанна прарылялі хутка. Усё згодна з класікай жанру: я вазіла інструктара на яго справах — адвезці дакументы, на аўтасэрвіс і шмат яшчэ куды. На аўтадроме я выконвала элементы ў ганарліва адзіночку, пакуль у інструктара былі свае справы — размовы з такімі ж інструктарамі. Тыповы выпадак: 20 хвілін я стою, дакладна іх сяджу ў машыне перад супермаркетам, інструктар набывае сабе ў кулінарны абед. «Я чакала 20 хвілін — гэта мой час, прычым аплачаны!» — «Якая ты скважня!» — толькі і чуо ў адказ.

Напрыканцы навучанна, калі Васіль нервова рэзаваў на чарговым маю памылку, я адказвала: «Як навучылі, так і езджу». А перад экзаменам пачала нерававацца. Я — 40 гадзін мала, каб навучыць нармальна ездзіць. Ты ў пачатку па паласе роўна праехаць не магла, а я навучыў. Вось калі ты тэсціс дадаткова патрэнаравалася, з мужам, напрыклад, паездзіла, — супакойваў мяне інструктар.
 — Дык навошта мне тады аўташкола, калі мяне муж будзе вучыць ездзіць?
 Карачай, так і не ўдалося мне пераканачна інструктара, што аўташкола не для таго, каб атрымаць пасведчэнне і ісіць з ім здаваць экзамен у ДАІ, а яшчэ і для таго, каб навучыцца ездзіць. Прычым, не толькі трымаць

аўтамабіль на паласе, але і перастраівацца на ішную, глядзець у люстэркі, пераклучаць перадачы і своечасова тармазіць...
 Унутраны практычны экзамен у аўташколе і паказуў нашы здольнасці, і праілюстравала стаўленне інструктара да справы. У Васіля нас было пяцёра, усё дзятучы. З першай спробы дыяганальную паркоўку не зрабіў ніхто. І сам экзаменатар, наш вусаты Валера, не разумеў, у чым прычына, і нават гатовы быў як-небудзь нам дапамагчы, калі мы адна за адной не маглі ўпісацца ў габарыты. Нам таксама падалося падазронам, што ніхто з нас пяці, адукаваных і адказных, экзамен не здаў. І мы накіраваліся да завуча аўташколы. Сказалі яму, здаецца, няшмат, не надта эмацыйна, і нават разам прыйшлі да выносу, што яшчэ пазаймаемася з інструктарам і прыйдзем здаваць у наступны раз без чагі. А напрыканцы я параіла вымяраць паркоўку рулеткай. Тады я і ўнёўце не магла, што хтосьці паставіцца да майх слоў літаральна, але на наступную спробу здачы экзамену экзаменатары прыехалі з рулеткай...
 Пасля размовы з завучам я адчувала, што цяпер нам будзе ўдвай складаней. Элемэнты на аўтадроме асабіста я адпрацоўвала да крываваых мазалей на далонях — з абеду і пакуль не сцямяне. Інструктар рэзаваў спакойна — атрымаўшы ад завуча прахучанка і загад далей з намі займацца, паведальмі кожнай: «Дадатковыя заняткі ў мяне каштуюць 50 тысяч за гадзіну, ну, а дзяў, та і быць, 40...». Дзесяці ў гэты момант пачало мяняцца і маё свядоўспрыманне. Калі напачатку мільён трыста тысяч за навучанна падаваў мне вялізную сумай і, заплаціўшы яе, я не збіралася выдатковаць з асабістага бюджэту на аўташколу больш ні капейкі, то тут я зразумела, які памылілася. Атрыманне вадзіцельскага пасведчэнна патрабуе на этапе здачы экзаменуў пастаянных выдаткаў, і іх суму ў нашых рэаліях ніколі не залежыць ад уласных здольнасцяў, а толькі ад збегу абставін. І кожная з нас пшліла інструктара. Цікава, што грошы ў руці ён чамусьці не браў — іх трэба было проста пакінуць у машыне.
 Другая спроба здачы экзамену нагадавала спектаклі, мэта якога — не высветліць нашы навывкі, а прадэманстраваць усю суравосць і сур'ёзнасць экзаменатараў. А заадно і тое, што не трэба спрачэцца з завучам. Спектакль пачаўся з рулеткі. Ёй змерылі паркоўку і пад габарыты аўтамабіля звунілі яе не прастойнасці — так, як патрабуюць нарматывы. Наўрад ці той мяняў габарыты раней, бо каб прасунуць фішкі, давялося іх лёдзь не выкопваць. Глядацьце на нас сабраліся ўсе экзаменатары, інструктары, дзіўна, што не прыйшлі астатнія курсанты — адчувалася, што ўсе былі ў курсе канфлікту. Я здавала першай і ад такой увагі адчувала сябе малпай на арэне цирка. Але тэрароўкі не прайшлі драма — мы паслявова здалі першую частку экзамену. Дарэмна казаць, што другая — язда ў горадзе, нам не скарылася. Зноў-такі з нашымі навывкамі было нескла-

дана адправіць нас на наступную спробу. Праўда, экзаменатар мог бы хіць а дзеля прастойнасці агучыць памылкі, замест гэтага моучы сядзеў і пісаў «Не здздзена». Я спыталася пра свае памылкі, пачула агульнае: «Гэта не язда» — «Калі за рулём п...?» — я не ўтрымалася ад нелітаратурнай рыфмы, бо губляць мне не было чаго, акрамя чарговых 28 тысяч за паўторную спробу экзамену і незлічоных разоў па 40 тысяч — інструктара.
 Я зноў падрачталася доўга тэраріравацца, як падчас першага з дадатковых заняткаў здарылася аварыя. «На скрываваанні — на разварот», — скамандаваў інструктар, і я, падехаўшы, опынілася, збіраючыся выканаць заданне. З занесенай над рычагом пераклоччэння перадачу рукоў мяне і заспеў удар. У салоне адусолю павыліталі рэчы, дзверы заклінавала. Хлопец, які ў нас урэзаўся, разгублена пачу праціць прабажання і канькава, што яго пазбавіць праваў. Інструктар ніколі не разгубіўся ўвогуле яго збантэжы: 400 долараў і раз'яджаемася без ДАІ (дабыты курсантам 18-гадова «Гольф» каштаваў максімум 500). У астатнім інструктар быў шчаслівы — ён пазбавіўся ад мяне, ад усёй нашай групы назаўсёды, а таксама ад усёх астатніх курсантаў на перыяд рамонтны машыны. У мяне ж усведальненне таго, што здаць экзамен на гэтай машыне, да якой я прывыкла, было не атрымаецца, прыйшло пасля. Але, уласна кажучы, экзамен мы здалі дзяткучы аварыі: у аўташколе вырашылі, што хлопцэ нас мучыць. Не ведаю, куды падзеляся уся суравосць і сур'ёзнасць намеруў экзаменатараў. Ды і самі экзаменатары кудысьці падзеліся. Было толькі распардажэнне навучанна (станочнае на гэты раз): мы праехалі на дзяткурнай машыне з дзяткурным інструктарам, які забраў нашы дакументы — экзамен здздзены. Пры гэтым інструктар расказаў, што аварыі з вучэбным аўтамабіля — справа звычайная, яны адбываюцца штодзёндз. І што я яшчэ лёгка абыхалася, бо нядаўна ў вучэбны аўтамабіль заехалі з боку дзяткурнай вадзіцеля, прычым дасталіся да руля — так, што курсанты пераламала пальцы. І прадэманстраваў відэа ў мабільным тэлефоне, як выглядаў той аўтамабіль. Я адчула, што сапраўды мяне пашчасціла...
 Здача экзамену ў ДАІ — таксама вола выпадку. Можна з першага разу здаць у аўташколе і бясконца хадзіць у ДАІ, а можна намуцьца ў школе, а ў ДАІ — з першага разу, а можна і там, і там хадзіць і плаціць за дзёна новыя і новыя спробы. У мяне быў другі варыянт, калі ў ДАІ з першага. Але ўсё гэта не мае значэння — тут ншмат адгрываюць навывкі, і ва ўсіх пачаткоўцаў пры такім навучанні яны,

мкка кажучы, ніяка. А ў некаторых — і яшчэ горшыя. Гэта я зразумела, як села за руль уласнага аўтамабіля. Калі да вучэбнай аўтамабіля ішныя кіроўцы ставяцца адпаведна і абзджаюць, то ў цяпер на дарозе я такая ж, як усе. Мной авалодаў страх — страх кагосьці — на разварот», — скамандаваў інструктар, і я, падехаўшы, опынілася, збіраючыся выканаць заданне. З занесенай над рычагом пераклоччэння перадачу рукоў мяне і заспеў удар. У салоне адусолю павыліталі рэчы, дзверы заклінавала. Хлопец, які ў нас урэзаўся, разгублена пачу праціць прабажання і канькава, што яго пазбавіць праваў. Інструктар ніколі не разгубіўся ўвогуле яго збантэжы: 400 долараў і раз'яджаемася без ДАІ (дабыты курсантам 18-гадова «Гольф» каштаваў максімум 500). У астатнім інструктар быў шчаслівы — ён пазбавіўся ад мяне, ад усёй нашай групы назаўсёды, а таксама ад усёх астатніх курсантаў на перыяд рамонтны машыны. У мяне ж усведальненне таго, што здаць экзамен на гэтай машыне, да якой я прывыкла, было не атрымаецца, прыйшло пасля. Але, уласна кажучы, экзамен мы здалі дзяткучы аварыі: у аўташколе вырашылі, што хлопцэ нас мучыць. Не ведаю, куды падзеляся уся суравосць і сур'ёзнасць намеруў экзаменатараў. Ды і самі экзаменатары кудысьці падзеліся. Было толькі

ЦІ МОГУЦЬ СТАЦЬ ПАРТНЁРАМІ ПАЦЬЕНТЫ І УРАЧЫ?

У Беларусі пакуль паспяхова працуе толькі «скаржавы прынцып»

АДНОЙЧЫ ў Міністэрства аховы здароўя Літвы прыйшоў ліст наступнага зместу. Немалаяда жанчына пісала: «Я цэлы тыдзень канспектавала свае пытанні, якія збіралася задаць сямейнаму доктару. Іх у мяне набралася 17. Аднак на прыёме мой малады сямейны ўрач пачаў цікавіцца, хто з маёй сям'і хварэў на сухоты, бранхіт ці іншыя захворванні лёгкіх, ці ёсць побач з месцам, дзе я жыю, возера ці рака, у якім доме я жыю (цяглым, бетонным ці драўляным). Ён усё пытаўся і пытаўся пра нейкія дзіўныя рэчы ўвесь візіт, таму для маіх пытаньняў часу проста не засталася». Гэту гісторыю ўдзельнікам семінара «Права пацыентаў у Беларусі: пытанні гарантыі і абароны», які прайшоў у Вільнюсе, расказала дырэктар дзяржаўнай інспекцыі медыцынскага аўдыту пры Міністэрстве аховы здароўя Літвы Рамуна НАВІЦКЕНЕ. Семінар стаў чарговым этапам праекта па рэалізацыі праў пацыентаў, ініцыяваным Цэнтрам сацыяльных інавацыяў.

Фота:Марыя ЖЫЛІНСКАЯ

Між іншым, гісторыя мела працяг. Пацыенты, якія паскардзіліся на ўрача, юрысты паведамлілі, што, калі медыцынскае абслугоўванне яе не задавальняе, яна мае права выбраць іншага ўрача і нават іншую паліклініку. А медыкі, у сваю чаргу, патлумачылі, што ўрач спрабаваў высветліць этыялогію яе захворвання. Не прайшоў і месяц, як тая ж жанчына зноў піша ў міністэрства: «Не трэба пісаць адліскі, міністэрска бюракраты. Наконт вашай прапановы змяніць урача я вам так скажу: мой урач — малады, прыгожы і мудры. І мяняць яго я не буду. Але вы мне ўсё адно так і не патлумачылі, чаму ён не адказваў на мае пытанні, а толькі ўсё распытваў і распытваў?»

— Мне здаецца, што гэта самае красамуюе сведчанне таго, як беражліва трэба абыходзіцца з любою інфармацыяй. — лічыць Рамуна Навіцкене. — Увогуле самае праблематычнае права — гэта права пацыента на інфармацыю. Большую частку скаргаў, якія паступаюць у нашу інспекцыю, пішуць пацыенты, незадаволеныя тым, што медыцынскія работнікі з імі мала размаўляюць. І ён можа зразумець: кожны чалавек хоча ведаць аб сваім здароўі і сваёй хворобе як мага больш. І ні разу ніхто з пацыентаў не паскардзіўся на тое, што ўрач з імі так шмат размаўляў, што стаміліся яго слухаць...
ВЕДАЦЬ ЦІ НЕ ВЕДАЦЬ?
Трэба патлумачыць, што Літва першая з краін на постсавецкай прасторы прыняла Закон «Аб правах пацыента і кампенсацыі за шкоду здароўю». Гэта адбылося яшчэ ў 1996 годзе. Увогуле ў 80-90 гадах XX стагоддзя практычна ва ўсіх еўрапейскіх краінах актыўна развіваліся нацыянальныя канканадаўствы па правах пацыентаў: з'яўляліся асобныя законы, харты прав пацыентаў, кодэксы прафесійнай этыкі медыцынскага персаналу, заключаліся пагадненні паміж работнікамі аховы здароўя і органамі ўлады.

Але ў Беларусі асобнага закона няма, хоць адпаведны законпраект і быў падрыхтаваны па даручэнні Міністэрства аховы здароўя яшчэ ў 2005 годзе. Да работ над ім прыцягваліся эксперты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, улічваюцца таксама міжнародныя досвед удасканальвання канканадаўства па правах пацыента ў розных краінах свету. Аднак чаму канканапраект так і не трапіў у беларускі парламент, невядома. Магчыма, для рэалізацыі дэклараваных у законе прав пацыентаў фінансавая і кадравая ўстойлівасць медыцынскай галіны, а і з першым, і з другім у нас пакуль што ёсць сур'ёзныя праблемы. Прынцып канканадаўства акт значна прасцей, чым затым яго рэалізоўваць. Тым большую цікавасць уяўляе досвед суседняй Літвы, дзе закон на працягу 12 гадоў неаднаразова «шліфаваўся».

Згодна з дзейным на сённяшні дзень законам, пацыент у Літве мае права выбраць урача, медыцынскую сястру і ўстанову аховы здароўя...
— Пасля ўступлення ў дзеянне новай рэдакцыі закона ў 2010 годзе пацыенты выбіраць медыцынскую сястру ўжо не змогуць, — расказвае Рамуна Навіцкене, — бо здараюцца і кур'ёзныя выпадкі. Скажам, некаторыя пацыенты выказваюць пажаданні, каб іх абслугоўвала маладая прыгожая медыцынска сястра, якая завядзе ўсіміх хворых... Наш закон дазваляе выбіраць таксама метады лячэння і дыягностыку. Але, прынаома, гэтыя нормы, якія ў жыцці вельмі цяжка ўкараніць, тым больш што медыцынскія тэхналогіі пастаянна ўдасканальваюцца, а кожны жадае прыдзі самаю сучасную дыягностыку.

— Паўнамоцтваў у Літве можа патрабаваць копію медыцынскіх дакументаў.
— Нашым урачам такія прасьбы вельмі не спадаюцца, паколькі яны баяцца, што пацыент будзе скардзіцца, — прызнаецца Рамуна Навіцкене. — А правам скардзіцца многія карыстаюцца вельмі ахвотна, тым больш што законам прадугледжана права на матэрыяльную кампенсацыю шкоды здароўю. Ёсць людзі, якія скардзіцца пастаянна. Адзін пацыент скардзіўся адразу на 9 медыцынскіх устаноў. Калі пацыент лічыць, што яго правы былі парушаны, ён можа пісьмова звярнуцца да кіраўніка ўстановы аховы здароўя, у дзяржаўныя ўстановы, якія ажыццяўляюць кантрольныя функцыі, у Міністэрства аховы здароўя і суд. На разгляд скаргі адводзіцца тэрмін да 3 месяцаў, у выключных выпадках — да 6 месяцаў. У інспекцыю медыцынскага аўдыту пры Міністэрстве аховы здароўя за год паступае да 400 скаргаў. Зразумела, што ўсіх нашае заключэнне задаволіць не можа. Калі мы прыходзім да высновы, што ўрач нічога не парухаў і дзейнічаў кампетэнтна, а пацыент з нашым заключэннем не згодны, то ён можа звярнуцца ў суд. Але здараецца, што ўрачы на нас таксама крыўдзіцца. Мне заўсёды цікава знайсці такі орган ва ўрача, як сумленне. Але калі ўрач пачынае скардзіцца на маленькую заробную плату, маўляў, як нам плаціць, так мы і працуем, то я кажу такім медыцынскім работнікам: «Як маю хутэй мяняць сваю прафесію».

У Літве ўсе медыцынскія ўстановы абавязаны страхавыя сваю грамадзянскую адказнасць за шкоду, нанесеную здароўю пацыентаў. Мінімальнае сума страхавой складае 50 000 літаў, але ўстановы аховы здароўя могуць дадаткова страхавы сваю адказнасць. Да высновы, што б страхаванні ўраччых памылак аб'ясаць немагчыма, у Літве прыйшлі шлях жуданай трагедыі, якая здарылася ў адной з абласных бальніц. Наванароджанца блізняты атрымалі моцныя апёкі па віне медыцынскай сястры: та пакарла іх на грэлку, хоць у бальніцы была сучасная апаратура для нованароджаных. Немаўлятам давялося праходзіць перасядку скуры. Яны выжылі, але ніхто не можа сказаць, як перажыты болелы шок паўплывае на развіццё гэтых дзяцей у будучыні. Бацькі патрабавалі ад бальніцы матэрыяльную кампенсацыю шкоды здароўю дзяцей у памеры 3 мільянаў літаў, гэта прыкладна 1 мільён еўра. Судовы працэс зацягнуўся. Згодна з вердыктам Вярхоўнага Суда, бальніцы прымуслі выплаціць сямі пацярпелым немаўлятам паймільна літаў ці 175 тысяч еўра. На судзе былі складзены графік выплаты гэтай сумы, бо ў супрацьпаставы выкладку бальніца проста мелі б значыцца. Ні дзяржава, ні муніцыпалітэт грошы на кампенсацыю матэрыяльнай шкоды ад ураччых памылак не выдзяляюць. Тым цяпер у Літве ствараюцца ўсе бальніцы, паліклінікі, кабінеты сямейнага ўрача, незалежна ад таго, дзяржаўная гэта ўстанова ці прыватная, і менавіта яны кампенсуюць шкоду. Але калі бальніца вызначана, што ўрач дапусціў злычынную халатную памылку (напрыклад, быў у нецвярзым стане), якая пацягнула смерць пацыента, то ў гэтым выпадку адказнасць будзе несці медыцынскі работнік, прычым згодна з кримінальным канканадаўствам.

— Па звестках Еўракамісіі, кожны дзясяты пацыент у Еўропе ставіць ахвярай ураччых памылак.

пелых немаўлятам паймільна літаў ці 175 тысяч еўра. На судзе былі складзены графік выплаты гэтай сумы, бо ў супрацьпаставы выкладку бальніца проста мелі б значыцца. Ні дзяржава, ні муніцыпалітэт грошы на кампенсацыю матэрыяльнай шкоды ад ураччых памылак не выдзяляюць. Тым цяпер у Літве ствараюцца ўсе бальніцы, паліклінікі, кабінеты сямейнага ўрача, незалежна ад таго, дзяржаўная гэта ўстанова ці прыватная, і менавіта яны кампенсуюць шкоду. Але калі бальніца вызначана, што ўрач дапусціў злычынную халатную памылку (напрыклад, быў у нецвярзым стане), якая пацягнула смерць пацыента, то ў гэтым выпадку адказнасць будзе несці медыцынскі работнік, прычым згодна з кримінальным канканадаўствам.

БРЫТАНСКІЯ УРАЧЫ БУДУЦЬ ПРАСІЦЬ У ПАЦЬЕНТА УПРАБАЧЭННЯ

Як паведамляе Telegraph, брытанскія медработнікі будуць часцей прасіць прабачэння ў сваіх пацыентаў. Нацыянальная служба аховы здароўя Вялікабрытаніі выпусціла новыя рэкамендацыі, якія закранаюць шэраг аспектаў медыцынскай этыкі.

Па словах кіраўніка Нацыянальнага агенцтва бяспекі пацыентаў Марціна Флетчара, апытанне грамадскай думкі брытанцаў сведчыць аб тым, што хворыя, якія пацярпелі ад ураччых памылак, падаюць іскі і скаргі, каб атрымаць прабачэнні і засстрахаваць іншых пацыентаў ад падобных памылак. Флетчар адзначае, што папраўкі ў прабачэння, урач не толькі прадмамурае высокі ўзровень культуры, але і скараціць выдаткі мэдэустаноу на судовыя справы з пацыентамі. Згодна з новымі рэкамендацыямі Нацыянальнай службы аховы здароўя, прапануецца прызначаць у кожнай медыцынскай установе старшага супрацоўніка, які будзе займацца праблемнымі сітуацыямі з удзелам медыкаў і пацыентаў.

Калі ўзнікае спрэчка паміж зацікаўленымі асобамі, то памер шкоды вызначае камісія, якую прызначае Міністэрства аховы здароўя. У камісію уваходзяць 7 прадстаўнікоў, якія маюць медыцынскую, юрыдычную ці іншую вышэйшую адукацыю, прычым не менш як два члены камісіі павінны быць прадстаўніцамі няўрадавых арганізацый, якія займаюцца абаронай праваў пацыентаў. Камісія з'яўляецца дасудовай інстанцыяй, а яе рашэнні — абавязковыя для выканання медыцынскімі ўстановамі. У тым выпадку, калі пацыент не згодны з рашэннем камісіі, ён можа аспрэчыць яе заключэнне ў судовым парадку.

За апошнія 5-6 гадоў пацыентаў у Літве было ўдзялена каля 2 мільянаў еўра кампенсацыі шкоды за аказанне няякаснай медыцынскай дапамогі. І ўсё ж такі Рамуна Навіцкене прызнала, што сістэма кампенсацыі шкоды ў Літве пакуль недасканалая, таму канканадаўства зноў будзе мяняцца. Пацыенту нярэдка патрабуюцца гадзі, каб даказаць, што ён мае рацыю.

КОЖНЫ ДЗЯСЯТЫ — АХВЯРА УРАЧЧЫХ ПАМЫЛКІ?
Дарчы, у Даніі, дзе паралельна існуюць і дзяржаўная, і прыватная медыцына, пацыенты таксама вельмі любяць скардзіцца. У 2007 годзе там было зарэгістравана 4 079 скаргаў (населенніцтва Даніі складае 5,2 мільёна чалавек). Гэта афіцыйная статыстыка, а на неафіцыйны звестак канфліктных сітуацый паміж медыкамі і пацыентамі было больш як 20 тысяч, праўда яны былі ўрагуляваныя іншым чынам. Медыкі не зацікаўленыя даводзіць канфліктныя сітуацыі да афармлення скаргаў, паколькі ў Савет па разглядзе скаргаў уваходзяць незалежны ад Міністэрства аховы здароўя спецыялісты. Яшчэ 5 гадоў таму колькасць афармленых скаргаў у Даніі была ўтрата меншая. Між іншым, Данія займае ў Еўропе ганаровае другое месца па Індэксзе здароўя, які ўяўляе сабой параўнальную ацэнку сістэм аховы здароўя еўрапейскіх краін, і саступае гэтай краіне толькі Галандыя. А ў галіне праваў пацыентаў, даступнасці інфармацыі і даступнасці лекаў Данія ў Еўропе лідзіруе.

Калі размова зашла пра Еўропу, то па звестках Еўракамісіі кожны дзясяты пацыент у Еўропе ставіць ахвярай ураччых памылак. У адным з тысяч выпадкаў ураччых памылак прыводзіць да смертнага зыходу. У Германіі штогод у судах разглядаецца каля дзясятка тысяч іскаў ад пацыентаў, якія лічыць, што насці экзамінацыйны сувязі значна слабейшыя і гандаль адпаведна вяртаецца лічбамі ў дзясяткі разоў меншымі. Яно і зразумела — Заходняя Украіна пераважае аграрная, там мала прамысловых тавараў, а сельгаспрадукцыі мы і самі вырабляем нязначна. Аднак насцярожае вельмі малы гандлёвы абарот з суседняй Ровенскай вобласцю. На мой погляд, мы тут недастаткова выкарстоўваем магчымасці прымежнага гандлю, іншыя формы экзамінацыйнага супрацоўніцтва. Аманя падобная сітуацыя назіраецца ў адноснах з блізкай да нас Сумскай вобласцю.

Тут цікавая карціна з Хмяльніцкай вобласцю, куды, як вядома, тыхсяч беларусаў на аўтобусах і машынах ездзяць на танныя спажывецкія тавары і дзе пакідаюць вельмівярую колькасць чужады валюты. А васьм наш афіцыйны

— У цэлым яго ўплывы негатывыны. Ды і на інашае не трэба баяцца разлічваць. Хацу адзначыць, што наш узамны гандаль вельмі неарунамерна размяркоўваецца па ўкраінскіх рэгіёнах. З прамысловых развіццяў Днепрапятроўскай вобласці ён з пачатку года склаў 117 мільянаў долараў. Хоць яшчэ нядаўна гандлёвы абарот з ёй быў 357 мільянаў. Таксама на многія мільяны долараў вымяраецца гандаль з Данцаўскай і Кіеўскай абласцямі і сталіцай Украіны, зразумела. А васьм беларускі экспарт у аўтаномную рэспубліку Крым з пачатку года склаў крыху больш за мільён долараў. З заходнім рэгіёнам, як напрыклад, Івана-Франкоўскай вобласцю, насці экзамінацыйны сувязі значна слабейшыя і гандаль адпаведна вяртаецца лічбамі ў дзясяткі разоў меншымі. Яно і зразумела — Заходняя Украіна пераважае аграрная, там мала прамысловых тавараў, а сельгаспрадукцыі мы і самі вырабляем нязначна. Аднак насцярожае вельмі малы гандлёвы абарот з суседняй Ровенскай вобласцю. На мой погляд, мы тут недастаткова выкарстоўваем магчымасці прымежнага гандлю, іншыя формы экзамінацыйнага супрацоўніцтва. Аманя падобная сітуацыя назіраецца ў адноснах з блізкай да нас Сумскай вобласцю.

Тут цікавая карціна з Хмяльніцкай вобласцю, куды, як вядома, тыхсяч беларусаў на аўтобусах і машынах ездзяць на танныя спажывецкія тавары і дзе пакідаюць вельмівярую колькасць чужады валюты. А васьм наш афіцыйны

Надзея НІКАЛАЕВА.
Мінск — Вільнюс — Мінск.
(Працяг тэмы ў наступных нумарах.)

У Беларусі і Украіны ёсць шанцы стаць аўтарамі праектаў стагоддзя

Лічыць вядомы беларускі эканаміст Леанід Заіка.

3 ім гутарыць наш карэспандэнт

— *Хоць Украіна і побач, але пра яе ў нас ведаюць нямнога. Быццам бы суседзі, а інфармацыя адтуль да нас ідзе аднабока — у асноўным скандальнага зместу аб выбарах, хабары, забойствах, карупцыі і г.д. А як жыць і працуе краіна, паведамляецца мала.*

— Ну гэты прэзэнція да вашага брата журналіста. Праўда, і сама Украіна ў апошнія гады дае шмат інфармацыйных зачылак шматлікім сенсацыйным публікацыям. Я думаю, што яшчэ доўгі час Украіна будзе крыніцай загадкаў і скандальных артыкулаў. Таму нібы ў іх цені знаходзяцца, у прыватнасці, культурнае, сацыяльнае, эканамічнае жыццё краіны. А тым часам Украіна няўхільна ідзе наперад, развіваецца, там адбываюцца працэсы рэструктурызацыі прамысловасці, закрываюцца неэфэктыўныя прадпрыемствы, шмат фабрык і заводаў, асабліва цяжкай прамысловасці і сярэдняга машынабудавання, мадэрнізуюцца, пераводзяцца на выпуск іншай запатрабаванай на рынку прадукцыі. Праўда, пра гэта чамусьці мала пішуць і паведамляюць.

— *Як мы гандлюем з Украінай і ці можа адбыцца на паканайкі гандлявага абароту крызіс?*
— У цэлым яго ўплывы негатывыны. Ды і на інашае не трэба баяцца разлічваць. Хацу адзначыць, што наш узамны гандаль вельмі неарунамерна размяркоўваецца па ўкраінскіх рэгіёнах. З прамысловых развіццяў Днепрапятроўскай вобласці ён з пачатку года склаў 117 мільянаў долараў. Хоць яшчэ нядаўна гандлёвы абарот з ёй быў 357 мільянаў. Таксама на многія мільяны долараў вымяраецца гандаль з Данцаўскай і Кіеўскай абласцямі і сталіцай Украіны, зразумела. А васьм беларускі экспарт у аўтаномную рэспубліку Крым з пачатку года склаў крыху больш за мільён долараў. З заходнім рэгіёнам, як напрыклад, Івана-Франкоўскай вобласцю, насці экзамінацыйны сувязі значна слабейшыя і гандаль адпаведна вяртаецца лічбамі ў дзясяткі разоў меншымі. Яно і зразумела — Заходняя Украіна пераважае аграрная, там мала прамысловых тавараў, а сельгаспрадукцыі мы і самі вырабляем нязначна. Аднак насцярожае вельмі малы гандлёвы абарот з суседняй Ровенскай вобласцю. На мой погляд, мы тут недастаткова выкарстоўваем магчымасці прымежнага гандлю, іншыя формы экзамінацыйнага супрацоўніцтва. Аманя падобная сітуацыя назіраецца ў адноснах з блізкай да нас Сумскай вобласцю.

— *Што набывае Украіна ў Беларусі?*
— У першую чаргу нафтапрадукты (палова нашага экспарту), шыны для аўтамабіляў на некалькі мільянаў долараў ЗША. Як ні парадаскальна, сьветла ўпершыню прадраці шкуру на 17 мільянаў долараў. Экспарт грузавых аўтамабіляў, на жаль, значна знізіўся. Летас прадавалі ў дзясяткі разоў больш. Трактары прадраці сьветла ўсяго тысячы штук. Ці ў дзясяткі разоў менш. Зусім непрымальнай для нас склалася сітуацыя з пастанымі калійнымі ўгнаеннямі. Яны зменшыліся роўна ў сто разоў! Гэта звязана з адсутнасцю сродкаў ва ўкраінскіх спажыўцоў, і з ценямі і г.д. Але факт застаецца фактам: у гэты разоў менш.

— *Відзец, з-за крызісу зменшыўся і наш імпорт з Украіны?*
— Амаль прапарцыянальна — таксама амаль у два разы. Мы па-ранейшаму там набываем шмат адходаў выбару расліннага алексу, так званы жмых для аджорму бройлераў. Летас яго набылі на 200 мільянаў долараў. Сьветла ў тры разы менш, але ўсё адно на значную суму. Таксама мы менш сталі завозіць тавары і па іншых групах. Закупляем мы традыцыйна металапракат, кукурузу, раслінны алей, піва, цукеркі, пачыва і г.д. Але сьветла гандаль ідзе вялі. Дарчы, у час нядаўняй сустрэчы прэзідэнтаў Беларусі і Украіны прыйшлі да высновы, што узамны гандаль вядзецца неэфэктыўна.

— *Безумоўна, Украіна — наш стратэгічны партнёр. У чым яшчэ можа правяцца агульны інтарэс, у якіх стратэгічных праектах?*
— Не толькі ў верагодным транзіце нафты і газу, а на мой погляд, у мадэрнізацыі і будаўніцтве чыгуначных дарог, 4-5-палосных аўтамабільных магістралей з усім наборам сучаснай інфраструктуры. Скажам, такая магістраль з удзелам краін Балты па маршруце Клайпэда—Адэса праз Мінск і Кіеў можа стаць сапраўды праектам стагоддзя. Каб 1000—1200 кіламетраў можна было праехаць за 10 гадзін на дазволенай хуткасці 120—130 кіламетраў у гадзіну.

Гутарыў Леанід ЛАХМАНЕНКА.

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 24 декабря 2009 г. в 10.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54, состоится АУКЦИОН по продаже имущества ОАО «Весприбор»

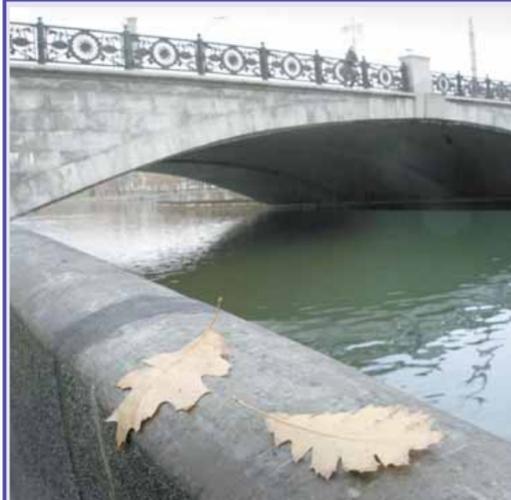
Номер лота	Наименование оборудования	Модель	Инва. № / Зав. №	Начальная цена продажи, рубль НДС	Размер задатка, руб.	Характеристика оборудования
Лот № 1	Погрузчик	ДВ 1798-33-20	1350/	4 620 693	462 070	1990 г.в., состояние удовл.
Лот № 2	Горизонтально-протяжной станок	76510	103/64	8 735 146	873 520	1972 г.в., состояние удовл.
Лот № 3	Станок точильно-шлифовальный	35633	701/	1 457 809	145 780	1973 г.в., состояние удовл.
Лот № 4	Станок точильно-шлифовальный	35633	1225/	1 627 322	162 730	1983 г.в., состояние удовл.
Лот № 5	Станок вертикально-сверлильный	2Н125	1533/96	2 927 658	292 770	1988 г.в., состояние удовл.
Лот № 6	Пресс механический однокришвильный ус. 25 тонн	КД 2324 Е	790/213	5 377 605	537 760	1979 г.в., состояние удовл.
Лот № 7	Станок токарно-винторезный	1М61П	936/144	4 147 870	414 790	1981 г.в., состояние удовл.
Лот № 8	Станок токарно-винторезный	16Б604П	671/1120	2 707 469	270 750	1973 г.в., состояние удовл.
Лот № 9	Станок токарно-орезнойный с ЧПУ	4732	1269/83	14 187 474	1 418 750	1987 г.в., состояние удовл.
Лот № 10	Полуватом заточной для дисковых пил	ЗД692	833/136	6 365 005	636 500	1980 г.в., состояние удовл.
Лот № 11	Пресс гидравлический одностоечный	П6326	744/1141	4 517 773	451 780	1971 г.в., состояние удовл.
Лот № 12	Пресс гидравлический одностоечный	П6326	698/1132	8 604 650	860 470	1978 г.в., состояние удовл.
Лот № 13	Пресс механический однокришвильный ус. 40 тонн	КД 2126Е	1060/219	5 834 102	583 410	1983 г.в., состояние удовл.
Лот № 14	Станок сверлильный	К1769ТО	1115/75	7 569 569	756 960	1984 г.в., состояние удовл.
Лот № 15	Станок поперечно-строгольный	7Б35	709/118	7 872 537	787 260	1978 г.в., состояние удовл.
Лот № 16	Пресс-ножицы	НВ 5222А	699/	12 499 543	1 249 950	1978 г.в., состояние удовл.
Лот № 17	Молот	М4132А	1057/172	22 034 748	2 203 480	1983 г.в., состояние удовл.
Лот № 18	Вертикальный консольно-фрезерный станок	6Р11	729/122	5 512 900	551 210	1979 г.в., состояние удовл.
Лот № 19	Пресс гидравлический	Д2430	3111/	8 583 661	858 370	1980 г.в., состояние удовл.
Лот № 20	Пресс пневматический	ПС187	1071/	1 147 012	114 700	1983 г.в., состояние удовл.
Лот № 21	Станок отрезной	—	3124/	2 891 445	289 150	2006 г.в., состояние удовл.
Лот № 22	Станок обдирочно-шлифовальный	3К633	1812/	1 202 575	120 260	1991 г.в., состояние удовл.
Лот № 23	Машина для литья под давлением	71907	733/	20 718 701	2 071 870	1978 г.в., состояние удовл.
Лот № 24	Аппарат электрофотографический	ЭР-620 К3-1М	1565/	2 223 676	222 370	1989 г.в., состояние удовл.
Лот № 25	Станок вертикально-реабразарезной	2054М	745/	2 575 146	257 520	1979 г.в., состояние удовл.
Лот № 26	Станок крушшлифовальный	3В 110	478/	7 468 777	746 880	1973 г.в., состояние удовл.
Лот № 27	Станок плоскошлифовальный	3Г71	467/	6 460 707	646 070	1979 г.в., состояние удовл.
Лот № 28	Твердомер	ТР 5006	2181/2345	2 829 807	282 980	1975 г.в., состояние неудовл.
Лот № 29	Термопластавтомат	Д3132-2500	1192/423	8 973 883	897 390	1985 г.в., состояние удовл.

Местонахождение лотов — г. Бобруйск, ул. Дзержинского, 14/1 аукцион без условий
Условия продажи — Откры

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15 пазіцыямі і 15 выявамі (1-15) для вызначэння слоў.

На тым беразе восені — кветкі на лузе, Росны ранак і сучаска, што ў зацень вядзе, А на гэтым — вярбіна схілілася ў скрусе І пажоўклае лісце ў халоднай вадзе... — Дзе ўзяць човен, каб выйсці насуперак плыні, Вяслаць на той бераг у летнія сны? Я спытаўся ў рэчкі, у панікай вярбіны — Але тыя зняліся ў чаканні зімы.

Кірмаш аддзел рэкламы 287 17 79

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА Дача 10 сотак, летні шчытавы домік, сад, 2 км ад г. Дзяржынска. Тэл. 8 044 470 29 28.

Тэл.: 8 01770 58 190, 8 029 985 84 21. «РАФ» у добрым стане і з/ч да яго. Тэл. 8 01772 51 498.

ДЗЕЦЯМ — ЦАЦКІ, ВІНАВАТЫМ — ШТРАФ!

Спадывалася праскочыць незаўважанай з пункта А ў пункт Б аўтамашына «Мерседэс-Бенц», якая перавозіла на адлегласць усяго 20 кіламетраў 23 тысячы 400 штук маленькіх дзіцячых цацак.

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

Купон для бясплатнай прыватнай аб'явы з пашпартным нумарам і датай.

«ЧАРОЎНЫ ТРУСІК» ПА-КІЕЎСКУ

Дзіцэ задоўга да Дзіцячага конкурсу песні «Еўрабачанне-2009» праз СМІ нам пачалі навізаваць думку, што прадстаўнік нашай краіны Юра Дзямідовіч — галоўны прэтэндэнт на перамогу, а калі за гадзіну да адкрыцця конкурсу па тэлебачанні казалі, што песню «Чароўны трусік» спяваць «ва ўсім свеце», то стварылі ўражанне, нібы конкурс песні ў Кіеве — простая фармальнасць, і толькі цікава, на колькі балаў адарвецца «трусік» ад астатніх удзельнікаў.

было яркім — нельга. Галандцы наладзілі тусюсю без шлукаці і надумасці, і гэта падкупіла глядачоў. У нумары нашай каманды яскрава гэтага і не халапа. Тыя, хто рыхтаваў юных артыстаў да выступлення ў Кіеве, на маю думку, бо не чуў, зумелі, якім на сцэне павінен быць чароўны трусік. Акрамя гэтага, уся кампазіцыя не мела цішаснасці. Але спявак зрабіў усё, што ад яго патрабавалі дарослыя.

Спрэчныя цацэмкі тэлегледача

Дзіцячы конкурс песні «Еўрабачанне-2009» не быў маштабным. Паўтэльева крывізі ці яшчэ нейкія фактары, але на ім далёка не ўся Еўропа была прадстаўлена.

Юра выступіў пасля дзесяцігадовай дзяцінкі з Бельгі. Лаўра выдатна выканала песню «Так закахана», і глядачы ўбачылі, што ўсе гэтыя «бок-вакалы» і «падантоўкі» павінны не перашкоджаць спяваку, а толькі адцяняць яго талент. І юная бэльгійка заслужана заняла 3 месца. Сімавітай нашы выклікала і Каця з Расіі, якая з песняй «Маленькі прыны» падзяляла другое месца з армянскай Лурарай.

ХВАРОБЫ РОСТУ ДЗІЦЯЧАГА «ЕЎРАБАЧАННЯ»

Уражанні ад кіеўскага шоу падзялілі беларускіх глядачоў на два лагеры

У мінулы суботу галоўная інтрыга дзіцячага «Еўрабачання-2009» перасталася такой быць — сумесным галасаваннем глядачоў і журы быў абраны пераможца чарговага песеннага конкурсу. На п'ястах узняўся прадстаўнік Нідэрландаў, 14-гадовы Ральф Макенбах, які з песняй «Click Clack» набраў 121 бал.

Па-другое, сёлёты конкурс — як ніколі НЕ дзіцячы, хутчэй, падлеткавы. А, пагадзіцеся, у 10-гадовай маленькай бэльгійцы Лурары і 14-гадовага галандца Ральфа, мары цінейджараў, зусім розная аўдыторыя. Таму Бельгія — толькі чацвёртая, а прадстаўніцы Грузіі і Мальты з пазітыўнымі дзіцячымі кампазіцыямі — яшчэ ніжэй, на сёмым і восьмым месцах. Паўна, трэба зноў штосці мяняць у правілах — або яшчэ больш звужаць узроставыя межы, або рабіць два розныя конкурсы...

Галоўнае — Беларусі абавязкова трэба працягваць удзельнічаць у падобных конкурсах! Не толькі каб сябе паказаць і глядзець на іншых, але яшчэ і каб навучыцца радавацца поспехам і супержывава нядушам сваіх прадстаўнікоў, аднолькава годна перамагаць і праіграваць, а яшчэ — з усяго гэтага выносіць карысныя досьвед і станючыя ўражанні. Каб мы, землякі, нарэшце сталі такімі мудрымі і талерантнымі, якімі самі сябе ўспрымаем. Час да 20 лістапада 2010 года, калі дзіцячае «Еўрабачанне» прыме Мінск, яшчэ ёсць.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ.

ПРЫЁМ тэл.факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ: reklama@zvzazda.minsk.by

СЕННЯ Месяц Першая квадра ў 23.40. Месяц у сузор'і Рыбы.

Надвор'е на заўтра. Горады: Мінск, Віцебск, Гродна, Мсціслаў, Брэст, Гомель, Барысаў, Мазыры, Пінск, Жыткавічы, Мядель, Маладзечна, Слуцк, Пружаны, Гомель, Гродна, Мінск, Віцебск.

24 лістапада 1923 год — створана першае літаратурнае аб'яднанне ў Беларусі «Маладняк».

БЫЦЬ БЯДЗЕ

Мы ўпэўненыя ў тым, што, чытаючы гэтыя прадказанні, людзі старэйшага пакалення абавязкова знойдуць менавіта тое, што некалі стала прадказаннем смерці іх блізкага чалавека.

Усімнмеся! Двое сяброў. — Як ты? — Добра, жанаты ўжо 10 гадоў.